

HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULU

1983—1984

ISBN 951-699-888-7
Yliopistopaino
Helsinki Painatusjaos 1985

HELSINGISSÄ 1985

Helsingin kauppakorkeakoulu

KERTOMUS LUKUVUODESTA 1983—1984

ISBN 951-699-888-7
Yliopistopaino
Helsinki Painatusjaos 1985

SISÄLLYSLUETTELO

Rehtorin katsaus	9
I Hallinto	
Kansleri ja rehtorit	11
Valtuusto	11
Hallitus	12
Opetus- ja tutkimusneuvosto	13
Tutkimus- ja jatkotutkintojaosto	14
Opetusjaosto	14
Muutoksen hakulautakunta	14
Tutkintolautakunta	15
Neuvottelukunta	15
Virkojen ja toimien täyttäminen	16
Professorin ja apulaisprofessorin virat	16
Dosentit	18
Yliassistentin ja lehtorin virat ja toimet	18
Assistentin ja tutkimusassistentin toimet	18
Virkailijat ja toimihenkilöt	19
II Talous	
Korkeakoulun menot ja tulot	21
Tukisäätiö	22
Lahjoitukset	23
III Opetuksen ja tutkimuksen laitokset	
Hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitos	25
Laskentatoimen laitos	28
Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitos	32
Kansantaloustieteen laitos	36
Oikeus- ja sosiaalitieteiden laitos	39
Menetelmätieteiden laitos	40
Kielten laitos	42

IV Tutkimustoiminta sekä jatko- ja täydennyskoulutus	
Tutkimustoiminta	49
Kansainväliset HKKK-seminaarit	49
Tutkimusyhteistyö ja kansainväliset yhteydet	50
Tutkimuksen tuotokset	51
Meneillään oleva tutkimus	51
Suomen Akatemian tutkijat HKKK:ssa	51
Jatkokoulutus	52
Jatkokoulutusohjelma	52
Tutkimus- ja jatkotutkintojaosto	53
Täydennyskoulutus	54
Täydennyskoulutuskeskus	54
Johtamiskoulutusohjelmat	54
Pienyrityskeskus	55
Mikkelin kesäkauppakorkeakoulu	57
Kehitysyhteistyöohjelma PRODEC	58
PRODEC-IMPORT	60
V Erilliset laitokset ja muut toimintayksiköt	
Perustutkimuksen laitos	63
Kansainvälinen keskus	64
Kirjasto	65
Laskentakeskus	68
Kielistudiokeskus	69
Kuvallaitos	70
VI Virkailijat ja toimihenkilöt	
Kanslerinvirasto	71
Hallintovirasto	71
Hallintotoimisto	71
Taloustoimisto	71
Opintotoimisto	72
Muu henkilökunta	72
VII Opettajain ja virkailijain toiminta korkeakoulun ulkopuolella sekä kirjallinen tuotanto	75
VIII Oppiarvot ja tutkinnot	
Kauppatieteiden tohtorin tutkinto	99
Kauppatieteiden lisensiaatin tutkinto	99
Kauppatieteiden kandidaatin tutkinto	99
Ekonomian tutkinto	102
Akateemisen sihteerin tutkinto	104
IX Tilastollisia tietoja	
Opiskelijavalinta	105
Opiskelijoiden lukumäärä 1.10.1983 ja lukuvuoden 1983—84 aikana valmistuneet	106
Opetushenkilökunta, viran- ja toimenhaltijat 31.5.1984	106

X Julkaisusarjat	107
-------------------------	-----

Innovaatioiden edellytykset ja esteet korkeakouluissa	113
Rehtorin Arvi Leponiemen puhe lukuvuoden 1983—84 avajaisissa	

Rehtorin katsaus

Lukuvuoden 1983—84 aikana ryhdyttiin Helsingin kauppakorkeakoulussa toteuttamaan pitkään suunniteltuja kansainvälisiä toimintoja.

Jo kevätlukukaudella 1983 aloitti toimintansa Kansainvälinen keskus korkeakoulun uutena erillisenä laitoksena tehtävänänsä edelleen kehittää Helsingin kauppakorkeakoulun kansainvälistä luonnetta. Tähän pyritään lisäämällä ja tehostamalla kansainvälisesti orientoitunutta tutkimus- ja opetustoimintaa sekä harjoittamalla monipuolista yhteistyötä koti- ja ulkomaisten korkeakoulujen ja laitosten kanssa.

Keskuksen johtajaksi kutsuttiin kauppatieteiden tohtori *Veikko Jääskeläinen*, jolla on laaja kokemus yritystoiminnan johtopaikoilla ja joka 1960—70-luvuilla toimi koulussamme liiketaloustieteen apulaisprofessorina ja professorina.

Kansainvälinen keskus on ottanut lähiajan tavoitteekseen kansainvälisen täydennyskoulutusohjelman käynnistämisen. Ohjelman esikuvina voidaan pitää kansainvälistymiseen painottuvia ulkomaisia Master of Business Administration -ohjelmia. Ohjelma on tarkoitettu ensisijaisesti perustutkinnon suorittaneille ja joitakin vuosia työelämän palveluksessa jo olleille, mieluummin alle 30-vuotiaille henkilöille.

Noin puolet ohjelmasta on tarkoitus suunnata kattamaan MBA-ohjelmiin tavanomaisesti sisältyvät osa-alueet, kuten kansantalous, yrityksen sisäinen organisaatioympäristö, johdon tehtäväkentät sekä kvantitatiiviset menetelmät, tietojenkäsittely ja informaatiojärjestelmät. Toinen puoli ohjelmasta suunnataan kansainvälistymisen ongelmiin. Opettajaresurssien rajoitusten vuoksi ohjelma on suunniteltava periodiopetuksen pohjalle. Osa opetuksesta joudutaan sitä paitsi ajoittamaan normaalien lukukausien ulkopuolelle. Jos anottu rahoitustuki saadaan, voidaan ohjelma aloittaa vuoden 1984 alusta. Ohjelman täysimittainen käynnistyminen vaatii kuitenkin aikaa vähintään kaksi vuotta.

Ennestään HKKK:lla on ollut suppeata opettaja- ja tutkijavaihtoa Moskovan Plehanov-instituutin ja Tukholman kauppakorkeakoulun kanssa. Tärkeänä tehtävänä on ollut uusien yhteistyökorkeakoulujen hakeminen ja opiskelijavaihdon aloittaminen. Ensimmäisistä vaihto-ohjelmista päästiin alustavasti sopimukseen jo syksyllä 1982 Ecole Supérieure de Commerce de Paris'in, London Business Schoolin ja Manchester Business Schoolin kanssa. Alustavia neuvotteluja yhteistyön mahdollisuuksista on käyty myös USA:n suunnalla.

Pariisin ja Manchesterin korkeakoulujen ensimmäiset seitsemän vaihto-opiskelijaa ovat olleet Suomessa kuluneena kesänä. Koska korkeakoulussamme ei ole toistaiseksi riittävästi englanninkielistä opetusta, on tänne saapuville opiskelijoille järjestetty harjoittelupaikkoja yritysten palveluksessa. Kuten missä tahansa alkavassa toiminnassa, on vaihto-ohjelmassakin koettu tiettyjä alkuvaikeuksia.

Sopimuksemme Pariisiin ja Manchesterin kanssa tekevät mahdolliseksi myös opettaja- ja tutkijavaihdon. Tarkoituksena on, että sopimusten puitteissa vaihdamme informaatiota ja tutkimusraportteja ja että aloitamme yhteisiä tutkimusprojekteja. Opettajavaihto tekee mahdolliseksi saada kurssitarjontaan tervetullutta täydennystä. Kaiken kaikkiaan osallistumalla tehokkaasti yhteistyöhön voimme samalla mitata oman laadullisen tasomme ja parantaa sitä.

Lukuvuoden 1982—83 aikana saimme vakinaisesti täytetyksi kolme professuuria. Vientimarkkinoinnin professoriksi nimitettiin *Reijo Luostarinen*, tietojenkäsittelyn professoriksi *Markku Sääksjärvi* ja yrittäjyyden ja pienyritysten johtamisen professoriksi kutsuttiin *Veikko Leivo*. Kaksi viimeksi mainittua professuuria on saatu elinkeinoelämän järjestöiltä ja yrityksiltä lahjoituksina.

HKKK:n Mikkelin täydennyskoulutusyksikköä kehitettäessä Mikkelin kaupunki ja seudun kunnat ovat suurenmoisista lahjoituksista tukeneet yksikön toimintaa. Lähtökohtana on ollut PK-yritysten toimintaedellytysten parantamiseksi tähtäävän monipuolisen koulutus- ja tutkimuskeskuksen luominen. Mikkelin kaupunki on luovuttanut yksikön käyttöön tarkoituksenmukaiset tilat ja yhdessä seudun kuntien kanssa lahjoittanut yksikön johtajan, koulutussuunnittelija/yritysasiamiehen, toimistosihteerin ja kahden tutkijan toimet.

Edelleen 16 mainosalan, markkinoinnin ja sanoma- ja aikakauslehdistön yhteisöä ovat päättäneet lahjoittaa HKKK:lle varat professuuriin, jonka korkeakoulun hallintoelimet ovat ilmoittaneet vastaanottavansa nimikkeellä markkinointi, erityisesti mainonta.

Helsingin kauppakorkeakoulun puolesta kiitän kaikkia lahjoittajia. Teidän tuellanne on Helsingin kauppakorkeakoulun tutkimuksen ja opetuksen aluetta voitu merkittäväällä tavalla ajankohtaistaa ja monipuolistaa.

Arvi Leponiemi

I Hallinto

Kansleri ja rehtorit

Kanslerina on koko kertomusvuoden ajan toiminut professori *Jaakko Honko*. Kanslerin kolmivuotinen toimikausi päättyy 31.7.1986.

Rehtorina on toiminut professori *Arvi Leponiemi* ja vararehtorina professori *Seppo Salo*. Koska rehtorien toimikausi päättyy 31.7.1984, toimitettiin Helsingin kauppakorkeakoulun väliaikaisesta hallinnosta annetun asetuksen (641/74) mukaisesti korkeakoulun valtuuston kokouksessa 14.3.1984 rehtorin ja vararehtorin vaalit toimikaudeksi 1.8.1984—31.7.1987. Suoritettua rehtorin vaalissa tuli professori *Arvi Leponiemi*, jonka enemmän kuin puolet eli 17 valtuuston 30 jäsenestä oli asettanut ensimmäiselle sijalle, valituksi korkeakoulun rehtoriksi uudeksi kolmi-vuotiskaudeksi.

Vararehtorin vaalissa tuli professori *Erkki Aaltio*, jonka 18 valtuuston jäsentä asetti ensimmäiselle sijalle, valituksi korkeakoulun uudeksi vararehtoriksi.

Valtuusto

Puheenjohtaja: VOIPIO, JAAKKO, professori

Varapuheenjohtaja: HURME, KAISA, kyo

Jäsenet:

AALTIO, ERKKI, professori; varajäsen MUUKKONEN, P.J., professori

ANTTILA, MAI, lehtori; varajäsen NIEMI, EERO, lehtori

ARTTO, EERO, apulaisprofessori; varajäsen SAARSALMI, MEERI, apulaisprofessori

BERGLUND, JUHA, kauppat.yo; varajäsen KOIVUNEN, MARJUKKA, kauppat.yo

HUHTALA, MARJA-LEENA, lehtori; varajäsen KAREOJA, SIRKKA-LIISA, lehtori

HURME, KAISA, kauppat.yo; varajäsen HOTTI, JARMO, kauppat.yo

IIVARINEN, JUHA, kauppat.yo; varajäsen MONONEN, LEENA, kauppat.yo

KOSKIMÄKI, KIMMO, kauppat.yo

KORHONEN, PEKKA, dosentti, vt.professori; varajäsen PAASIO, SATU, vs.opintosihteerin

KORHONEN, VEIKKO, ylivahtimestari; RAMSTEDT, LIISA, osastosihteerin

KYLÄKOSKI, KALEVI, lehtori; varajäsen MÖLLER, KRISTIAN, vt.professori

LAAKSO, JUKKA, assistentti; varajäsen SEPPÄLÄ, MIKA, assistentti
 LAAKSONEN, OIVA, professori; varajäsen PULKKINEN, KYÖSTI, apulaisprofessori
 LAURILA, MAIRE, osastosihteeri
 LAUTSILA, ERKKI, lehtori; varajäsen VIRTANEN, MARKKU, assistentti
 LEIVO, VEIKKO, professori
 MALINEN, HEIKKI, kauppat.yo; varajäsen NIKUNEN, TIMO, kauppat.yo
 LEMPINEN, JORMA, kauppat.yo
 NYBERG, AARNI, professori; varajäsen UUSITALO, HANNU, apulaisprofessori
 PIRILÄ, MARJA, kirjastoamanuessi; varajäsen MARE, MARJA, tuontiaivustaja
 PITKÄNEN, EERO, apulaisprofessori; varajäsen VUORINIEMI, JORMA, apulaisprofessori
 REMES, KEIJO, kauppat.yo; varajäsen PAAVOLA, ERKKI, kauppat.yo
 SALO, SEPPO, professori; varajäsen MANNINEN, JOUKO, apulaisprofessori
 SALONEN, SALLA, kauppat.yo; varajäsen VIRTAMO, JUKKA, kauppat.yo
 SEPPÄLÄ, ANU, kauppat.yo; varajäsen VAIVIO, JUHANI, kauppat.yo
 TERVO, RITVA, kirjastoamanuessi; varajäsen HYVÄRINEN-HAKALA, LEE-
 NA, opintosihteeri
 VAIVIO, FEDI, professori; varajäsen LEHTOVUORI, JOUKO, professori
 VESANEN, KARI, kauppat.yo; varajäsen TAVASTILA, MIKKO, kauppat.yo
 VOIPIO, JAAKKO, professori; varajäsen KELOHARJU, RAIMO, apulaisprofessori
 VUORISTO, KAI-VEIKKO, apulaisprofessori; varajäsen HELLE, REIJO, professori

Korkeakoulun valtuusto kokoontui kertomusvuoden aikana kuusi kertaa.

Syyslukukauden 1983 kokouksissa valtuusto käsitteli mm. korkeakoulun väliaikaisesta hallinnosta annetun asetuksen muuttamista ja hyväksyi korkeakoulun vuosien 1985—88 toiminta- ja taloussuunnitelman sekä siihen liittyvän vuoden 1985 henkilöstösuunnitelman. Lisäksi valtuusto päätti tehdä opetusministeriölle esityksen täydennyskoulutuskeskuksen perustamisesta Helsingin kauppakorkeakouluun siten, että toiminnan perustana olisivat JOKOn ja Mikkelin koulutusyksikön nykyinen henkilökunta ja toimitilat. Keväällä 1984 valtuusto hyväksyi Helsingin kauppakorkeakoulun täydennyskoulutuskeskuksen johtosäännön ja valitsi jäsenet ja varajäsenet johtokuntaan.

Hallitus

Puheenjohtaja: LEPONIEMI, ARVI, professori, rehtori
Varapuheenjohtaja: SALO, SEPPO, professori, vararehtori
Jäsenet:

AALTIO, ERKKI, professori; varajäsen HELLE, REIJO, professori
 ANTTILA, MAI, vs.apulaisprofessori; varajäsen YLÄ-ANTTILA, LEENA, tutkimusassistentti
 ARTTO, EERO, vs.professori; varajäsen PITKÄNEN, EERO, professori

IIVARINEN, JUHA, kauppat.yo; varajäsen RANTANEN, SEPPO, kauppat.yo
 HUTTUNEN, HEIKKI, laskentakeskuksen johtaja; varajäsen NUOLIMAA, RISTO, assistentti
 LARMOLA, EERO, yliassistentti; varajäsen LAUTSILA, ERKKI, lehtori
 PULKKINEN, KYÖSTI, vt.professori; varajäsen SÄÄKSJÄRVI, MARKKU, professori
 TÄHTINEN, JARMO, kauppat.yo; varajäsen HURME, KAISA, kauppat.yo
 VANONEN, KAIJA, kauppat.yo; varajäsen LUUKKONEN, ILKKA, kauppat.yo

Hallituksen tehtävänä on Helsingin kauppakorkeakoulun väliaikaisesta hallinnosta annetun asetuksen 11 §:n mukaan erityisesti hoitaa korkeakoulun yleistä hallintoa, koordinoida ja johtaa korkeakoulun suunnittelu- ja projektitoimintaa sekä tehdä ehdotuksia korkeakoulun kehittämiseksi. Tämän yleishallintotehtävänä mukaisesti hallitus käsitteli lukuvuoden 1983—84 aikana kaikkiin korkeakoulun eri toiminta-alueisiin—tutkimukseen, opetukseen, talouteen, hallintoon sekä kotija ulkomaisiin suhteisiin—liittyneitä asioita.

Opetus- ja tutkimusneuvosto

Puheenjohtaja: SALO, SEPPO, vararehtori, professori
Varapuheenjohtaja: PITKÄNEN, EERO, apulaisprofessori

Jäsenet:

AALTIO, ERKKI, professori
 ARTTO, EERO, vs.professori
 HAKKARAINEN, H.J., apulaisprofessori
 ILANNE, JUHANI, kauppat.yo
 HELLE, REIJO, professori
 HOTTI, JARMO, kauppat.yo
 KOSKELA, MARKKU, vs. apulaisprofessori
 LAAKSONEN, OIVA, professori
 LAGUS, ANTTI, kauppat.yo
 LEIVO, VEIKKO, professori
 MANNINEN, JOUKO, apulaisprofessori
 MUUKKONEN, P.J. professori
 PAAKKANEN, JOUKO, professori
 PITKÄNEN, EERO, professori
 SALO, SEPPO, professori
 SEPPÄLÄ, MIKA, assistentti
 SÄÄKSJÄRVI, MARKKU, professori
 TAINIO, RISTO, vt.professori
 TÄHTINEN, JARMO, kauppat.yo
 VIRTANEN, MARKKU, assistentti
 VOIPIO, JAAKKO, professori
 VUORINIEMI, JORMA, apulaisprofessori
Asiantuntijajäsenet:
 NYBERG, AARNI, professori
 AHLSTEDT, LEO, KTT

Opetus- ja tutkimusneuvosto toimii hallintoasetuksen mukaisesti korkeakoulussa annettavaa opetusta ja siellä suoritettavaa tutkimustyötä koordinoivana elimenä sekä ratkaisee tämän lisäksi tieteellisten virkojen hakijoiden sekä dosentiksi hakeneiden kelpoisuuden ja tekee ehdollepanot mainittujen virkojen täyttämiseksi sekä esitykset dosenteiksi nimittämisestä.

Opetus- ja tutkimusneuvoston alaisina työskentelevät seuraavat jaostot:

Tutkimus- ja jatkotutkintojaosto (TUJA)

puheenjohtaja: SALO SEPPO, professori, vararehtori

Jäsenet:

ARTTO, EERO, apulaisprofessori

NYBERG, AARNI, professori

RAUTKYLÄ, RITVA, tutkimusassistentti

TAINIO, RISTO, dosentti

sihteeri: MANNERKOSKI, MAINI, tutkimusassistentti

Opetusjaosto (OJA)

Puheenjohtaja: LEPONIEMI, ARVI, rehtori

Jäsenet:

AIRAKSINEN, TIMO, dosentti

IIVARINEN, JUHA, kyo

KAREOJA, SIRKKA-LIISA, lehtori

LOHIVESI, KARI, kyo

LUOSTARINEN, REIJO, prof.

MÖLSÄ, JOUNI, kyo

PITKÄNEN, EERO, prof.

PULKKINEN, KYÖSTI, apul.prof.

SAARSALMI, MEERI, vt.prof.

TUOMINEN, MARKKU, vs.apul.prof.

UUSITALO, HANNU, apul.prof.

VAIVIO, FEDI, prof.

Muutoksenhakulautakunta

Puheenjohtaja: HONKO, JAAKKO, kansleri

MUUKKONEN, P.J. prof.; varajäsen NUOLIMAA, RISTO, assistentti

VAIVIO, FEDI, prof.; varajäsen VUORISTO, KAI-VEIKKO, apul.prof.

VIRTANEN, KALERVO, yliass.; varajäsen LAUTSILA, ERKKI, lehtori

PARVIAINEN, AIMO, kyo; varajäsen TAVASTILA, MIKKO, kyo

Sihteeri: NISKAKANGAS, HEIKKI, assistentti

Tutkintolautakunta

Puheenjohtaja: KILPI, LASSI, LaT; varajäsen NISKAKANGAS HEIKKI, OTT
PITKÄNEN, EERO, prof.; varajäsen PULKKINEN, KYÖSTI, vt.prof.
TAVASTILA, MIKKO, kyo; varajäsen PARVIAINEN, AIMO, kyo

Neuvottelukunta

Syksyllä 1978 perustetun Helsingin kauppakorkeakoulun neuvottelukunnan tehtävänä on toimia korkeakoulun päätöselinten neuvottelevana asiantuntijaelimenä ja siinä ominaisuudessa edistää korkeakoulun yhteyttä ja vuorovaikutusta ympäröivän yhteiskunnan, etenkin talouselämän ja julkishallinnon kanssa.

Neuvottelukuntaan kuuluvat kertomuskauden päättyessä seuraavat talouselämän ja julkishallinnon eri alueita edustavat henkilöt: pankinjohtaja *Ele Alenius*, toimitusjohtaja *Heikki Bachmann*, ylijohdaja *Kalervo Hentilä*, vuorineuvos *Pentti Herkama*, toimitusjohtaja *Pekka Herlin*, toimitusjohtaja *Ahti Hirvonen*, varatoimitusjohtaja *Matti Hurme*, toimitusjohtaja *Niilo Hämäläinen*, vuorineuvos *K.K. Kankaanranta*, varatuomari *Seppo Konttinen*, pääjohtaja *Jaakko Lassila*, ministeri *Sakari T. Lehto*, pankinjohtaja *Erkki Linturi*, vuorineuvos *Viljo K. Luukka*, ministeri *Olavi J. Mattila*, johtaja *Pekka Morri*, toimitusjohtaja *Kari Nars*, toimitusjohtaja *Raili Nuortila*, pankinjohtaja *Esko Ollila*, ministeri *Esko Rekola*, toimitusjohtaja *Heikki O. Salonen*, pääjohtaja *Ulf Sundqvist*, toimitusjohtaja *Pentti Talonen* ja pääkonsuli *Sakari Yrjönen*. Neuvottelukunnan puheenjohtajana on ollut ministeri *Sakari T. Lehto* ja varapuheenjohtajana varatuomari *Seppo Konttinen*.

Neuvottelukunta on kokoontunut kertomusvuoden aikana kaksi kertaa. 28.11.1983 pidetyssä kokouksessa rehtori *Arvi Leponiemi* selosti neuvottelukunnan jäsenille korkeakoulun vuosien 1984—88 toiminta- ja taloussuunnitelman keskeisiä kohtia käsitellen erityisesti Kansainvälisen keskuksen toiminnan käynnistymistä, korkeakoulun opettaja- ja opiskelijavaihto-ohjelmia, täydennyskoulutuksen laajentamissuunnitelmia ja korkeakoulun resurssikysymyksiä. Neuvottelukunnan puheenjohtaja ministeri *Sakari T. Lehto* piti avauksen yhteydessä alustuksen aiheenaan "Havaintoja kansainvälisen yrityksen henkilöstötarpeesta ja henkilöstölle asetettavista vaatimuksista". Alustusta oli kuulemassa ja sen jälkeiseen keskustelutilaisuuteen osallistui neuvottelukunnan jäsenten lisäksi korkeakoulun eri hallintoelinten jäseniä, opettaja- ja virkailijakuntaa sekä joukko opiskelijoita.

Kevätkokous pidettiin 21.2.1984 Oy Partek Ab:n tiloissa. Rehtori *Arvi Leponiemi* selosti neuvottelukunnan jäsenille korkeakoulun eri tutkintojen suorittamistilannetta, opiskelun pitkittymiseen liittyviä tekijöitä sekä uuden ekonomin tutkinnon rakenteen ja sisällön kehittämisuunnitelmia. Kokouksessa alustivat lisäksi vararehtori *Seppo Salo* aiheenaan "Palvelututkimus korkeakoulussa" ja dosentti *Asko Miettinen* aiheenaan "Helsingin kauppakorkeakoulun täydennyskoulutuskeskus ja täydennyskoulutuksen kehittäminen". Alustuksen perusteella käytiin vilkas keskustelu palvelututkimuksen kehittämismahdollisuuksista sekä täydennyskoulutuspalvelujen kysynnän kasvusta ja suuntautumisesta.

Virkojen ja toimien täyttäminen

Professorin ja apulaisprofessorin virat

Korkeakoulussa on täytettävänä kaksi liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin professorin virkaa. Virkojen täyttäminen on aloitettu edellisessä vuosikertomuksessa selostetulla tavalla. 15.11.1982 mennessä haettavana ollutta virkaa hakivat Ph.D *Olli Ahtola*, vt.prof., KTT *Kristian Grönroos*, dos., KTT *Markku Lahdenpää*, vt.prof., KTT *Kristian Möller*, dos., KTT *Juha Näsi*, vt.prof., KTT, DBA *Meeri Saarsalmi*, dos., KTT *Liisa Uusitalo* sekä kaksi henkilöä, jotka eivät halua nimiään mainittavan julkisuudessa ko. viran haun yhteydessä. 6.6.1983 mennessä haettavana ollutta liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin professorin virkaa hakivat edellä mainituista hakijoista *Ahtola*, *Grönroos*, *Lahdenpää*, *Möller*, *Saarsalmi* ja *Uusitalo* sekä lisäksi apulaisprofessori, VTT *Urpo Kivikari*, Ph.D. *Ilkka Ronkainen* ja yksi hakija, joka ei halua nimeään mainittavan julkisuudessa ko. viran haun yhteydessä.

Hakijoille myönnettyjen lisäpätevytymisaikojen päätyttyä opetus- ja tutkimusneuvosto päätti pyytää lausunnot hakijoiden tieteellisestä pätevydestä ensimmäisen viran osalta prof. *Frank M. Bass'ilta* (University of Texas) ja prof. *Gösta Mickwitziltä*, prof. *Kalevi Pihalta* ja prof. *Flemming Hansenilta* (Kööpenhamina). Toisen viran osalta asiantuntijanlausunnot päätettiin pyytää prof. *Gösta Mickwitziltä*, prof. *Kalevi Pihalta*, prof. *Flemming Hansenilta* ja heidän lisäksi prof. *Philippe Naertilta* (Bryssel). Kummankin viran osalta jatkokäsittely on siirtynyt lukuvuodelle 1984—85.

1.9.1983 lukien perustettua uutta laskentatoimen, erityisesti julkisyhteisöjen laskentatoimen professorin virkaa hakivat apulaisprofessori, KTT *Eero Pitkänen* sekä henkilö, joka ei halua nimeään mainittavan julkisuudessa ko. viran haun yhteydessä. Viran hakijoiden tieteellistä pätevyyttä koskevat professori *Sten Jönssonin*, professori *Pertti Kettusen* ja dosentti *Bertil Roslinin* asiantuntijanlausunnot avattiin opetus- ja tutkimusneuvoston kokouksessa 11.11.1983. Opetus- ja tutkimusneuvosto asetti 9.12.1983 pitämässään kokouksessa virkaan ensimmäiselle ehdokassijalle ainoaksi hakijaksi jääneen apulaisprofessori, KTT *Eero Kalervo Pitkäsen*. Presidentti nimitti Pitkäsen virkaan 17.2.1984 tekemällään päätöksellä 1.3.1984 lukien. Viran täyttöprosessia on selostettu tarkemmin edellisessä vuosikertomuksessa.

Eräistä opetusministeriön hallinnonalaan kuuluvista virkajärjestelyistä 29.6.1983 annetulla asetuksella (599/83) muutettiin Helsingin kauppakorkeakoulun talousmatematiikan ja tilastotieteen professorin virka samaan palkkausluokkaan kuuluvaksi tilastotieteen, erityisesti taloustieteellisessä tutkimuksessa sovelletun tilastotieteen professorin viraksi; yksityisoikeuden professorin virka samaan palkkausluokkaan kuuluvaksi liiketaloustieteen professorin viraksi opetusalanana laskentatoimi, erityisesti rahoitus ja liiketaloustieteen, erityisesti laskentatoimen apulaisprofessorin virka samaan palkkausluokkaan kuuluvaksi oikeustieteen, erityisesti kansainvälisen sopimusoikeuden apulaisprofessorin viraksi. Kaikkien em. virkojen hakuajat päättyivät 21.10.1983.

Liiketaloustieteen professorin virkaa opetusalanana laskentatoimi, erityisesti rahoitus hakivat apulaisprofessori, KTT *Eero Artto* ja apulaisprofessori, KTT *Paavo Yli-Olli*. Asiantuntijoiksi antamaan lausunnot hakijoiden tieteellisestä pätevydestä

pyydettiin professori *Pertti Kettunen*, professori *Walther Busse von Colbe* ja professori *Vesa Mäkinen*. Virantäytön jatkotoimenpiteet siirtyivät lukuvuodelle 1984—85.

Tilastotieteen, erityisesti taloustieteellisessä tutkimuksessa sovelletun tilastotieteen professorin virkaa hakivat vs.professori VTT *Timo Hakulinen*, apulaisprofessori, FT *Osmo Kolehmainen*, vs. professori, FT *Pekka Korhonen*, dosentti, FT *Tapani Lehtonen*, dosentti, KTT *Martti Luoma*, lehtori, FT *Hannu Oja*, apulaisprofessori, FT *Esa Uusipaikka* ja apulaisprofessori, FT *Yrjö O. Vartia*, joista hakija *Oja* myöhemmin peruutti hakemuksensa. Opetus- ja tutkimusneuvosto myönsi hakijoille kolmen kuukauden lisäajan pätevyuden täydentämistä varten, siten että lisäaika päättyi 23.1.1984. Tämän jälkeen opetus- ja tutkimusneuvosto päätti pyytää lausunnot hakijoiden tieteellisestä pätevydestä professori *Peter Naevelta* (Universität Bielefeld), professori *G.D.A. Phillipsiltä* (School of Economics, University of Leeds) ja professori *Tarmo Pukkialta* (Tampere). Virantäytön jatkotoimenpiteet siirtyivät lukuvuodelle 1984—85.

Oikeustieteen, erityisesti kansainvälisen sopimusoikeuden apulaisprofessorin virkaa hakivat vt.prof., OTT *Hannu von Hertzen* ja OTT *Virpi Tiili*. Opetus- ja tutkimusneuvosto myönsi hakijoille lisäaikaa pätevyuden täydentämistä varten 23.1.1984 asti. Tämän jälkeen opetus- ja tutkimusneuvosto pyysi lausunnot hakijoiden tieteellisestä pätevydestä professori *Heikki Jokelalta*, professori *K.A. Telarannalta* ja professori *Juha Toloselta*. Virantäytön jatkotoimenpiteet siirtyivät seuraavaan lukuvuoteen.

21.10.1983 päättyneenä määräaikana oli haettavana myös 1.3.1983 lukien avoimeksi tullut liiketaloustieteen, erityisesti systeemien apulaisprofessorin virka, jonka opetusalaksi täsmennettiin opetus- ja tutkimusneuvoston 20.5.1983 tekemällä päätöksellä ”kaupallis-hallinnolliset tietojärjestelmät, mukaan lukien päätöksenteon tukijärjestelmät sekä tietojärjestelmien suunnittelu, rakentaminen ja hyväksikäyttö”. Virkaa hakivat dosentti, TkT *Eero Eloranta*, FK, lehtori *Hannu Kangassalo*, KTT, FK *Eero O. Kasanen*, vs.prof., FT *Pekka Korhonen* ja apul.prof., TkT *Markku Tuominen*. Opetus- ja tutkimusneuvosto myönsi hakijoille lisäaikaa pätevyuden täydentämistä varten siten, että lisäaika päättyi 23.1.1984. Tämän jälkeen opetus- ja tutkimusneuvosto päätti pyytää lausunnot hakijoiden tieteellisestä pätevydestä vt.professori *Pertti Järviseltä* (Tampere), professori *Leif Methlieltä* (Bergen) ja professori *Robert Grubbströmiltä* (Linköping). Jatkotoimenpiteet viran täytössä siirtyivät kevätlukukaudelle 1985.

Korkeakoulussa on ollut täytettävänä käsiteltävänä olevana lukuvuotena myös liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon professorin virka, jonka täyttöö on selostettu aikaisemmissa vuosikertomuksissa. Viran hakijoina ovat olleet KTT *Leo Ahlstedt*, dosentti, TkT *Heikki Heiskanen*, dosentti, FT *Asko Miettinen*, apulaisprofessori, KTT *Kyösti Pulkkinen*, vt.prof. KTT *Vesa Routamaa* ja dosentti, KTT *Risto Tainio*. Hakijoiden tieteellistä pätevyyttä koskevat asiantuntijanlausunnot on pyydetty professori *John Childilta* (Birmingham), prof. *Sven Kockilta* (Helsinki) ja professori *Börje O. Saxbergilta* (Seattle). Asian jatkokäsittely on siirtynyt syyslukukaudelle 1984.

Dosentit

Lukuvuoden 1983—84 aikana on Helsingin kauppakorkeakouluun nimitetty seuraavat uudet dosentit: KTT *Leo Ahlstedt* liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon dosentiksi 25.1.1984 ja OTT *Risto Nuolima* yhtiöoikeuden dosentiksi 18.6.1983.

KTT *Timo Santalainen* on anonut, että hänet nimitettäisiin liiketaloustiede: hallinnon dosentiksi ja KTT *Karin Holstius*, että hänet nimitettäisiin liiketaloustieteen, erikoisalana mainonnan dosentiksi. Näiden hakemusten käsittely on siirtynyt seuraavaan lukuvuoteen.

Yliassistentin ja lehtorin virat ja toimet

Kansleri on nimittänyt KTM *Saara Tellervo Kehusmaa-Pekosen* kansainvälisten toimintojen lehtorin ylimääräiseen toimeen 1.11.1983 lukien, FT, VTK *Tapani Henrik Lehtosen* talousmatematiikan ja tilastotieteen lehtorin virkaan 1.1.1984 lukien, FK *Sirkka-Liisa Ojasen* venäjän kielen ylim.lehtorin toimeen 1.2.1984 lukien, KTT *Kari Tapio Liljan* ja FT, KTK *Asko Tuomo Tapio Miittisen* liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon yliassistentin virkoihin 1.5.1984 lukien, FK *Mirjaliisa Lammen* englannin kielen yp.lehtorin virkaan 1.8.1984 lukien ja KTK *Berit Johanna Peltosen* ruotsin kielen lehtorin ylim.toimeen 1.8.1984 lukien.

Kansleri on myöntänyt eron KTT *Matti Olavi Urrilalle* liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin yliassistentin virasta 1.2.1984 lukien.

Assistentin ja tutkimusassistentin toimet

Lukuvuonna 1983—84 on annettu seuraavat assistenttimääräykset

KTL *Ulla Pirjo Sinikka Vanhala* (liiketaloustiede: hallinto), KTK *Leena Sirkku Ylä-Anttila* (liiketaloustiede: hallinto), ekonomi *Timo Olavi Saarinen* (tietojenkäsittely), ekonomi *Juha Kalevi Viljaranta* (liiketaloustiede:laskentatoimi), KTK *Virpi Kyllikki Virkkunen* (liiketaloustiede: laskentatoimi) KTM *Ritva Helena Rautkylä* (liiketaloustiede: markkinointi), KTM *Carita Itäinen* (liiketaloustiede: markkinointi), ekonomi *Seppo Ilmari Suominen* (kansantaloustiede) ja ekonomi *Anne Mariitta Oksanen* (kansantaloustiede) viisivuotiskausiksi.

Ero assistentin toimesta on myönnetty KTK *Mika Panssarille* (kansantaloustiede) 1.9.1983 lukien, KTM *Anssi Tarmo Hyväriselle* (liiketaloustiede:hallinto) 1.1.1984 lukien, KTT *Seppo Ilmari Alahuusalle* (liiketaloustiede:laskentatoimi) 1.1.1984 lukien, ekonomi *Tomi Karl Martin Dahlbergille* (tietojenkäsittelyoppi) 1.2.1984 lukien, KTK *Vesa Juhani Korhoselle* (liiketaloustiede:markkinointi) 1.7.1984 lukien ja KTM *Risto Taneli Höltälle* (talousmaantiede) 1.8.1984 lukien.

Perustutkimuksen laitoksen tutkimusassistentin ylimääräisiin toimiin on lukuvuoden 1983—84 aikana määrätty KTM *Anssi Tarmo Hyvärinen*, KTM *Margareta Soismaa* ja KTL *Risto Taneli Hölttä*.

Virkailijat ja toimihenkilöt

Tasavallan Presidentti on myöntänyt VT, kanslianeuvos *Olli Tarpilalle* eron korkeakoulun hallintojohtajan virasta 1.9.1983 lukien ja nimittänyt KTM *Matti Veli Sarakonnun* hallintojohtajan virkaan 1.9.1983 lukien

Opetusministeriö on nimittänyt OTK *Leila Kira Margareta Ukkosen* hallintotoimiston toimistopäällikön virkaan 1.12.1983 lukien KTM *Matti Veli Sarakonnun* saatua pyynnöstä eron ko. virasta 1.9.1983 lukien.

KTM *Arja Helena Nyroos* on nimitetty apulaissihteerin (rehtorin sihteeri ja tiedotussihteeri) virkaan 1.1.1984 lukien KTM *Pirkko Nuutisen* saatua eron ko. virasta 13.8.1983 lukien.

OTT, KTK *Heikki Matti Niskakangas* on määrätty kanslerin sihteerin tehtävään 1.1.1984 lukien OTL *Veikko Juhani Emil Nuutisen* saatua eron ko. tehtävästä 1.1.1984 lukien.

KTM *Antero Koskinen* on määrätty Mikkelin pienyrityskeskukseen johtajan ylim.toimeen 1.9.1983 lukien.

TTM *Pentti Aulis Mustalampi* on määrätty Mikkelin pienyrityskeskukseen koulutussuunnittelijan ylim.toimeen 1.11.1983 lukien.

FT *Asko Tuomo Tapio Miittiselle* on myönnetty ero johtamiskoulutusohjelman johtajan tehtävästä 1.6.1984 lukien. Tehtävää on hoitanut OTK, KTK *Esko Lauri Oksiala*.

Ekonomi *Esa Matti Lippu* on otettu laskentakeskuksen ts.pääsuunnittelijaksi 1.9.1983 lukien.

Kyo *Matti Lauri Tapio Yrjölä* on otettu laskentakeskuksen ts.suunnittelijaksi 1.9.1983 lukien ekon. *Esa Matti Lipun* saatua eron ko. tehtävästä 1.9.1983 lukien.

Kyo *Olavi Antero Saren* on otettu laskentakeskuksen ts. ohjelmoijaksi 1.9.1983 lukien kyo *Merja Eklinin* saatua eron 1.8.1983 lukien.

Mirja Irene Lehmuksele on myönnetty ero ts.kirjastoapulaisen yp.toimesta 1.6.1984 lukien. Tointa on hoitanut yo-merkonomi *Heini Maria Haataja*.

Yo-merkonomi *Eeva Anna-Leena Rahikainen* on määrätty Mikkelin pienyrityskeskukseen toimistosihteerin ylim.toimeen 1.3.1984 lukien.

Kyo *Anne Mariitta Oksanen* on saanut eron kansantaloustieteen laitoksen ts.kanslistin toimesta 1.1.1984 lukien. Tointa on hoitanut kyo *Riitta Annika Ekholm*.

Saini Sinikka Lanu on määrätty hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitoksen konekirjoittajan toimeen 17.11.1983 lukien merkonomi *Päivi Aaltosen* saatua eron ko. toimesta 17.11.1983 lukien.

Merkonomi *Tuomas Rurik Santasalo* on määrätty kansantaloustieteen laitoksen apulaiskanslistin toimeen 1.3.1984 lukien *Eeva Esteri Kallioniemen* saatua eron ko. toimesta 1.1.1984 lukien.

II Talous

Korkeakoulun menot vuonna 1983 olivat yhteensä 31,9 milj.mk, missä on kasvua edelliseen vuoteen 10,9%. Palkkausmenojen osuus kokonaismenoista on 76,0%. Kokonaismenot jakautuvat vastuualueittain siten, että ainelaitosten osuus on 48,7%, täydennyskoulutuksen (täydennyskoulutuskeskus ja kansainvälinen keskus) 4,5%, perustutkimuksen laitoksen 2,7%, erillislaitosten (kirjasto, laskenta-keskus, kuvalaitos ja kielistudio) 20% sekä hallinnon ja yhteisten menojen osuus 24,1%. Korkeakoulun kokonaismenot lännäolevaa opiskelijaa kohti olivat 9 800 mk. Korkeakoulun tulo- ja menoarvion ulkopuolinen rahoitus kohosi 8,2 milj.markkaan, mistä PRODECin osuus on hieman yli puolet.

Maksullinen palvelutoiminta kasvoi suotuisasti, tulot olivat 2,5 milj.mk, missä on lisäystä 47%. Yksittäinen suuri tuloerä oli Mikkeliin saatujen lahjoitusvirkojen tulosumma 1,5 milj.mk.

Seuraavissa taulukoissa korkeakoulujen tulot ja menot on esitetty yksityiskoh-
taiseemmin:

Korkeakoulun menot ja tulot vuosina 1982 ja 1983

Menot — tulo- ja menoarvion momenttien mukaan eriteltyinä

Momentti (pääluokka 29. luku 10)	1982, mk	1983, mk
01 Palkkaukset	21 695 982	24 214 008
10 Kiinteistön käyttö	1 226 336	1 229 231
21 Muut opetus- ja tutkimusmenot	2 224 031	2 582 836
25 Maksullinen palvelutoiminta	1 250 902	1 825 858
29 Muut kulutusmenot	1 170 528	1 248 755
50 Apurahat	75 000	85 000
70 Tutkimus- ja opetusvälineiden sekä kaluston hankkiminen	1 076 627	667 988
Menot yhteensä	28 719 406	31 853 676

Tulo- ja menoarvion ulkopuolinen rahoitus

Rahoitustapa	1982, mk	1983, mk
Tutkimussopimukset	311 281	528 976
Valtiovarain- sekä kauppa- ja teollisuusministeriön maksamat palkat ja muut menot	1 661 783	863 581
HKKK:n stipendirahastot	137 460	143 820
HKKK:n tukisäätiön apurahat ja muu tuki	637 571	750 654
Lahjoitusvarat	279 370	414 627
Kehitysyhteistyöohjelma PRODEC (ulkoasiainministeriö)	4 194 673	4 425 461
Kiinteistöjen korjaus ja huolto (piirirakennustoimisto)	840 518	1 041 976
Yhteensä	8 062 656	8 169 095

Tulot

Palvelumuoto	1982, mk	1983, mk
Maksulliset palvelut:		
Jäljennepalvelut	332 214	367 526
ATK-palvelut	165 834	414 610
Johtamiskoulutusohjelmat		
— Helsinki	581 750	763 250
— Mikkeli	360 000	449 000
Kirjaston palvelut	241 177	389 970
Muut palvelut	17 740	112 033
Maksullinen palvelutoiminta yhteensä	1 698 715	2 496 389
Muut tulot:		
Mikkelin lahjoitusvirat		1 500 000
— Muut tulot	388 271	555 993
Tulot yhteensä	2 086 986	4 552 382

Tukisäätiö

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön tarkoituksena on oikeusministeriön 21.3.1974 vahvistamien sääntöjen mukaan avustaa ja tukea Helsingin kauppakorkeakoulua. Tämän tarkoituksensa toteuttamiseksi säätiö sääntöjensä 2 §:n mukaisesti käyttää omaisuutensa tuoton yksinomaan Helsingin kauppakorkeakoulun toiminnan hyväksi antamalla taloudellista tukea Helsingin kauppakorkeakoululle

sekä sen piirissä toimiville henkilöille niiden tarkoituksien toteuttamiseksi, joita Helsingin kauppakorkeakoulusta annetun lain 1 §:ssä edellytetään. Säätiön valtuuskunta vahvisti kokouksessaan 26.11.1982 säätiön vuoden 1983 talous- ja toimintasuunnitelman. Säätiön talouden kehitys vuoden 1983 aikana oli talousarvion mukainen, joten edellytykset toimintasuunnitelmassa määritellyn yhteensä 546 000 markan määräisen tuen antamiseen täysimääräisenä korkeakoululle lukuvuoden 1983—84 aikana olivat olemassa.

Säätiön valtuuskunnan kokouksia lukuvuoden 1983—84 aikana on ollut kaksi sekä säätiön hallituksen kokouksia kolme. Marraskuun 30 päivänä 1983 pitämässään kokouksessa valtuuskunta valitsi säätiön hallitukseen edelleen vuodeksi 1984 ylijohtaja *Kalervo Hentilän*, vuorineuvos *Pentti Herkaman*, kauppat. tri *Eino Hirvosen*, kansleri *Jaakko Hongon*, rehtori *Arvi Leponiemen*, lehtori *Pentti Woivalinin* ja pääkonsuli *Sakari Yrjösen*. Valtuuskunnan puheenjohtajaksi valittiin edelleen kansliapäällikkö *Jaakko Numminen* ja varapuheenjohtajaksi vuorineuvos *Olavi Sohlberg*. Hallituksen puheenjohtajaksi valittiin pääkonsuli *Sakari Yrjönen* ja varapuheenjohtajaksi vuorineuvos *Pentti Herkama*. Samassa kokouksessa hyväksyttiin hallituksen esitys säätiön vuoden 1984 talousarvioksi ja toimintasuunnitelmaksi. Kevätkokouksessaan toukokuun 10 päivänä 1984 valtuuskunta vahvisti säätiön vuoden 1983 tilinpäätöksen. Tilinpäätöksen mukaan säätiön korkeakoulun toimintaan vuonna 1983 apurahoina ja muuna tukena antama määrä on 732 302 mk. Vuonna 1982 vastaava määrä oli 618 943 mk. Tämän lisäksi säätiö on suorittanut korkeakoulun valtiollistamissopimuksen mukaisesti erinäisiä korkeakoulun henkilökunnan eläke- ja palkanmaksumenoja 18 351 mk. Edellisenä vuonna vastaava määrä oli 18 625 mk.

Kokouksessaan marraskuun 15 päivänä 1983 säätiön hallitus myönsi keväällä 1983 toimitetun apurahojen jaon täydennykseksi hakemusten perusteella tutkimusym. apurahoja sekä muuta tukea kaikkiaan 203 650 mk. Kokouksessaan helmikuun 27 päivänä 1984 hallitus vahvisti korkeakoulun toiminnan hyväksi vuonna 1984 annettavan tuen yleissuunnitelman. Tähän suunnitelmaan sisältyvä apurahojen jako on kevätlukukauden osalta toteutettu hallituksen kokouksessaan huhtikuun 30 päivänä 1984 tekemin päätöksin. Tällöin myönnettiin apurahoja kaikkiaan 403 500 mk. Edellä mainituissa kokouksissa lukuvuoden 1983—84 aikana myönnettyjen tutkimus-, matka- ym. säätiön tehtävien mukaisten apurahojen määrä on kaikkiaan 607 150 mk eli 11 468 mk enemmän kuin edellisenä lukuvuotena.

Lahjoitukset

Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiö on lukuvuoden 1983—84 aikana saanut vastaanottaa seuraavat lahjoitukset: Enso-Gutzeit Oy 1 000 mk, Suomen Metalliteollisuuden Keskusliitto 28 000 mk, Oy Wärtsilä Ab 532 000 mk, A. Ahlström Oy 5 000 mk, Vaisala Oy 72 000 mk, Oy Matkahuolto Ab 12 000 mk, Thomeko Oy/Wärtsilä 500 mk, Kymi-Strömberg Oy 5 000 mk, Kaupallisten ja teknisten tieteiden tukisäätiö 7 000 mk, Oy Tampella Ab 2 500 mk, Suomen Yhdyspankki Oy 10 000 mk, Helsingin-Osake-Pankki 7 000 mk, Oy Stockmann Ab 10 000 mk, Vakuutusosakeyhtiö Pohjola 3 000 mk, Oy International Business Machines Ab 5 000 mk, Kansallis-Osake-pankki 5 000 mk, Orion-Yhtymä Oy 10 000 mk, Neste Oy 15 000 mk, Suomen Teollisuuspankki 8 000 mk, Suomen Sokeri Oy 30 000 mk.

III Opetuksen ja tutkimuksen laitokset

Hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitos

Laitoksen johtaja: LAAKSONEN, OIVA, professori

Laitosneuvosto:

DAHLBERG, TOMI, ass.; varajäsen LAAKSO, JUKKA, ass.

HYVÄRINEN, ANSSI, ass.; varajäsen RÄSÄNEN, KEIJO, tutk.ass.

IIVARINEN, JUHA, kyo; varajäsen VIKKI, EIJA, kyo

KIIKKILÄ, LEENI, kyo; varajäsen KUKKONEN, JUKKA, kyo

KORHONEN, PEKKA, vs.prof.; varajäsen TAMMINEN, EERO, TkT

LAAKSONEN, OIVA, prof.; varajäsen PULKKINEN, KYÖSTI, prof.

SÄÄKSJÄRVI, MARKKU, prof.; varajäsen TUOMINEN, MARKKU, vs.apul.-
prof.

TAINIO, RISTO, dosentti; varajäsen VANHALA, SINIKKA, vs.yliass.

VAARA, TIMO, kyo; varajäsen POHJANPALO, MIKA, kyo

Hallinnon ja päätöksentekojärjestelmien laitoksen opetusalueeseen kuuluvat
1) Hallinto, 2) Sovellettu psykologia, 3) Systemit ja tietojenkäsittely.

Opetuksen sisältö ja tavoitteet

Liiketaloustiede: hallinnon opetuksessa keskeisinä alueina ovat olleet strateginen johtaminen, organisaation rakentuminen, organisaatiossa toimivien yksilöiden ja ryhmien johtaminen, esimies-alais -suhteisiin perehdyttäminen, henkilöstöhallinto sekä organisaatioviestintä. Tärkeällä sijalla opetuksessa on ollut myös liiketaloudellisen tutkimustyön teoreettiset ja metodologiset perustiedot sekä tutkimustyön konkreettinen harjoittelu.

Opetuksen tavoitteena on ollut antaa opiskelijoille hyvät valmiudet toimia yritysten ja muiden organisaatioiden erilaisissa asiantuntija- ja johtotehtävissä sekä toisaalta harjaannuttaa itsenäistä, kriittistä ajattelua sekä luoda edellytykset omaehtoiselle tutkimustyölle ja jatko-opiskelulle.

Sovelletun psykologian opetuksen tavoitteena on lisätä opiskelijan valmiuksia ihmistuntemukseen sekä perehdyttää opiskelija psykologian sovellutuksiin työelämässä.

Liiketaloustiede: systeemit ja tietojenkäsittely muodostavat aineparin, joka vastaa kvantitatiivisen suunnittelun koulutusohjelmasta. Koulutusohjelmassa annettavan opetuksen ammatillisena tavoitteena on antaa opiskelijoille valmiudet avustaa liikkeenjohtoa suunnittelu- ja kehitystehtävissä ja toimia kaupallishallinnollisten tietojärjestelmien suunnittelu- ja kehitystehtävissä. Opetuksen tieteellisenä tavoitteena on auttaa ymmärtämään yrityksen liiketaloudelliset perusmekanismit.

Koulutusohjelmassa voi erikoistua joko päätöksenteon atk-apuvälineisiin (DSS) tai kaupallishallinnolliseen atk:hon. Opetuksessa ovat esillä henkilökohtainen tietojenkäsittely, päätöksenteon tukijärjestelmät ja käyttäjäkeskeiset sovellutuskehittimet.

Tutkimuksen painopistealueet

Ltt: hallinnon tutkimustyö on keskittynyt johtamisen, organisaation, strategisen johtamisen ja työvoiman käyttöön liittyvien kysymysten ja ongelmanasetteluiden tutkimukseen. Näillä alueilla on tehty niin teoreettista, metodologista kuin empiiristäkin tutkimustyötä.

Eräs käynnissä olevista tutkimuksista oli professori *Oiva Laaksosen* johdolla tehtävä IDE II-projekti (Industrial Democracy in Finland and Sweden). Tämän tutkimusprojektin päämääränä on analysoida uuden, työelämää demokratisoivan lainsäädännön vaikutuksia yrityksiin ja niiden eri henkilöstöryhmiin.

Yksilötasolla tutkimuksessa analysoidaan eri henkilöstöryhmissä esiintyvää koettua ja haluttua osallistumista päätöksentekoon sekä eri osallistumisjärjestelmien ja eri hierarkisten henkilöstöryhmien tyytyväisyyden ja arvojen suhteita.

Organisaatiotasolla analysoidaan eri osallistumisjärjestelmien vaikutusta päätöksentekoon yrityksissä, vaikutusvallan jakautumiseen ryhmien välillä sekä yrityksen menestymiseen. Analyysikohteena ovat myös kontekstuaalisten muuttujien suhteet osallistumiseen, tyytyväisyyteen ja organisaationilmastoon.

Yhteiskuntatasolla projektissa verrataan virallisia ja epävirallisia osallistumisjärjestelmiä Suomessa ja Ruotsissa.

Ltt:systeemit ja tietojenkäsittelyn tutkimus on ollut osittain perustutkimusta, osittain käytännön liike-elämän ongelmien ratkaisemiseen tähtäävää soveltavaa tutkimusta. Tutkimuksen keskeisiä aiheita ovat monitavoitteisten päätösongelmien ratkaiseminen värigrafiikkaan perustuen mikrotietokoneilla, vaiheittain ja kvalitatiivisesti. Merkittävä tutkimus valmistui myös mallien implementoinnin todellisista ongelmista. Tietojenkäsittelyssä valmistui laajahko empiirinen tutkimus käyttäjien osallistumisesta systeemyöhön, jonka jatkona tutkittiin liikkeenjohdon ja atk-osastojen suhteita suomalaisissa yrityksissä.

Kansainväliset suhteet

Ltt:hallinnon piirissä on kansainvälistymisen haasteeseen pyritty lukuvuoden aikana rohkeasti vastaamaan. Näkyvimpänä ja konkreettisimpana osoituksena on

ollut tutkijoiden lukuisat seminaari- ja tutkimusmatkat, laitoksen ulkomaiset vieraat ja osanotto kansainvälisiin tutkimusprojekteihin.

Ulkomaisista vierailijoista mainittakoon mm. professori *John Child* (University of Aston Management Centre, Englanti), professori *Erhard Gensel* (Humboldt Universität zu Berlin, DDR), tutkija *Sushma Sharma* (Indian Institute of Management), professori *Joseph Mc Pherson* (USA), *Shuji Eguchi* (Marubeni-kauppayhtiö, Japani), Professori *G.W. Ford* (University of South Wales, Australia) sekä Dr. *Werner Sengenberger* (Münchenin sosiaalitieteiden tutkimuslaitos, Länsi-Saksa). Heidän vierailuluentonsa ovat tuoneet odotettua lisäväriä laitoksen toimintaan. Lukuvuoden aikana on valmisteltu "Third Workshop on Capitalist-Socialist Organizations"-seminaaria, johon saapuu yli 50 osanottajaa 24 maasta. Suunnitteilla on myös kansainvälinen vertaileva tutkimus koskien organisationaalista päätöksentekoa Japanissa, Kiinassa, Suomessa ja Ruotsissa. Lisäksi tutkimusyhteistyötä on suunnitteilla lukuisissa pienemmissä tutkimushankkeissa.

Ltt:systeemit ja tietojenkäsittelyn piirissä kansainvälistä yhteistyötä on tehty lukuvuoden aikana IIASAn, MNIIPUn (International Research Institute for Management Sciences, Moskova), IFIPin (International Federation for Information Processing) kanssa. Tutkimusyhteistyötä on jossakin määrin ollut myös amerikkalaisten Buffalon ja Purduen yliopistojen kanssa. Laitoksella vierailivat lukuvuoden aikana prof. *Saaty* (Pittsburg, USA), prof. *Serafini* (Udine, Italia), prof. *Spronk* (Rotterdam, Hollanti) ja tutkija *A.Rojek-Groszewska* Varsovasta Suomen ja Puolan välisen tieteellisen yhteistyön merkeissä.

Opetushenkilöstö osallistui useihin kansainvälisiin kokouksiin ja konferensseihin. Helsingissä järjestettiin laitoksen toimesta kaksi kansainvälistä seminaaria, *Methodology in Management Research* (elokuussa 1983) ja *The Seventh Scandinavian Research Seminar on Systemeering* (elokuussa 1984).

Henkilökunta

Hallinto

LAAKSONEN OIVA JOHAN VTT, Svenska handelshögskolanin dosentti, professori. 24; 73. Virkavapaa kevätlukukaudella 1984. Virkaa hoitanut TAINIO, RISTO SEPPO ILMARI, KTT, dosentti.

Avoimna olevaa professorin virkaa on hoitanut PULKKINEN, KYÖSTI JOHANNES, KTT, apulaisprofessori.

PULKKINEN, KYÖSTI JOHANNES, KTT, apulaisprofessori. 21; 78. Virkavapaa. Virkaa on hoitanut MIETTINEN, ASKO TUOMO TAPIO, FT, dosentti.

AHLSTEDT, KARL LEO, KTT, dosentti. 29; 84.

URMAS, HEIKKI JUHANI, KTT, dosentti. 35; 78.

WIIO, OSMO ANTERO, YT, Helsingin yliopiston ja Helsingin kauppakorkeakoulun dosentti. 28; 70.

VOLANEN, RISTO ERKKI JUHANI, YT, dosentti. 44; 81.

LILJA KARI TAPIO, KTT, yliassistentti. 45; 84. Virkavapaa. Virkaa on hoitanut VANHALA, ULLA PIRJO SINIKKA, KTL.

MIETTINEN, ASKO TUOMO TAPIO, FT, KTK, dosentti, yliassistentti. 44; 84. Virkavapaa. Virkaa on hoitanut YLÄ-ANTTILA, LEENA SIRKKA, KTK.

MYLLYNIEMI, OSSI OLAVI, FL, lehtori. 33; 74.

LINDFELT, TARJA SINIKKA, KTM, vs.assistentti. 57; 82.
 PIRINEN, JUHA HEIKKI, kyo, vt.assistentti. 56; 84.
 TUORINSUO-LARIKKA, SOILE KIRSTI KAARINA, KTK, assistentti. 50; 83.
 VANHALA, ULLA PIRJO SINIKKA, KTL, assistentti. 48; 84. Virkavapaa.
 HEINONEN, JAAKKO IISAK MATTIAS, VTM, tuntiopettaja. 40; 78.
 SAARIKKO, ARVO JOHANNES, VTM, tuntiopettaja. 28. 77.
 ÅBERG, LEIF ERIC GUSTAV, KTL, MA, tuntiopettaja. 48; 84.
 ILKKO, ANJA MARKETTA, kyo, tuntiassistentti. 59; 82.
Konekirjoittaja : LANU, SAINI SINIKKA. 33; 83.
Sovellettu psykologia
 TAKALA, KALEVI, FL, lehtori. 25; 75.
Systeemit ja tietojenkäsittely
 KALLIO, MARKKU JUHANI, Ph.D., DI, ekonomi, professori. Teknillisen korkeakoulun dosentti. 45; 78. Virkavapaa koko lukuvuoden. Virkaa on hoitanut KORHONEN, PEKKA JUHANI, FT, dosentti.
 SÄÄKSJÄRVI, MARKKU VILLE TAPIO, TkT, professori. 42; 83.
 KELOHARJU, RAIMO JYRKI JUHANI, KTT, DI, apulaisprofessori. 28; 72: Virkavapaa koko lukuvuoden. Virkaa on hoitanut KIVIJÄRVI, HANNU KALEVI, KTL, assistentti.
 Avoinna olevaa apulaisprofessorin virkaa on hoitanut TUOMINEN, MARKKU PERTTI TAPANI, TkT, lehtori.
 LARMOLA, EERO ANTERO, KTM, yliassistentti. 37; 68.
 TUOMINEN MARKKU PENTTI TAPANI, TKT, Teknillisen korkeakoulun dosentti. 47; 80. Virkavapaa koko lukuvuoden. Virkaa on hoitanut WASILJEFF, YRJÖ GEORGIJ, KTM.
 KIVIJÄRVI, HANNU KALEVI, KTL, assistentti. 51; 78.
 LAAKSO, JUKKA TAPANI, KTM, assistentti. 55; 80.
 LANTTO, OUTI LEENA MARIA, ekon., vs.assistentti. 61; 84.
 SAARINEN, TIMO OLAVI, ekon., vs.assistentti. 57; 83.
 SOISMAA, MARGARETA, KTM, assistentti. 51; 76.
 VAARA, TIMO TAPANI, kyo, vt.assistentti. 61; 84.
 ANSIO, TERO OLAVI, KTK, tuntiopettaja. 50; 84.
 DAHLBERG, TOMI KARL MARTIN, KTM, tuntiopettaja (tietojenkäsittely). 54; 80.
 HAGLUND KARL HENRY, FM, KTM, tuntiopettaja (tietojenkäsittelyoppi). 47; 84.
 KILPI, KARI KALERVO, ekon., tuntiopettaja. 42; 82.
 RAUNIO, RISTO KALEVI, tekn.yo, tuntiopettaja. 61; 83.
 SILVASTI, HEIKKI JUHANI, DI, tuntiopettaja. 42; 83.
 AHOVUO, LEA HANNELE, ekon., tuntiassistentti. 52; 81.

Laskentatoimen laitos

Laitoksen johtaja: PITKÄNEN, EERO, professori

Laitosneuvosto:

ARTTO, EERO, apul. prof.; varajäsen LEPPINIEMI, JARMO, yliass.

HELLSTEN, JOHANNA, kyo; varajäsen KANKUS, MARJO, kyo
 KOSKELA, MARKKU, apul.prof.; varajäsen PAAKKUNAINEN, URHO, vs.yli-ass.
 NISKANEN, JYRKI, ass.; varajäsen KYKKÄNEN, TAPANI, vs.yliass.
 LEHTOVUORI, JOUKO, prof.; varajäsen VIRTANEN, KALERVO, vs.prof.
 PAASONEN, KARI, ass.; varajäsen VIRKKUNEN, VIRPI, vs.leht.
 PITKÄNEN, EERO, prof.; varajäsen KYLÄKOSKI, KALEVI, vs.apul.prof.
 RIIKKALA, JUKKA, kyo; varajäsen HASSINEN, EILA, kyo
 VAIVIO, JUHANI, kyo; varajäsen HILTUNEN, HARRI, kyo

Opetuksen sisältö ja tavoitteet

Opetuksen tavoitteena on antaa laskentaekonomeiksi valmistuville analyyttinen kyky ja valmiudet ymmärtää yritysten ja muiden talousyksiköiden taloutta kyetäkseen laatimaan organisaation johdolle ja muille sidosryhmille suunnittelu-, valvonta- ja informaatiolaskelmia sekä osallistumaan päätöksentekoprosessiin.

Tieteellisenä tavoitteena on antaa laskentatoimen teorian ja jonkin erikoisalan syvällinen teoreettinen ja metodologinen tuntemus samoin kuin valmius itsenäisesti hankkia tieteellistä tietoa sekä valmius tutkimustyöhön, jatko-opintoihin ja asian- tuntijatehtäviin. Laskentatoiminta tukiaineena opiskeleville annetaan mm. kirjanpido- n perusvalmiudet ja kommunikaatiovalmiudet laskentatoimen kysymyksissä.

Tutkimuksen painopistealueet

Laskentatoimen tutkimuksen aihealueita ovat mm. seuraavat:

- rahoitussuunnittelu
- rahoitusanalyysit
- rahoitusmarkkinat
- kirjanpito, tuloslaskenta ja verotus
- strateginen suunnittelu
- investointien suunnittelu ja valvonta
- talouden ohjaus- ja informaatiojärjestelmät
- julkisyhteisöjen laskentatoimi

Rahoituksen alueella on pääpaino ollut rahoitusanalyysissä ja niihin liittyvissä kilpailukykytutkimuksissa, joiden tavoitteena on kansainvälinen resurssiallokaatio (kilpailukyky). Tutkimusta on tehty vs. prof. *Artton* Ruotsi-Suomi -toimialaprojek- teissa sekä paperiteollisuuden kilpailukykyprojektissa viiden paperintuottajamaan kesken. Viimeksimainitussa projektissa ovat tekeillä KTK *Niskasen* lisensiaatintut- kimus kannattavan yrityksen profiilista, ekon. *Paasosen* lisensiaatintutkimus suu- rista sarjoista ja KTK *Virkkusen* lisensiaatintutkimus erikoistumisesta. Tutkimuk- sen eräänä tavoitteena on kansainvälisyyden lisääminen.

Rahoitusmarkkinoihin kohdistuvaa tutkimusta on harjoitettu vt.ap.prof. *Leppi- niemen* johtamissa graduprojekteissa, joiden tavoitteena on soveltaa kansainvälisen rahoitusmarkkinatutkimuksen lähestymistapoja suomalaisten rahoitusmarkkinain analysoimiseen, aikaansaada seikkaperäinen kuvaus suomalaisista rahoitusmuo-

doista ja niillä toimivista instituutioista. Tähän problematiikkaan kytkeytyy myös *Leppiniemen* väitöskirjatyö velkakapasiteetista. Rahoituksen alueella on tekeillä myös osakkeen markkina-arvon määrittämiseen kohdistuva vt.ap.prof. *Koskelan* väitöskirjatyö sekä KTM *Kinnusen* lisensiaatintutkimus yrityksen kassavirtojen aikasarjaominaisuuksista.

Strategisen suunnittelun osalta on mainittava vt.ap.prof. *Kalevi Kyläkosken* tutkimus, jossa tutkitaan kansainvälistymisprosessin vaikutusta yrityksen strategia-suunnitteluun. Tähän aihepiiriin liittyy tavallaan ekon. *Paakkunaisen* lisensiaatintutkimus yritysysteistä. Suomalaisien yritysten investointikäyttäytymistä tutkitaan vt.ap.prof. *Virtasen* johtamassa tutkimusryhmässä. Tutkimusaiheina ovat kansainvälistyminen ulkomaisten yritysostojen avulla (KTM *Koivistoisen* lisensiaatintutkimus), desinvestointien problematiikka (KTM *Kykkäsen* lisensiaatintutkimus) ja tulossuorituksen suoritusten arviointi (ekon. *Viljarannan* lisensiaatintutkimus). Valmistumisvaiheessa on KTT *Virtasen* survey-tutkimus suomalaisten tulosyksikköorganisaatioiden ohjauksjärjestelmistä. Julkisyhteisöjen laskentatoimissa on prof. *Pitkäsän* ajankohtaisena tutkimusaiheena ollut julkisten liikelaitosten talouden problematiikka.

Kansainväliset suhteet

Laitoksen edustajat osallistuivat runsaslukuisesti Kööpenhaminassa 24.—27.8.1983 pidettyyn pohjoismaiseen liiketaloustieteelliseen konferenssiin: Jouko *Lehtovuori* (alustus), Eero *Pitkänen*, Kalervo *Virtanen*; Kalevi *Kyläkoski* (alustus), Seppo *Alaluusua*, Markku *Koskela* (alustus), Pekka *Akkanen*, Kari *Paasonen*, Urho *Paakkunainen* ja Tapani *Kykkänen*.

Kansainvälisen hallintotieteiden instituutin kongressiin Länsi-Berlinissä 19.—23.9.1983 osallistui Eero *Pitkänen*.

Kalervo *Virtanen* sekä Jarmo *Leppiniemi* ja Markku *Koskela* (viimeksi mainituilla yhteinen alustus) osallistuivat European Accounting Associationin konferenssiin St. Gallenissa, Sveitsissä, 10.—12.4.1984.

Eero *Artto* ja Juha *Kinnunen* osallistuivat EIASMIn Brysselissä 11.—15.6.1984 järjestämiin Intensive Advanced Course on Financial Statement Analysis ja Workshop on Financial Statement Analysis -konferensseihin.

Espoon Säästöpankkiopistolla pidettyyn kansainväliseen seminaariin "Methodology in Management and Business Research" 21.—24.8.1983 osallistuivat Jouko *Lehtovuori* (esitelmä), Seppo *Alaluusua* (valmisteltu kommentti) ja Kalevi *Kyläkoski*.

Eero *Artto* on tutkimusryhmän jäsenenä CIPS:n (Center for Industry Policy and Strategy) organisoimassa Pulp and Paper Industry -tutkimuksessa.

Laskentatoimen laitoksella vieraili 5.—13.12.1983 Plehanov-instituutin (Moskova) taloustieteiden analyysin ja kirjanpidon oppituolin johtaja, taloustieteen tohtori, professori Valentina Ivanovna *Petrova*. Professori *Petrova* osallistui laitoksella tutkijaseminaareihin ja piti 7.12.1983 kirjanpidon opiskelijoille vierailuluennon aiheesta "Voiton analyysi teollisuusyrityksissä".

Henkilökunta

HONKO, JAAKKO OLAVI, KTT, FT h.c., KTT h.c.. 22; 60. Vapautettu professorin virkaan kuuluvista opetus- ja hallintotehtävistä kanslerin tehtävien vuoksi. Virkaa on hoitanut VIRTANEN, KALERVO ENSIO, KTT, yliassistentti.

LEHTOVUORI, JOUKO TUOMAS, KTT, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, professori. 33; 76.

Avoimena olevaa liiketaloustieteen professorin virkaa opetusalanana rahoitus ovat 1.1.1984 lukien hoitaneet KYLÄKOSKI, KALEVI, KTT, yliassistentti ja LEPPINIEMI, JARMO TAPANI ALBERT, KTL, yliassistentti.

PITKÄNEN, EERO KALERVO, KTT, professori. 30; 75.

ARTTO, EERO VEIKKO, KTT, Turun kauppakorkeakoulun dosentti, apulaisprofessori. 30; 71. Virkavapaa koko lukuvuoden. Virkaa on hoitanut KOSKELA, MARKKU OLAVI, KTL, lehtori.

Avoimena olevaa julkisen hallinnon laskentatoimen apulaisprofessorin virkaa ovat 1.3.1984 lukien hoitaneet KYLÄKOSKI, KALEVI, KTT, yliassistentti ja LEPPINIEMI, JARMO TAPANI ALBERT, KTL, yliassistentti.

RIISTAMA, VEIJO OLAVI, KTT, dosentti. 32; 79.

SALMI, TIMO YRJÖ, KTT, dosentti. 45; 82.

RUUHELA, REIJO TUOMAS, KTT, Vaasan korkeakoulun professori, dosentti. 35; 73.

SINTONEN, HARRI PEKKA, VTT, dosentti (terveystaloustiede). 46; 83.

KYLÄKOSKI, KALEVI, KTT, yliassistentti. 39; 83. Virkavapaa. Virkaa ovat hoitaneet KYKKÄNEN, ESKO TAPANI, ekonomi, TOIVIAINEN, KARI ANTERO, ekonomi ja VIRKKUNEN, VIRPI KYLLIKKI, KTK.

LEPPINIEMI, JARMO TAPANI ALBERT, KTL, yliassistentti. 48; 80. Virkavapaa. Virkaa ovat hoitaneet AKKANEN, PEKKA SAKARI, KTT, KYKKÄNEN, ESKO TAPANI, ekonomi ja OKSA, LEENA MARITA ELISABET, ekonomi.

VIRTANEN, KALERVO ENSIO, KTT. 41; 73. Virkavapaa. Virkaa ovat hoitaneet PAAKKUNAINEN, URHO MARTTI, ekonomi ja VILJARANTA, JUHA KALEVI, ekonomi.

KOSKELA, MARKKU OLAVI, KTL, lehtori (julkisyhteisöjen talous ja laskentatoimi). 49; 83. Virkavapaa. Virkaa ovat hoitaneet VIRKKUNEN, VIRPI KYLLIKKI, ekonomi, VILJARANTA, JUHA KALEVI, ekonomi, OKSA, LEENA MARITA ELISABET, ekonomi ja KYKKÄNEN, ESKO TAPANI, ekonomi.

Avoimena olevaa yliassistentin virkaa ovat hoitaneet AHO, TARJA SINIKKA, ekonomi (uusi), RISTIMÄKI, OLLI PAAVO JUHANI, kyo ja PÖYHÖNEN, JARI PEKKA, kyo,

AHO, TARJA SINIKKA, ekonomi (uusi), vs.assistentti. 52; 82.

KOIVISTOINEN, KARI PEKKA JUHANI, KTM, assistentti. 57; 83. Virkavapaa. PAASONEN, KARI JUHANI, ekonomi, assistentti. 57; 83. Virkavapaa.

NISKANEN, JYRKI TAPIO, KTK, assistentti. 55; 83. Virkavapaa.

HELSTO, MARJO KRISTIINA, kyo, vs.assistentti. 58; 83.

HOLMBORG, ERJA-RIITTA, kyo, vt.assistentti. 56; 83.

JOUTSJOKI, SIRPA KAARINA, kyo, vs.assistentti. 59; 83.

OKSA, LEENA MARITA ELISABETH, ekonomi, vs.assistentti. 59; 84.

PAAKKUNAINEN, URHO MARTTI, ekonomi, vs.assistentti. 55; 84.

PÖYHÖNEN, JARI PEKKA, kyo, vt. assistentti. 58; 83.

RISTIMÄKI, OLLI PAAVO JUHANI, kyo, vs.assistentti. 56; 83.
 VILJARANTA, JUHA KALEVI, ekonomi, vs.assistentti. 57; 83.
 ALALUUSUA, SEPPO ILMARI, KTT, tuntiopettaja. 46; 73.
 HEIKINHEIMO, AARNE JUHANI, DI, ekonomi. 45; 82
 HEIKKONEN, JAAKKO VELI, KTM, 25; 76.
 SUOMELA, JUHANI SAMULI, tuntiopettaja. 51; 84
Kanslisti : SALOKANNEL, ANNAMARI. 43; 72.

Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitos

Laitoksen johtaja: LEIVO, VEIKKO, professori

Laitosneuvosto:

AALTIO, ERKKI, prof.; varajäsen LAHTI, ARTO, vs.apul.prof.
 ALTONEN, RITVA, tutk.ass.; varajäsen KORHONEN, VESA, vs.ass.
 ILANNE, JUHANI, kyo; varajäsen PARTANEN, RAUNO, kyo
 LEHTOMAA, AHTI, ass.; varajäsen JUTILA, JUKKA, lehtori
 LEIVO, VEIKKO, prof.; varajäsen ANTTILA, MAI, lehtori
 LOHIVESI, KARI, kyo; varajäsen HANDOLIN, KIRSTI, kyo
 NUUTINEN, DAVID, kyo; varajäsen NOREILA, JUHA, kyo
 SAARSALMI, MEERI, vs.prof.; varajäsen LUOSTARINEN, REIJO, prof.

Opetuksen sisältö ja tavoitteet

Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitoksen opetusalueeseen sisältyvät seuraavat erityisalueet: 1) markkinointi, 2) kansainvälinen markkinointi, 3) yrittäjyys ja pienten ja keskisuurten yritysten johtaminen ja 4) tavarateknologia.

Markkinoinnin koulutusohjelmassa pyritään kehittämään opiskelijoiden valmiuksia selvittää eri asiakasryhmien tarpeita sekä valita niitä vastaavat kilpailukeinot samoin kuin analysoida, suunnitella ja toteuttaa sekä valvoa näitä toimenpiteitä yritysten ja muiden yhteisöjen tavoitteiden saavuttamiseksi. Markkinoinnin keskeisimmät opetusalueet käsittävät mm. yritysten ja markkinoinnin strategisen johtamisen, markkinointitutkimuksen, ostotoiminnan, tuotejohtamisen, yrityksen hinna-asetannan ja kilpailustrategiat, markkinoinnin kommunikaation sekä jakelun johtamisen. Paitsi omana koulutusohjelmanaan, kansainvälisen markkinoinnin opetuksella on markkinoinnissa erittäin keskeinen asema.

Kansainvälisten toimintojen koulutusohjelmassa on kaksi suuntautumsvaihtoehtoa: ulkomaankauppaekonomi (pääaine markkinointi) ja kansainvälinen ekonomisti, jossa pääaineena opiskellaan kansantaloustiedettä. Markkinoinnin osalta yleisen markkinoinnin opetusaineksen lisäksi opiskelija perehdytetään vientimarkkinointiin, kansainväliseen markkinointiin sekä yritystoiminnan kansainvälistymiseen.

Pienten ja keskisuurten yritysten johtamisen runko-ohjelma on perustettu vuonna 1983. Sen puitteissa pyritään kehittämään kokonaisvaltaiseksi niitä monia valmiuksia, joita pk-yritysten johtotehtävissä toimivat tarvitsevat. Opiskelijoiden mahdollisuuksia omaksua yritysten johtamisvalmiuksia edistetään opiskeluun liit-

tyvällä pakollisella työharjoittelulla, joka suoritetaan ohjatusti korkeakoulun valitsemisissa yrityksissä.

Tavarateknologian opetusalan piiriin kuuluvat hyödykkeiden tuotantoon ja materiaalityönteeseen (hankintaan, varastointiin ja kuljetukseen) liittyvät luonteeltaan teknistaloudelliset kysymykset. Oppiaine tarjoaa opiskelijoille mahdollisuuden erikoistua tuotanto- ja materiaalityönteeseen ja tutkimusalueisiin. Toisaalta tavarateknologian tarjoamat kurssit sopivat tukemaan ja täydentämään liiketaloustieteissä annettavaa opetusta. Lähimmät kytkennät ovat nähtävissä markkinointiin ja systeemeihin.

Tutkimuksen painopistealueet

Tutkimusalueena markkinointi on erittäin laaja ja poikkitieteellinen alue, mikä tarjoaa hyvät mahdollisuudet yhteistoimintaan sekä korkeakoulun omien ainelaitosten että muiden korkeakoulujen kesken eri tutkimushankkeissa.

Laitoksen tutkimustoiminnan piiriin kuuluu koko ketju tuotekehittämisestä kulutukseen ja takaisin. Yrityksen kannalta katsoen liikkeenjohdon näkökulma on tutkimustyössä keskeisellä sijalla.

Markkinoinnin tutkimusalueen painopistealueita ovat mm.:

- Strateginen johtaminen, markkinoinnin suunnittelu ja johtaminen: tutkimuksen kohteina ovat hinta- ja tuotestrategiat, yritys ympäristön, strategioiden ja liikkeenjohdon kyvykkyyden vaikutukset yrityksen menestymiseen sekä toimialakohtaiset strategiavaihtoehdot. Lisäksi tutkitaan tuoteinnovaatioiden onnistumiseen vaikuttavia tekijöitä INNO-projektin puitteissa.
- Organisaation ostotoiminnan alueella selvitetään tuotannollisten komponenttien ostopäätösprosessiin vaikuttavia tekijöitä osana kansainvälistä IBB-projektia.
- Jakelun johtamisen tutkimus kohdistuu tukku- ja vähittäisliikkeiden väliseen yhteistoimintaan, vähittäiskaupan kannattavuuteen vaikuttaviin tekijöihin sekä kaupan toimintaedellytyksiin haja-asutusalueilla. Lisäksi tarkastelun kohteena ovat teollisuuden jakelustrategiat markkinoitaessa keskusliikkeille.
- Markkinoinnin kommunikaation osa-alueella on meneillään mainonnan havaitsemis- ja reagoitiprosessia käsittelevä tutkimusprojekti.
- Kulutus, kuluttajan käyttäytyminen, markkinointi ja yhteiskunta: tutkimusalueina ovat kulutuksen rakenne ja kehittyminen, kysyntätutkimus, kuluttajapolitiikka, ympäristö ja luonnonvarojen käyttö.
- Markkinoinnin erityisalueilla tutkimus kohdistuu palvelujen, teollisten tuotteiden, systeemien ja projektien markkinointiin.

Kansainvälisen markkinoinnin tutkiminen on jatkuvasti hyvin edustettuna laitoksen tutkimustoiminnassa. Suomalaisten yritysten kansainvälistymisprosessia selvitetään sekä teoreettisesti että empiirisesti. Koska kansainvälisen markkinoinnin tutkimus koetaan talouselämän taholla erittäin tarkoituksenmukaiseksi tutkimuskohteeksi, luo se hyvän pohjan alan perus- ja palvelututkimukselle. Painopistealueina ovat mm.:

- Toimialakohtaiset kansainvälistymisstrategiat, joita tutkitaan FIBO-projektin puitteissa. Tarkastelun kohteina ovat yritysten tuote-, operaatio- ja markkinointistrategiat.

— Toimintokohtaiset kansainvälistymistutkimukset liittyvät vientimarkkinointiin, kansainvälistymisen johtamiseen ja rahoitukseen sekä kansainvälistymisen henkilöstö- ja materiaalihallintoon.

— Pienen ja avoimen talouden kansainvälistymisen teoria ja monikansallisten yritysten vaikutuksia käsitteleviä tutkimuksia tehdään FIBO-projektin puitteissa.

Yrittäjyys ja pk-yritysten johtaminen on laitoksen nuorin oppiaine. Alueelta on kansainvälisesti ajatellen tehty toistaiseksi varsin vähän tutkimusta. Teoriakehitystä ja talouselämän odotuksia ajatellen laitoksen tutkimustoiminnan painopiste tulee olemaan vahvasti pk-yritystoiminnan tutkimisessa. Tekeillä olevissa tutkimuksissa selvitetään:

— Pienyritysten kilpailukykyyn ja toimintaedellytyksiin vaikuttavia tekijöitä.

— Vähittäisliikkeen asemaa jakelujärjestelmässä.

Tulevaisuuden tutkimusalueet liittyvät ensisijaisesti yrittäjyyden edistämisen ja pienyritystutkimuksen metodiikan kehittämisen osa-alueille. Oleellista pk-yritystutkimuksessa on yhteistyö liiketaloustieteen muiden oppiaineiden sekä erityisesti talouselämän kanssa. Syksyllä 1983 järjestettiin pienyritysseminaari, jossa kuultiin yritysten ja korkeakoulujen edustajien esityksiä pienyritystoimintaan liittyviltä aihealueilta. Jatkossa seminaari on tarkoitus järjestää joka toinen vuosi.

Tavarateknologian tutkimuksen painopistealueet liittyvät:

— Materiaalitalouteen: osto-, varastointi- ja jakelujärjestelmien kehittämiseen, alihankintajärjestelmiin sekä materiaalihallinnon ATK-järjestelmien kehittämiseen.

— Tuotantotalouteen, kuten teollisuuden tuottavuuteen ja projektituotannon ohjaukseen.

— Pakkaus- ja elintarvikkeiden säilyvyystutkimukseen käsittäen pakkauksen markkinointiominaisuudet, materiaalien fysikaaliset ja kemialliset ominaisuudet ja niiden vaikutukset tuotteiden säilyvyyteen.

Kansainväliset suhteet

Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitoksella on yhteyksiä useisiin ulkomaisiin korkeakouluihin ja tutkimuslaitoksiin. Tärkeimpinä niistä mainittakoon:

- European Institute for Advanced Studies in Management (EIASM, Bryssel)
- Pohjoismaiset korkeakoulut
- Kielin yliopisto
- Erasmus University, Hollanti
- Northwestern University, USA
- Rutgers University, USA

Jatko-opiskelijat ja varttuneet tutkijat osallistuvat säännöllisesti EIASM-instituutin järjestämiin tutoriaaleihin, seminaareihin ja symposiumeihin. Laitoksen tutkijat ovat kuluneena lukuvuonna osallistuneet useisiin kansainvälisiin konferensseihin ja seminaareihin, mm. vuosittain järjestettävään European Marketing Academy -järjestön (EMAC) konferenssiin. Tänä vuonna kyseinen tapahtuma järjestettiin Grenoblessa. Suomen osalta EMACin koordinaattorina toimii KTT, professori Kristian Möller. Hän on myös Association for Consumer Research -järjestön (ACR) Suomen koordinaattori.

Laitoksen luennoitsevina vierailijoina lukuvuonna 1983—84 ovat olleet Dr. Fred van Raaij Erasmus -yliopistosta Hollannista sekä Dr. Bernd Waldeck Kielin yliopistosta.

Henkilökunta

Ltt:markkinointi

LEIVO, VEIKKO ARMAS ILMARI, TkT, professori (yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen). 25; 82.

LUOSTARINEN, REIJO KALEVI, KTT, professori. 39; 83.

Avoimena olevaa professorin virkaa ovat hoitaneet LEHTINEN, UOLEVI VALDEMAR, KTT, dos. MÖLLER, KARL EDVARD KRISTIAN, KTT, dos. ja UUSITALO, LIISA ANNELI, KTT, dos.

Avoimena olevaa professorin virkaa on hoitanut koko lukuvuoden SAARSALMI, MEERI MARJATTA, KTT, DBA, apulaisprofessori.

SAARSALMI, MEERI MARJATTA, KTT, DBA, apulaisprofessori. 23; 73. Virkavapaa. Virkaa ovat hoitaneet ANTTILA, MAI, KTL, lehtori ja LAHTI, ARTO HENRIKKI, KTL.

LAHDENPÄÄ, MARKKU JUHANI, KTT, dosentti. 43; 81.

LEHTINEN, UOLEVI VALDEMAR, KTT, dosentti, Tampereen yliopiston professori. 41; 77.

MÖLLER, KARL EDVARD KRISTIAN, KTT, dosentti, Vaasan korkeakoulun professori. 48; 81.

URRILA, MATTI OLAVI, KTT, Helsingin kauppakorkeakoulun ja Turun kaup-pakorkeakoulun dosentti, Jyväskylän yliopiston professori. 41; 81.

UUSITALO, LIISA ANNELI, KTT, dosentti. 44; 81.

SÄRKISILTA, MARTTI SAKARI, KTT, dosentti, Helsingin yliopiston professori. 28; 68.

Avoimena olevaa yliassistentin virkaa on hoitanut HAAHTI, ANTTI JUHANI, MBA, assistentti.

Avoimena olevaa yliassistentin virkaa on hoitanut TAMMISTO, KALLE ANTERO, KTM, assistentti.

ANTTILA, MAI, KTL, lehtori. 46; 81. Virkavapaa. Virkaa on hoitanut LINDEMAN, SEPPO AULIS, KTM.

HAAHTI, ANTTI JUHANI, MBA, assistentti. 47; 77. Virkavapaa.

HYVÖNEN, SAARA MARJUT, KTL, assistentti. 51; 77. Virkavapaa.

LEHTOMAA, AHTI REINO EERIK, ekonomi (uusi), (yrittäjyys ja pienyritysten johtaminen) assistentti. 51; 82.

RAUTKYLÄ, RITVA HELENA, KTM, assistentti. 48; 76. Virkavapaa.

TAMMISTO, KALLE ANTERO, KTM, assistentti 49; 80. Virkavapaa.

HOKKANEN, SEPPO EINARI, ins. kyo, vs.assistentti. 48; 83.

JUSSILA, JARI YLERMI, KTM, vs.assistentti. 57; 82.

KORHONEN, VESA JUHANI, KTK, vs.assistentti. 56; 81.

KOSONEN, HEIKKI MICHAEL, ekonomi (uusi) vs.assistentti. 57; 83.

SVÄRD, MARJA INARI, KTK, vs.assistentti. 56; 81.

TARKKANEN, JAAKKO, kyo, vt.assistentti. 59; 83.

GRANFELT, JARMO ALLAN, KTM, tuntiopettaja. 32; 69.

ILTANEN, SYLVI KAARINA, ekonomi, tuntiopettaja 41; 76.
 HUHTALA, JORMA TAPIO, insinööri, tuntiopettaja. 44; 84.
 KARANKO, ARNOLD, Jr. B.A. J. D., tuntiopettaja. 47; 77.
 LAMPEN, MATTI PEKKA, ekonomi, tuntiopettaja. 43; 79.
 NIINIKOSKI, RISTO ILPO OLAVI, KTM, tuntiopettaja. 46; 79.
 PILLAI, BALAN, KTM, tuntiopettaja. 45; 83.
 PELTONEN, EINO MATTI, Tampereen yliopiston professori, tuntiopettaja. 29; 84.
 RATIA, URPO MATTI, dipl.ins., tuntiopettaja. 20; 84.
 SIMILÄ, TUULA HELENA, KTM, tuntiopettaja. 55; 83.
 TIUSANEN, TAUNO JUHANI, YM, tuntiopettaja. 41; 78.
 VIRTANEN, AINO MARJATTA, KTM, tuntiopettaja. 54; 80.
 YLIKOSKI, TUURE ELINA, KTM, tuntiopettaja. 46; 80.
Amanuenssi : JUSSILA, JARI YLERMI, KTM. 57; 84. Virkavapaa. Tointa on hoitanut PARONEN, SIRKKA MARIA, kyo.
Konekirjoittaja : VOUTILAINEN, TERTTU TUULIKKI, yo-merkonomi. 38; 71.

Tavarateknologia

AALTIO, ERKKI AULIS, TkT, professori. 22; 73.
 JUTILA, JUKKA HELJO, FM, lehtori. 23; 57.
 HELEN, HARRY JUHANI, KTL, assistentti. 45; 76.
 IGNATIUS, TOIVO HANNES KUSTAA, insinööri, tuntiopettaja. 31; 78.

Kansantaloustieteen laitos

Laitoksen johtaja PAAKKANEN, JOUKO, professori

Laitosneuvosto:

HELLE, REIJO, prof.; varajäsen VUORISTO, KAI-VEIKKO, apul.prof.
 HOMANEN, OUTI, kyo; varajäsen SUVANTO MERJA, kyo
 HÖLTTÄ, RISTO, ass.; varajäsen RATILAINEN, TUULA, ass.
 MÄKELÄ, VILHO, vs.leht.; varajäsen KORPELA, ASKO, lehtori
 PAAKKANEN, JOUKO, prof.; varajäsen VAIVIO, FEDI, prof.
 PAULAHARJU, SATU, kyo; varajäsen KERTTULA, ANNE, kyo
 PIHKALA, ERKKI, prof.; varajäsen AIRAKSINEN, TIMO, dos.
 VIKKULA, MATTI, kyo; varajäsen LÖYTTYNIEMI, TIMO, kyo

Kansantaloustieteen laitoksen opetusalueeseen kuuluvat seuraavat aineet 1) kansantaloustiede, 2) talousmaantiede, 3) taloushistoria

Opetuksen sisältö ja tavoitteet

Kansantaloustieteen opetuksessa uudistettiin aineopintojen opintojaksojakoa jo lukuvuonna 1982—83. Makroteoriassa, mikroteoriassa ja kansainvälisessä taloudessa kussakin yhdistettiin kaksi pientä kurssia runkokurseiksi. Tavoitteena oli kokonaisuuksien laajempi ja syvällisempi käsittely yhdellä kertaa. Samaa periaatet-

ta noudattiin myös lukuvuonna 1983—84. Sekä aine että syventävissä opinnoissa pyrittiin monipuolistamaan opintojaksojen suoritustapoja ja opiskelun työskentelytapoja. Harjoitusten, etenkin essee-tyyppisten kirjoitusten, osuutta lisättiin perinteisiin tentteihin nähden.

Talousmaantieteessä perehdytään alueellisiin analyysimenetelmiin ja aluetalouden ongelmiin, opetuksen painopisteen ollessa kansainvälisen maantieteen lohkolle. Lisätään opiskelijoiden vieraiden maiden tuntemusta ja kansainvälisten suhteiden ymmärtämistä eli valmiuksia työskennellä kansainvälisissä tehtävissä.

Taloushistorian opetuksessa keskitytään kansantalouden mikrotasolla mm. yritysten ja vastaavien organisaatioiden sekä makrotasolla yleisen taloudellisen kasvun edellytysten historiallisten ulottuvuuksien tarkasteluun.

Tutkimuksen painopistealueet

Kansantaloustieteessä tutkimustyö painottuu kolmeen pääalueeseen: mikroteoria, makroteoria ja kansainvälisen talouden tutkimus. Lukuvuoden aikana sovelletun mikroteorian tutkimuksessa keskeisiä olivat toimialatutkimus, kulutuksen teoria, työvoimakysymykset ja julkinen talous. Makroteorian sovellutuksista keskeisiä olivat makromallit sekä raha- ja luottokysymykset. Kansainvälisen talouden tutkimuksessa pääpaino oli kansainvälisessä kaupassa ja rahajärjestelmässä, kehitystaloustieteessä sekä kansainvälisissä toiminnoissa.

Talousmaantieteessä on tutkittu sekä kotimaisia aluerakennekysymyksiä että kansainvälisen maantieteen ongelmia. Ensinmainitusta ovat ehkä merkittävimpiä kauppakeskuksia ja palvelusten tavoitettavuutta koskevat tutkimukset. Kansainvälistä tutkimuksista mainittakoon massa- ja paperiteollisuuden ja öljygeopoliittinen tutkimus sekä kansainvälisten keskusten hierarkkinen selvitys.

Kansainväliset suhteet

Kansantaloustieteen laitoksella vieraili 15.9.1983—15.12.1983 stipendiaattina M. Sc. (Econ) Istvan *Farkas* Unkarin Valtiovarainministeriön Kansantaloudellisen osaston päällikkö.

Ph.D. Jan *Winięcki* Puolan tiedeakatemiasta vieraili laitoksella marraskuussa 1983 ja piti esitelmän aiheesta 'Macroeconomic Policies and Economic Slowdown: In search of Linkages in 1972—1982 period'.

Laitoksen henkilökunta on osallistunut lukuvuoden aikana eri ulkomaisiin seminaareihin (mm. EIASM). Ulkomaisia yhteyksiä on pidetty yllä vieraillemalla Poznanin, Budapestin, Beogradin ja Sarajevon yliopistoissa. Janssonin säätiön kursseille, joilla luennoivat prof. Avinash *Dixit* Princetonista sekä prof. Willem *Butter* London School of Economicista osallistui myös runsaasti laitoksen väkeä.

Talousmaantieteen Prof. Reijo *Helle* piti vierailuluennon Plehanov-instituutissa Moskovassa ja teki yhdessä KTL Jarmo *Erosen* kanssa opintomatkan Jugoslaviaan. Laitoksessa vieraili yksi tšekkoslovakialainen ja yksi puolalainen vaihtostipendiaatti ja kesällä kaksi yhdysvaltalaisista. Tuula *Ratilainen* osallistui Pohjoismaiden ulkoilua ja vapaa-ajantutkimusta käsittelevään seminaariin Osllossa.

Henkilökunta

Kansantaloustiede

LEPONIEMI, ARVI KALEVI, VTT, professori. 26; 69. Vapautettu professorin virkaan kuuluvista opetus- ja hallintotehtävistä rehtorin tehtävien vuoksi. Virkaa on hoitanut KÄHKÖNEN, JUHA SAKARI, Ph.D.

PAAKKANEN, JOUKO SAKARI, KTT, professori. 28; 63.

VAIVIO, FEDI LENNART, KTT, Svenska handelshögskolanin dosentti, professori. 27; 63.

AIRAKSINEN, TIMO JUHANI, KTT, dosentti. 46; 79.

BINGHAM, TIMOTHY ROBERT GAVIN, Ph.D, dosentti. 46; 82.

KIVIKARI, URPO KALEVI, VTT, dosentti. 28; 66.

OKSANEN, HEIKKI VELI ALEKSI, VTT, dosentti. 47; 82.

OLLONGVIST, PEKKA HEIKKI, KTT, dosentti. 44; 82.

TANSKANEN, ANTTI JOHANNES, TTT, Jyväskylän yliopiston professori, dosentti. 46; 77.

TYRNI, ILARI HEIKKI JOHANNES, YTT, Tampereen yliopiston professori, dosentti. 34; 83.

YLÄ-LIEDENPOHJA, JOUKO AATOS, KTT, Jyväskylän yliopiston apulaisprofessori, dosentti. 45; 80.

DAHLSTEDT, ROY CLAES GUNNAR, KTT (kansainvälinen talous) lehtori. 45; 80. Virkavapaa koko lukuvuoden. Virkaa on hoitanut MÄKELÄ, VILHO JUHANI, TTK.

KEHUSMAA-PEKONEN, SAARA TELLERVO, KTM, lehtori (kansainväliset toiminnot). 41; 83. Virkavapaa. Tointa on hoitanut ERONEN, JARMO ILMARI, KTL.

KORPELA, ASKO JUHANI, KTT, lehtori. 37; 73.

OXSANEN, ANNE MARITTA, ekonomi (uusi), assistentti. 57; 82.

PARJANNE, MARJA-LIISA ANNELI, KTK, assistentti. 54; 80.

SUOMINEN, SEPPO ILMARI, ekon., assistentti. 59; 84.

VIRTANEN, TEUVO MARKKU, ekon. (uusi), assistentti. 53; 82.

HIETALA, KARI AADOLF, VTL, tuntiopettaja. 44; 79.

Kanslisti: Avointa tointa on hoitanut 1.1.1984 lukien EKHOLM, RIITTA ANNIKA, kyo. 59; 83.

Talousmaantiede

HELLE, REIJO KALERVO, FT, Oulun yliopiston dosentti. 31; 71.

VUORISTO, KAI-VEIKKO, FT, Helsingin yliopiston dosentti. 33; 73.

HAVUKKALA, JAAKKO MARTTI, FL, lehtori. 23; 64.

HÖLTTÄ, RISTO TANELI, KTM, assistentti. 47; 75.

RATILAINEN, TUULA MARKETTA, KTM, assistentti. 50; 78.

Apulaiskanslisti: SANTASALO, TUOMAS RURIK, kyo. 54; 83.

Taloushistoria

PIHKALA, RISTO ERKKI OLAVI, VTT, Helsingin yliopiston ja Turun kauppakorkeakoulun dosentti, professori. 38; 75

Oikeus- ja sosiaalitieteiden laitos

Laitoksen johtaja: Muukkonen, Pertti, professori.

Laitosneuvosto:

KOIVUNEN, MARJUKKA, kyo

LAINEN, JARMO, VTK; varajäsen IKKALA, JARMO, ass.

MUUKKONEN, P.J., prof.

NUOLIMAA, RISTO, ass.; varajäsen NISKAKANGAS, HEIKKI, ass.

PARVIAINEN, AIMO, kyo; varajäsen MOILANEN, ASKO, kyo

SIURALA, LAURI, ass.; varajäsen SEPPÄLÄ, VESA, lehtori

TÄHTINEN, JARMO, kyo

UUSITALO, HANNU, apul.prof.

VOPIO, JAAKKO, prof.

Oikeus- ja sosiaalitieteiden laitoksen opetusalueeseen kuuluvat seuraavat aineet: 1) Oikeustiede, 2) Sosiologia, 3) Valtio-oppi.

Opetuksen sisältö ja tavoitteet

Oikeustieteen yleisopinnoissa annetaan opiskelijoille perustiedot Suomen oikeusjärjestelmästä. Jokaiselle ekonomille on tärkeää tuntea oikeudelliset ongelmat nimeltä, pystyä keskustelemaan lakimiehen kanssa oikeudellisista ongelmista, joita yritystoiminnassa ilmenee, sekä ymmärtää lakimiehen antama neuvo.

Jo yleisopinnoissa painotetaan oikeusjärjestelmämme sitä osaa, joka käsittelee taloudellista toimintaa. Myöhemmin tämä piirre voimistuu. Oikeustieteen runko-ohjelman valitsevat opiskelijat perehtyvät yritystoiminnassa esiintyviin oikeussäännöksiin yksityiskohtaisesti. Sen sijaan monet, talouselämään vähemmän liittyvät oikeustieteen alat jäävät varsin vähälle huomiolle.

Sosiologian opetus tähtää kolmeen tavoitteeseen. Ensiksikin pyrkimyksenä on edesauttaa opiskelijan kykyä nähdä ja analysoida taloudellisten ja sosiaalisten ilmiöiden vuorovaikutusta. Toiseksi tavoitteena on perehdyttää opiskelija taloussosiologian teoriaan ja tutkimustuloksiin. Kolmanneksi sosiologian opetuksessa on vahva metodologinen ja tieteellinen korostus. Opetusvolyymin merkittävä osa tähtää opiskelijan metodisten taitojen kehittämiseen. Metodiotuksen tavoitteena on opettaa opiskelijaa lukemaan ja hyödyntämään yhteiskuntatieteellisiä tutkimuksia. Pidemmälle sosiologiaa lukevat saavat valmiudet tehdä tutkimus- ja selvitystyötä sosiaalitieteellisin menetelmin.

Tutkimuksen painopistealueet

Oikeustieteen tutkimus on painottunut vero-, sopimus- ja yhtiöoikeuteen. Esi-merkkinä mainittakoon OTL Heikki *Niskakankaan* kansainvälistä vero-oikeutta käsittelevä väitöskirja ja OTT Risto *Nuolimaan* osakkeiden siirryntää koskeva tutkimus.

Taloussosiologian tutkimus on painottunut hyvinvointiyhteiskunnan ja työelämän, erityisesti työttömyyden tutkimiseen. Lisäksi on julkaistu tutkimuksia, jotka käsittelevät koulutuspolitiikkaa, erityisesti HKKK:n opiskelijoiden valintaa, opiskelua ja työelämään sijoittumista. Esimerkkinä mainittakoon lisäksi Hannu *Uusitalon* suomalaisen hyvinvointiyhteiskunnan kehitystä koskevat tutkimukset.

Henkilökunta

Oikeustiede

MUUKKONEN, PERTTI JUHANI, LaT, prof. 27; 63.
 VOIPIO, JAAKKO EENOK, OTT, Helsingin yliopiston dosentti, professori. 23; 72.
 Avoinna olevaa oikeustieteen, erityisesti kansainvälisen sopimusoikeuden apulaisprofessorin virkaa on hoitanut 1.1.1984 lukien v. HERTZEN, HANNU MARTTI OLAVI, OTT.
 KOTKANSALO, ALEKSANTERI, OTT, Turun yliopiston apulaisprofessori, dosentti. 26; 70.
 IKKALA, JARMO KUSTAA, OTK, assistentti, 54; 81.
 NISKAKANGAS, HEIKKI MATTI, OTT, KTK, assistentti. 48; 76.
 NUOLIMAA, RISTO OLAVI, OTT, assistentti. 48; 71.
 ITKONEN, PENTTI OLAVI, OTK, tuntiopettaja. 43; 83.
 MYRSKY, MATTI JUHANI, OTL, tuntiopettaja. 53; 83.
 PENTTILÄ, SEPPO, OTL, ekonomi, tuntiassistentti. 54; 84.
 SAKSALA, HANNU, OTK, tuntiassistentti, 58; 84.

Sosiologia

UUSITALO, HANNU JUHANI, VTT, apulaisprofessori. 47; 80. Virkavapaa kevätlukukaudella 1984. Virkaa on hoitanut SIURALA, LAURI YRJÖ JOHANNES, VTK, assistentti.
 LAMPIKOSKI, KARI AHTI ARMAS, VTT, dosentti. 39; 74.
 SEPPÄLÄ, VESA JUSSI, VTL, lehtori. 41; 74.
 SIURALA, LAURI YRJÖ JOHANNES, VTK, assistentti. 46; 75. Virkavapaa kevätlukukaudella 1984. Tointa on hoitanut AITTA, ULLA IRMELI, KTK.

Valtio-oppi

SULEVO, KARI PETER KRISTIAN, VTT, Helsingin yliopiston ja Helsingin kauppakorkeakoulun dosentti. 45; 83.
 LAINE, JARMO ESKO JUHANI, VTK, tuntiopettaja. 38; 72.

Menetelmätieteiden laitos

Laitoksen johtaja: SALO, SEPPO, professori

Laitosneuvosto

HOTTI, JARMO, kyo

MANNINEN, JOUKO, apul.prof.; varajäsen NYBERG, AARNI, prof.

NIEMI, EERO, leht.; varajäsen WOIVALIN, PENTTI, leht.
 SALO, SEPPO, prof.; varajäsen LEHTONEN, TAPANI, leht.
 SEPPÄLÄ, MIKA, ass.; varajäsen HALME, MERJA, ass.

Menetelmätieteiden laitoksen opetusalueeseen kuuluvat seuraavat aineet: 1) Talousmatematiikka, 2) Tilastotiede, 3) Filosofia, 4) Konekirjoitus.

Opetuksen sisältö ja tavoitteet

Kaikki koulun opiskelijat joutuvat suorittamaan talousmatematiikan ja tilastotieteen opintojaksoja. Tämä asettaa suuria vaatimuksia laitoksen opetustoiminnalle, koska eri koulutusohjelmien tarpeet vaihtelevat huomattavasti. Laitos on pyrkinyt ottamaan tämän huomioon opetusta suunniteltaessa ja tarjoaa tästä syystä useita eritasoisia alkeiskursseja talousmatematiikassa ja tilastotieteessä. Tämä alkeisopetus sitoo siksi laitoksen opetusresursseja tavanomaista enemmän. Päämääränä on tarjota eri koulutusohjelmien opiskelijoille heidän tarpeitaan vastaavat kurssit menetelmäaineissa.

Erityisen maininnan ansaitsee laitoksen tilastollinen tietojenkäsittelyjärjestelmä Survo-76, joka on asennettu laitoksen Wang-tietokoneeseen. Järjestelmä on hyödyllinen niille, joiden on käsiteltävä tutkimusaineistoaan tilastollisesti. Tähän liittyen laitos järjesti lukuvuonna 1983-84 ensimmäisen kerran Survo-76 järjestelmän käyttöön perehdyttävän kurssin. Koska laitoksella on toistaiseksi käytössä vasta kaksi työasemaa, järjestelmän käyttöoikeus on voitu myöntää vain koulun tutkimushenkilökunnalle. On toivottavaa, että tulevaisuudessa voitaisiin laitteistoa laajentaa siten, että myös esimerkiksi pro gradu -tutkimuksia valmistelevat opiskelijat voisivat käyttää Survo-76 järjestelmää.

Laitoksen tarjoaman talousmatematiikan ja tilastotieteen syventävien opintojen päämääränä on perehdyttää opiskelijat taloustieteissä tarvittaviin matematiikan ja tilastotieteen syvällisiin menetelmiin. Tietojenkäsittelyn kehittyessä tällaiset menetelmät tulevat entistä tärkeämmiksi ja niiden osuus laitoksen opetuksessa tulee kasvamaan.

Tutkimuksen painopistealueet

Laitoksen piirissä harjoitetun tutkimustoiminnan päämääränä on ollut kehittää erilaisissa taloustieteellisissä ongelmissa vaadittavia matemaattisia ja tilastotieteellisiä menetelmiä. Konkreettinen esimerkki on maailman metsäkauppaa koskeva matemaattinen malli, jota laitoksella parhaillaan tutkitaan yhteistyössä Wienissä toimivan tutkimuslaitoksen IIASAn kanssa.

Henkilökunta

Talousmatematiikka ja tilastotiede

SALO, SEPPO KAARLO, TkT, Teknillisen korkeakoulun ja Turun yliopiston dosentti, professori. 46; 76.

Avoimena olevaa tilastotieteen, erityisesti taloustieteellisessä tutkimuksessa sovelletun tilastotieteen professorin virkaa on hoitanut 1.1.1984 lukien HAKULINEN, TIMO REIJO, VTT. dos.

MANNINEN, JOUKO JUHA, VT, apulaisprofessori. 28; 66.

LEHTONEN, TAPANI HENRIK, FT, VTK, dosentti ja lehtori. 46; 83.

LONKA, HARRI ARVID, FT, dosentti. 31; 83.

MALASKA, PENTTI ENSIO, TkT, Turun kauppakorkeakoulun professori, dosentti, 34; 75.

NIEMI, EERO JUHANI, FK, lehtori (tilastotiede). 42; 74.

PIRINEN, AULIS AARO ANTERO, FT, vt.lehtori, 48; 83.

WOIVALIN, PENTTI KALEVI, FL, lehtori. 38; 73.

SEPPÄLÄ, MIKA KRISTIAN, FT, assistentti. 51; 75.

TOMPPU, ERKKI OLAVI, FM, assistentti. 47; 75.

LANTTO, OUTI LEENA MARIA, kyo, tuntiopettaja. 61; 83.

LIPPU, ESA MATTI TAPIO, ekon., tuntiopettaja. 57; 80.

MATTILA, KAARLO SAKARI, FT, prof., tuntiopettaja. 15; 83.

SAVAJA, EIJA ANNIKKI, KTK, tuntiopettaja. 51; 76.

RAHIKAINEN, EERO JUHANI, VTK, tuntiopettaja. 56; 84.

Filosofia

KAKKURI-KNUUTTILA, MARJA-LIISA, FL, lehtori. 45; 74. Virkavapaa. Toinen on hoitanut HAUTAMÄKI, ANTTI ERKKI, FL.

SIVENIUS, HANNU TUOMAS, VTK, tuntiopettaja. 49; 83.

Konekirjoitus

RANTANEN, HELVI KAARINA, yo-merkonomi, päätoiminen tuntiopettaja. 38; 74.

Kielten laitos

Laitoksen johtaja: VUORINIEMI, JORMA, apulaisprofessori

Laitosneuvosto:

HAKKARAINEN, HEIKKI J., apul.prof.; varajäsen PITKÄNEN, EERO, prof.

ALMI, PIA, kyo

KETTUNEN, RAAKEL, leht.; varajäsen KAEROJA, SIRKKA-LIISA, leht.

LAGUS, ANTTI, kyo

MUSTONEN, ANUMARI, kyo; varajäsen ARPIAINEN, LEENA, kyo

LEHTOVUORI, JOUKO, prof.

SALO, EIJA, leht., varajäsen LAMPI, MIRJALIISA, leht.

STEUER, OUTI, leht.; varajäsen HONKAVAARA, KIRSTI, leht.

VUORINIEMI, JORMA, apul.prof.; varajäsen VUORISTO, KAI-VEIKKO, apul.-prof.

Opetuksen sisältö ja tavoitteet

Kielten laitoksen opetuksen sisältö ja tavoitteet vaihtelevat riippuen siitä, onko kysymyksessä kaikille korkeakoulun opiskelijoille tarkoitettu kielenopetus vai jonkin kauppakielen runko-ohjelmaopetus, jota annetaan vain runko-ohjelman valinneille opiskelijoille. Muiden kuin kielten runko-ohjelmien opiskelijoiden kielenopetusta ei ole eriytetty sen mukaan mitä koulutus- tai runko-ohjelmaa he opiskelevat. Vain kieliopinnojen laajuus saattaa vaihdella eri koulutus- ja runko-ohjelmien välillä. Toinen kielten opetuksen sisältöön ja tavoitteisiin vaikuttava tekijä on se, onko kysymys kotimaisesta vai vieraasta kielestä. Myös eri vieraiden kielten opetussisältö ja -tavoitteet poikkeavat jonkin verran toisistaan riippuen asianomaisen kielen lähtötasosta, kielen sisäisestä rakenteesta, kielen opetusperinteestä, kielen käyttötarkoituksesta ja laitoksella annettavan opetuksen laajuudesta. Siten opetus on esimerkiksi monipuolisempaa ja laajempaa niissä kielissä, joissa jo opiskelijoiden lähtötaso on korkea tai joissa annetaan myös runko-ohjelmaopetusta. Kielten laitoksella on lukuvuoden aikana annettu opetusta kymmenessä eri aineessa (kielessä), joista kuudessa voidaan suorittaa myös runko-ohjelmaopinnot.

Vieraissa kielissä ja toisessa kotimaisessa kielessä tavoitteena on tasosta riippuen saavuttaa perustiedot ja -valmiudet puhutussa ja kirjoitetussa kielessä, hyvä yleis-kielen taito ja perustiedot talouselämän kielessä, talouselämän kielen kannalta välttämättömien kielen rakenteiden hallinta ja talouselämän kielen perusterminologian tuntemus, valmius käyttää kieltä neuvottelutilanteissa sekä valmius kommunikoida kirjallisesti ja suullisesti liike-elämän yleisimmissä, myös vaativissa viestintätilanteissa, jotka liittyvät keskeisiin liiketapahtumiin. Tavoitteena on myös tutustua ao. kieltä puhuvien maiden talouselämään, instituutioihin ja kulttuuritaustaan sekä kulttuuri- ja tapaeroihin Suomen ja ao. kieltä puhuvien maiden välillä, joiden hallinta on olennainen osa kommunikointia esim. neuvottelujen sujumisen ja suotuisan lopputuloksen kannalta.

Suomen kielen opetuksessa opiskelijat perehdytetään luento- ja harjoitusten avulla talouselämän kirjallisiin ja suullisiin viestintätilanteisiin. Kirjoitusviestinnässä on tavoitteena kokonaisnäkemys viestintäteorioiden periaatteista ja puheviestinnässä perehdytään äänenkäyttöön ja puheviestinnän perusteisiin. Opiskelijat perehdytetään uudenaikaista tekniikkaa (kuten videota) hyväksikäyttäen liike-elämän neuvottelutilanteisiin ja niissä vaikuttaviin kielellisiin ja ulkokielellisiin tekijöihin. Ns. oikeakielisyyuskysymyksillä ei ole keskeistä asemaa, vaan tavoitteena on muodostaa käsitys viestin perillemenoon vaikuttavista tekijöistä kokonaisuudessaan. Tiedottaminen yrityksissä ja joukkoviestimissä on eräs keskeinen sovellutusalue. Suppeampia opiskelutavoitteita edustaa mm. opetus tutkielmien laatimisen tekniikassa ja tieteellisessä kielenkäytössä.

Kielten runko-ohjelmissä keskitytään nykykieleen, yleisen fonetiikan ja kielitieteen perusteisiin, kielioppimalleihin ja -teorioihin, yleiseen merkkiteoriaan (semiotiikkaa), tekstilingvistiikkaan ja diskurssiteoriaan, sekä erityisesti talouselämän viestinnän kannalta keskeisiin soveltavan kielitieteen alueisiin kuten tuotenimien ja tavaramerkkien analyysiin ja suunnitteluun, tiivistekieliin kuten mainos- ja otsikkokieleen, terminologian teoriaan ja erityiskielten sanastokysymyksiin, informaation hakuun ja kääntämisen teoriaan. Myös sosiolingvistiset kysymykset kuten kielen alueellinen, sosiaalinen, funktionaalinen ja yksilöllinen vaihtelu, mikrokielet ja rekisterit, ovat ohjelmassa.

Tutkimuksen painopistealueet

Kielten laitoksella ei ole yleisiä tutkimustavoitteita eikä laitos kokonaisuutena harjoita tutkimustoimintaa. Jo assistenttien puuttuminen laitoksesta osoittaa laitoksessa harjoitettavan tutkimuksen rajat. Toinen rajoitus on jatkotutkintojen suorittamismahdollisuuden puuttuminen kielten runko-ohjelman suorittaneelta. Kuitenkin laitoksen piirissä on tutkijoita, jotka joko virkansa puitteissa tai opinnäytteitä muissa korkeakouluissa suorittaakseen harjoittavat tutkimusta. Laitoksen apulaisprofessorit ohjaavat ja tarkastavat myös väitöskirjoja toimiessaan dosenteina muissa korkeakouluissa sekä antavat tieteellisiä asiantuntijalausuntoja muille korkeakouluille virkojen täytön yhteydessä.

Laitoksen piirissä tutkitaan mm.

- viestin perillemeno
- terminologiaa
- kielellisiä muutoksia innovaatioiden diffuusiona
- radiomainnonnan historiaa
- kielitieteen historiaa
- diskurssia ja dialogia
- vuoronvaihtumista (turn-taking) keskustelussa
- yritysten vieraiden kielten tarvetta ja käyttöä
- ammattikieliä ja muita erityiskieliä
- kulttuuritekijöihin liittyviä asioita (esim. elekkulttuuri ja sosiaaliset taidot eri kulttuureissa)
- ATK:ta ja kielitiedettä
- tuotenimiä ja tavaramerkkejä
- ruotsin skall-verbiä ja futuurin ilmaisemista.

Kansainväliset suhteet

Kielten laitoksen kansainväliset suhteet perustuvat laitoksen tutkijoiden ja opettajien henkilökohtaisiin suhteisiin ulkomaisten korkeakoulujen piirissä toimiviin henkilöihin tai korkeakouluihin, joissa he itse ovat opiskelleet tai harjoittaneet tutkimusta, sekä erilaisiin järjestöihin, tieteellisiin seuroihin jne. Tärkeimpinä mainittakoon

- Kööpenhaminan ja Aarhusin kauppakorkeakoulut
- Trondheimin yliopisto
- Konstanzin, Saarin (Saarbrücken) ja Siegenin yliopistot Saksan liittotasavallassa
- Hochschule St. Gallen für Wirtschafts- und Sozialwissenschaften Sveitsissä
- Toulousen yliopisto Ranskassa
- DAAD ja Alexander von Humboldt -säätiö Saksan liittotasavallassa

Henkilökunta

Englannin kieli

LAITINEN, TUOMO TAPIO, FT, vt.apulaisprofessori. 39; 83.
 PÅHLSSON, LEIF CHRISTER, FT, Svenska handelshögskolanin professori, dosentti. 40; 75.
 BARKER, JANET LESLEY, B.A., CERT.ED., lehtori. 44; 77.
 BINHAM, PHILIP FRANK, M.A., lehtori. 24; 53.
 HUHTALA, MARJA-LEENA, FM, lehtori. 39; 79.
 HÖCKERSTEDT, ULLA KATRIINA, KTM, lehtori. 42; 80.
 JUTILA, HELMI JOHANNA, KTM, lehtori. 33; 73.
 LAMPI, MIRJALIISA, FK, lehtori. 45; 77. Virkavapaa kevätlukukaudella 1984. Tointa on hoitanut TAMMELIN, MAIJA MARJA-LEENA, FM.
 MILLER, NYLE DAVID, M.A., lehtori. 42; 79.
 MURRAY, JAMES, M.A., lehtori. 36; 67.
 PORKO, SIRKKA LEENA, FM, ekon. lehtori. 23; 73. Virkavapaa. Virkaa on hoitanut MALI, LEILA HELENA, FM.
 SALO, EIJA, FM, lehtori. 28; 73.
 VAHERI, ANNA KAARINA, FM, lehtori. 39; 79.
 DILLINGHAM PAUL ALBERT, B.A., päätoiminen tuntiopettaja. 38; 80.
 Avoinna olevaa yp. lehtorin virkaa on hoitanut PORKO, SIRKKA LEENA, FM, ekon. lehtori.

Espanjan kieli

KYNÄSLAHTI-VIERIKKO, MARJUT REGINA, KTM, vt.lehtori. 48; 82.
 KAJANTI, MARIA BEATRIZ, tuntiopettaja. 57; 82.
 MURO, MARJA-LEENA, tuntiopettaja. 45; 76.
 TESSIERI, ENRIQUE, tuntiopettaja. 54; 82.

Ranskan kieli

LINDGREN, LAURI BERNHARD, Turun yliopiston professori, dosentti. 33; 73.
 HONKAVAARA, KIRSTI TUULA AULIKKI, FM, lehtori. 40; 79.
 KAREOJA, SIRKKA-LIISA, FM, lehtori. 28; 73.
 ALENGRY GEORGES HENRI PIERRE, Diplome E.N.L.O.V., vt.lehtori. 41; 76.
 BONNEAU, DIDIER ANDRE, tuntiopettaja. 60; 84.
 PARANT PAUL GUY HENRI, tuntiopettaja. 54; 84.

Saksan kieli

ERÄMETSÄ, ERIK HARALD, FT, Turun yliopiston professori, dosentti. 19; 62.
 HAKKARAINEN, HEIKKI JUHANI, FT, Helsingin yliopiston, Turun yliopiston ja Vaasan korkeakoulun dosentti, apulaisprofessori. 36; 73.
 LINDGREN, KAJ BRYNOLF, FT, Helsingin yliopiston professori, dosentti. 22; 58.
 LAUTSILA, ERKKI ILMARI, FM, lehtori. 30; 64.
 STEUER, OUTI ELINA, KTM, lehtori. 41; 73.
 TIITTULA, LIISA MARIA, KTM, HuK, lehtori. 50; 83.
 VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST JOSEP CURTSON, FK (kielistudiokeskuksen johtaja), lehtori. 23; 53.

SEPPÄNEN, MAIJA MARJATTA, KTM, tp.lehtori. 49; 78.
 SISTONEN, RAILI TELLERVO, KTM, tp.lehtori. 44; 76.
 TAMMISTO, CHRISTINE, HuK, tp.lehtori 32; 74.
 STAGNETH THOMAS KURT, Dipl. Volkswirt, päätoiminen tuntiopettaja. 49;
 76.
 IIVONEN, ANTTI KALERVO, FT, tuntiopettaja. 40; 78.
 KANGASNIEMI, MARIITTA MARIA, ekon. 50; 84.
 NURMI, SIRKKA-LIISA, akateeminen sihteeri, tuntiopettaja. 53; 79.

Venäjän kieli

OJANEN, SIRKKA-LIISA, FK, lehtori. 39; 84.
 VON VOLBORTH, DOROTHEA, FL, lehtori. 25; 62.
 KORIMO, NINA, HUK, tuntiopettaja. 51; 79.
 KORIMO, OLGA, tuntiopettaja, konekirjoitus. 24; 71.
 LALLUKKA, GABRIELLA ANNA, FL, tuntiopettaja. 48; 76.
 PAUKKUNEN, EERO KALEVI, FL, tuntiopettaja. 42; 84.

Suomen kieli

VUORINIEMI, JORMA KUSTAVI, FT, apulaisprofessori. 24; 77.
 KANGASHARJU, MARIA HELENA, KTK, lehtori. 45; 81.
 KONTTINEN, RAIJA AINO SISKO, FM, lehtori. 33; 73.
 KEKÄLÄINEN, MARJA ANNELI, päätoiminen tuntiopettaja. 37; 81.
 KURONEN, MARJA-LIISA, KTM, tuntiopettaja. 53; 82.
 LEHIKONEN, LAILA ONERVA, FL, tuntiopettaja. 40; 83.
 PAAVONSALO, MATTI AIMO, VTL, tuntiopettaja. 34;
 SORJANEN, JOUKO JUHANI, HuK, tuntiopettaja. 39; 79.

Ruotsin kieli

GRANLUND, ÅKE RAGNAR, FT, dosentti. 14; 72.
 INGMAN-LINDHOLM LILIAN ANNEVI LIS-SOPHIE, KTM, HuK. 32; 76.
 KETTUNEN, RAUHA RAKEL, FK, lehtori. 31; 79.
 SARVIKIVI, MARJA-LEENA, KTM, vs.lehtori. 48; 83.
 TEVAJÄRVI, TUOMO MATIAS, FM, lehtori. 27; 68.
 TÖRNUDD-JALOVAARA, ELISABET, FK, ekonomi, lehtori. 28; 71.
 Avoinna olevaa lehtorin tointa on hoitanut WESTERLUND, AUNE MARGIT
 ANNELI, kirjeenvaihtaja.
 TUOMINEN, EVA MARIA, FK, tuntiopettaja. 31; 77.

Italian kieli

WASS-COLUSSI, PIRKKO, FK, päätoiminen tuntiopettaja. 36; 75.

Portugalin kieli

KOLI-SIITERI, HANNELE, FM, tuntiopettaja. 51; 81.

Japanin kieli

MALLAT, HEIKKI ENSIO, ekonomi, tuntiopettaja. 42; 83.

Arabian kieli

YRTTIAHO, KAARLO JUHANI, FK, tuntiopettaja. 49; 84.

Amanuenssit: SANTALA, MARJA KRISTINA, ekonomi. 53; 81. LUHTALA,
 KAIJA ANNELI, HuK, vs.amanuenssi. 56; 84. Tp.amanuenssi LAGUS, ANTTI
 JOHANNES, kyo. 59; 83.

Kanslisti : KARJALAINEN, SATU TUULIKKI, yo-merkonomi. 55; 83.

IV Tutkimustoiminta sekä jatko- ja täydennyskoulutus

Tutkimustoiminta

Kansainväliset HKKK-seminaarit

Elokuussa 1983 korkeakoulu järjesti tutkimusseminaarin aiheesta "Methodology in Management and Business Research" edellisenä vuonna pidetyn "Yritysstrategiat" -aiheisen tutkimusseminaarin onnistumisen kannustamana. Seminaari pidettiin 21.—24.8.1983 Säästöpankkiopistolla Espoossa. Siihen osallistui yhteensä 39 suomalaista liiketaloustieteen ja metodologian tutkijaa. Ulkomaisina asiantuntijoina ja luennoitsijoina toimivat professori Ian I. *Mitroff*, University of Southern California, tohtori David T. *Otley*, University of Lancaster, professori Thomas L. *Saaty*, University of Pittsburgh ja lehtori Richard *Whitley*, Manchester Business School. Heidän alustusaiheensa olivat seuraavat:

Ian I. *Mitroff*: "Why Our Old Pictures of the World Don't Work Anymore" ja "Archetypal Social Systems Analysis", (Antti Hautamäki), David T. *Otley*: "Combining Qualitative and Quantitative Approaches in Management Research: The Case of Accounting", (Seppo Alaluusua), Thomas L. *Saaty*: "On the Analytical Hierarchy Process", (Tapio Reponen) ja Richard *Whitley* "Epistemological Aspects of Management Research as a Social Science Oriented to Improving Forms of Cooperation and Coordination", (Pentti Ahonen ja Uskali Mäki). Suomalaisen discussantin nimi on mainittu suluissa.

Suomalaisten alustuksia oli valittu yhteensä 12 ja ne olivat seuraavat: Christer *Carlsson*: "Implication of Fuzzy Sets and Systems in Management Science Methodology", Anssi *Hyvärinen*: "Some Comments on the Crisis in Organizational Research", Raimo *Keloharju* ja Osmo *Kuusi*: "Relativity Dynamics", Kari *Lilja*: "Types of Case-Study Designs", Uskali *Mäki*: "How Does Scientific Realism Mangle as a Metatheory of Management Research", Kristian *Möller*: "Research Strategies in Analyzing Organizational Buying Process". Keijo *Räsänen*: "Top Managers' Own 'Explanations' for Firm Performance", Meeri *Saarsalmi*: "Impact of Resource Recycling on Product Development in Marketing", Liisa *Uusitalo* ja Jyrki *Uusitalo*: "Paradigms in Scientific Development: The Example of Marketing", Sinikka *Vanhala*: "Quantitative and Qualitative Methods in the Organizational Science—The Case of Labour Mobility Research", Pirjo *Vuokko*: "The Model of Advertising Effects as a Tool of Marketing Science" ja Leena *Ylä-Anttila*: "On the Production of Knowledge on the Research Area of Organizational Structures".

Ulkomaiset asiantuntijavieraat kommentoivat jokaista alustusta ja lisäksi he kävivät vilkasta keskustelua osanottajien tutkimuksista seminaarin epävirallisten rupeamien aikana.

Seminaarin alustukset on koottu julkaisuksi "Proceedings. Seminar on Methodology in Management and Business Research 1983", Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B—67.

Metodologiaseminaarin järjestelyistä vastasi tutkimus- ja jatkotutkintojaoston (TUJA) nimeämä työryhmä puheenjohtajanaan vararehtori Seppo *Salo* ja jäseninä vs.prof. Pekka *Korhonen*, vt.prof. Risto *Tainio* ja sihteerinä assistentti Margareta *Soismaa*.

Tutkimusyhteistyö ja kansainväliset yhteydet

Yhteistyötä eri muodoissaan on edelleen pyritty kehittämään paitsi korkeakoulun piirissä aineiden ja laitosten välillä myös valtakunnallisesti korkeakoulujen kesken. Vuonna 1980 nimetty yhteistyötoimikunta on jatkanut professori Aarni *Nybergin* johdolla kauppatieteellisen alan jatkokoulutuksen ja opinnäytetutkimuksen kehittämistä.

Kertomusvuoden alussa se julkaisi jo kolmannen kerran opinto-oppaan, joka käsittää tiedot näiden koulutusyksiköiden jatkokoulutuksesta. Toimikunnan aloitteesta laadittiin eri yksiköissä luettelot meneillään olevista tutkimuksista. Ainekohtaisia tapaamisia jatkokoulutusyhteistyön merkeissä oli lukuvuoden aikana yksi, liiketaloustiede: hallinnon professoreiden kokous Vaasassa 6.10.1983. Tutkimus-seminaareja sen sijaan oli kaksi, Svenska handelshögskolanin 18.11.1983 järjestämä I. pohjoismainen palvelujen markkinoinnin ja sisäisen markkinoinnin tutkimusta ja käytännön sovellutuksia koskeva seminaari sekä 23.3.1984 Turun kauppakorkeakoulun organisoima markkinoinnin kommunikaation työseminaari.

Kansainvälisten yhteyksien kannalta European Institute for Advanced Studies in Management (EIASM) Brysselissä on edelleen ollut korkeakoulumme tutkijoille keskeinen erityisesti liiketaloustieteen alueella. Instituutin johtaja, professori Philippe *Naert* vieraili syksyllä korkeakoulussamme ja piti 13.10.1983 alustuksen "EIASM:n tämänhetkinen toiminta ja kaavailut sen kehittämiseksi" keskustelutilaisuudessa, joka oli tarkoitettu kaikille tutkijoille ja jatko-opiskelijoille. Useat tutkijat ovat kertomusvuonna osallistuneet instituutin tutkijakursseihin ja tutkimusseminaareihin. Sen järjestämänä oli 16.—26.7.1984 ensimmäinen kesäkoulu liiketaloustieteen tutkimusmenetelmistä, johon osallistui 7 suomalaista jatko-opiskelijaa. EIASM:n Scientific Committeeen jäsenenä on edelleen toiminut kansleri Jaakko *Honko*.

Kansainvälisessä systeemianalyysi-instituutissa IIASA:ssa Wienissä on koko lukuvuoden ajan toiminut professori Markku *Kallio*, joka johtaa 17 maan yhteistä metsäsektoriprojektia. Tähän projektiin on osallistunut myös kolme muuta korkeakoulumme tutkijaa työskennellen osittain Wienissä.

Lisäksi ovat korkeakoulumme tutkijat osallistuneet varsin aktiivisesti kansainvälisiin konferensseihin, mistä on lähempiä tietoja luvussa VII.

Tutkimuksen tuotokset

Kertomusvuonna 1983—84 hyväksyttiin 1 väitöskirja, 6 lisensiaatintutkimusta sekä noin 330 laudatur- tai vastaavaa tutkielmaa. Tähän mennessä on korkeakoulussamme tarkastettu kaikkiaan 53 väitöskirjaa ja 116 lisensiaatintyötä. Kuluneena vuonna tutkijat julkaisivat lisäksi joukon tieteellisiä artikkeleita ja oppikirjoja, joista lähempiä tietoja on luvussa X 'Julkaisusarjat' sekä erikseen julkaistussa korkeakoulun tutkimusluettelossa Research Catalogue 1984 (Helsingin kauppakorkeakoulu, selvityksiä E—33).

Meneillään oleva tutkimus

Korkeakoulun tutkimusluetteloon kootaan vuosittain tammikuussa tiedot meneillään olevasta, vähintään lisensiaatintyötasoisesta tutkimuksesta sekä kolmen viimeksi kuluneen vuoden aikana ilmestyneistä tieteellisistä julkaisuista. Kertomusvuonna tutkimusluetteloa varten koottujen tietojen mukaan käynnissä oli kaikkiaan 86 tutkimushanketta, joista kahden tai useamman tutkijan projekteja oli 20. Näistä 12:een kuului tutkijoita muista korkeakouluista; neljässä oli mukana ulkomaisia tutkijoita. Tutkimushankkeista 19 oli väitöskirjatöitä (näistä 1 on HKKK:n palveluksessa oleva assistentti, joka suorittaa tutkintonsa Helsingin yliopistossa) ja lisensiaatintöitä 20 (joista 1 Helsingin yliopistoon). Tutkimusluettelon, Research Catalogue, toimituskuntana on tutkimus- ja jatkotutkintojaosto (TUJA) ja toimittajana tutkimussihteerinä Maini *Mannerkoski*.

Lukuvuoden aikana meneillään olleista usean tutkijan projekteista mainittakoon "Yritysdemokratia Suomessa ja Ruotsissa", joka on IDE (Industrial Democracy in Europe) -projektin 2. vaihe ja jonka johtajana toimii professori Oiva *Laaksonen*. "Paperiteollisuuden kilpailukykyvertailu Suomi-Ruotsi-Saksan liittotasavalta-USA-Kanada" -projektin johtajana on vs.prof. Eero *Artto* ja sitä on rahoittanut mm. Kauppa- ja teollisuusministeriö, FIBO (Finland's International Business Operations) -projekti on edelleen suorittanut tutkimus-, selvitys- ja tietopalvelutoimintaa, jonka kohteina olivat erityisesti suomalaisten operaatiot ulkomailla sekä monikansallisten yritysten operaatiot Suomessa.

Apulaisprofessori Raimo *Keloharjun* ja tutkija Osmo *Kuusen* 2-vuotinen projekti "Eläminen informaatioyhteiskunnassa" jatkui koko lukuvuoden ajan. Se on toistaiseksi ollut ainoa mittavampi tulevaisuudentutkimusprojekti korkeakoulussamme ja sitä rahoittaa Suomen Akatemia.

Kansainvälisessä systeemianalyysi-instituutissa IIASA:ssa Wienissä johtaa professori Markku *Kallio* 17 maata käsittävää metsäsektoriprojektia, johon osallistuu myös kolme muuta korkeakoulumme tutkijaa Suomesta käsin.

Lisäksi lukuvuoden aikana käynnistyi mm. vs.professori Kalervo *Virtasen* johtama suomalaisten yritysten investointikäyttäytymistä tutkiva projekti.

Suomen Akatemian tutkijat HKKK:ssa

Lukuvuonna 1983—84 dosentti Liisa *Uusitalo* toimi Suomen Akatemian vanhempana tutkijana koko lukuvuoden, KTL Tuire *Santamäki* nuorempana tutkija-

na samoin koko lukuvuoden. Varttuneen tutkijan apurahan turvin keskittyivät tutkimustyöhön professori Oiva *Laaksonen*, dosentti Kristian *Möller* ja apulaisprofessori Hannu *Uusitalo* kukin kevätlukukauden 1984 ajan. Tutkimusprojekteista rahoitettiin edellä mainittu apulaisprofessori *Keloharjun* projekti Suomen Akatemian varoin.

Jatkokoulutus

Jatkokoulutusohjelma

Kertomusvuosi oli jatkokoulutusohjelman 6. toimintavuosi. Tutkijankoulutus jatkui jo vakiintuneessa muodossaan. Lisensiaattikuulusteluun sisällytettävä, lähinnä tutkimusmetodeja ja -metodologiaa käsitteleviä lukukauden mittaisia kursseja ja seminaareja pidettiin seitsemän.

Eri aineiden ainekohtaisessa jatkokoulutuksessa on käsitelty kunkin aineen erityiskysymyksiä. Kansantaloustieteessä pidettiin kaksi jatkokoulutuskurssia "Avoimen talouden mallit" ja "Competition Policy". Tutkimustyöseminaarit koontuivat säännöllisesti liiketaloustieteen aineissa ja kansantaloustieteessä, muissa aineissa tarvittaessa.

Korkeakoulussa vierailleet ulkomaiset luennoitsijat pitivät vierailunsa yhteydessä erityisesti tutkijoille tarkoitettuja tilaisuuksia ja keskustelivat heidän henkilökohtaisista tutkimustöistään.

Lukuvuoden päättyessä oli jatko-opiskelijoita korkeakoulun kirjoissa yhteensä 158 ja he jakautuivat pääaineen mukaan seuraavasti:

Korkeakoulun kirjoissa olevat jatko-opiskelijat lukuvuoden 1983-1984 päättyessä

	KTL-tutkinnon suorittaneet = tohtoriopiskelijat	KTK-/ekon. tutkinnon suorittaneet = lisensiaattiopiskelijat
LTT: hallinto	4	21
LTT: laskentatoimi	1	43
LTT: markkinointi	2	27
LTT systeemit	1	27
Kansantaloustiede	1	7
Oikeustiede	—	11
Sosiologia	1	1
Taloushistoria	—	1
Talousmaantiede	2	4
Tavarateknologia	1	3
Yhteensä	13	145

Rekisteröidyistä jatko-opiskelijoista noin 40 oli Helsingin kauppakorkeakoulun palveluksessa, lähinnä assistentteina. Heistä 8 oli opinnäytetutkimustaan päätoimisesti tekeviä perustutkimuksen laitoksen tutkimusassistentteja.

Jatkokoulutusohjelman johtajana on toiminut edelleen professori Aarni *Nyberg* ja sihteerinä tutkimussihteerinä Maini *Mannerkoski*. Jatkokoulutuksen opetussuunnitelmien valmistelun ja jatkokoulutusohjelman hallinnolliset tehtävät hoitaa tutkimus- ja jatkotutkintojaosto (TUJA), josta on tarkemmin seuraavassa.

Tutkimus- ja jatkotutkintojaosto (TUJA)

Opetus- ja tutkimusneuvosto asettaa toimikaudekseen tutkimus- ja jatkotutkintojaoston (TUJA), jonka tehtävänä on suunnitella, valvoa ja kehittää jatkokoulutusohjelmaa sekä toimeenpanna se. TUJA valmistelee vuosittain jatkokoulutuksen opetussuunnitelmat sekä hoitaa jatkokoulutusohjelman hallinnolliset tehtävät.

Jatkokoulutusohjelmaan liittyneiden tehtävien lisäksi TUJA valmisteli korkeakoulun tutkimustoiminnan suunnitelmaa, joka sisällytetään vuosien 1986—90 toiminta- ja taloussuunnitelmaan. Sitä silmällä pitäen TUJA järjesti laitosten johtajien keskustelutilaisuuden 3.11.1983 ja sitä seuranneen laitoksille osoitetun kyselyn. TUJAn luonnos tutkimustoiminnan kehittämiseksi lähetettiin laitoksille lausuntoa varten KT-suunnitelmaa koskeneiden ohjeiden mukana huhtikuussa 1984. Lausuntojen perusteella tarkennettu luonnos käsitellään korkeakoulun hallintoelimissä syyskuussa 1984.

Assistentuurien rooli tutkimustoiminnan kehittämisessä oli toinen merkittävä asiakokonaisuus, jota TUJA käsiteli kertomusvuoden aikana. Opetus- ja tutkimusneuvosto hyväksyi 23.3.1984 TUJAn laatimat, assistentin toimien täyttöä ja jatkokausion myöntämistä koskevat ohjeet.

Jatko-opiskelijoiden rekrytointiin kiinnitettiin myös vuonna 1983—84 huomiota. Edellisenä vuonna aloitettua tapaa myöntää kannustinapurahoja erityisesti tutkielmatyössään menestyneille, tutkijantaipumuksia omaaville opiskelijoille jatkettiin. 25.5.1984 pidetyssä todistusten jakotilaisuudessa 4 000 mk:n suuruiset kannustinapurahat myönnettiin seuraaville jatko-opiskelijoiksi aikoville: KTK Liisa *Fernandez-Garcia*, ltt:hallinto, KTK Vesa *Korhonen*, ltt:markkinointi, KTM Heikki *Kosonen*, ltt:markkinointi, kyo Leena *Oksa*, ltt:laskentatoimi, kyo Juha *Pirinen*, ltt:hallinto, kyo Pekka *Pöyhönen*, ltt:laskentatoimi, ekonomi Timo *Saarinen*, ltt:systeemit ja tietojenkäsittely sekä ekonomi Seppo *Suominen* kansantaloustiede.

Opetus- ja tutkimusneuvoston kevätlukukaudella 1983 antamien ns. sivurekrytointia koskevien ohjeiden mukaan hyväksyttiin TUJAn esityksestä korkeakouluun neljä muun kuin kauppatieteellisen perustutkinnon suorittanutta jatko-opiskelijaa.

Entiseen tapaan TUJA järjesti kevätlukukaudella lähinnä 4. vuosikurssin opiskelijoille tarkoitettua tiedotustilaisuuden osana heidän yleisopintojensa jatkoa "Johdatus korkeakouluun". Siinä käsiteltiin jatko-opiskelua eri näkökulmilta.

Jo vakiintuneeseen tapaan TUJA toimi korkeakoulun tutkimusluettelon Research Catalogue 1984, (E—33) toimituskuntana. Lisäksi se laati korkeakoulun lausunnon Jatkokoulutuksen kehittämisen ohjausryhmän muistiosta (Opetusministeriön työryhmien muistioita 1983:8) ja osallistui Opetusministeriön 14.12.1983 korkeakoulussamme pitämän jatkokoulutusseminaarin järjestelyihin.

Täydennyskoulutus

Täydennyskoulutuskeskus

Kauppakorkeakoulun täydennyskoulustoiminta tulee olemaan eräs merkittävimmistä painopistesuunnista. Tähän liittyen on kouluun perustettu 1.2.1984 alkaen täydennyskoulutuskeskus, joka jatkaa johtamiskoulutusohjelmien (JOKO) puitteissa aloitettua työtä. Täydennyskoulutuskeskuksen muodostavat Johtamiskoulutuskeskus Helsingissä ja Pienyrityskeskus Mikkelissä.

Täydennyskoulutuskeskuksen johtokunnan jäseniksi ja varajäseniksi on kauppakorkeakoulun valtuusto 6.2.1984 nimennyt seuraavat henkilöt kaudeksi 1.2.1984—31.12.1986:

JÄÄSKELÄINEN, VEIKKO, KTT; varajäsen PITKÄNEN, EERO, KTT
MIETTINEN, ASKO, FT; varajäsen OKSIALA, ESKO, KTK, OTK
KOSKINEN, ANTERO, KTM; varajäsen MUSTALAMPI, PENTTI, TTM
NISKAKANGAS, HEIKKI, OTT, KTK; varajäsen HAAHTI, ANTTI, MBA
SARVIKIVI, KALEVI, KTM; varajäsen LÄTTI, JOUNI, KTM

Asiantuntijajäsenenä toimii lisäksi Mikkelin kaupunginjohtaja Eero *Raunio* ja hänen varamiehenään apulaiskaupunginjohtaja Eero *Kaitainen*.

Täydennyskoulutuskeskuksen johtajana on toiminut 31.5.1984 saakka Asko *Miettinen* ja 1.6.1984 alkaen Esko *Oksiala*. Mikkelin pienyrityskeskuksen johtajana toimii Antero *Koskinen*.

Johtamiskoulutusohjelmat

Henkilökunta

MIETTINEN, ASKO TUOMO TAPIO, FT, KTK, osapäivätoiminen johtaja. 44; 79.
OKSIALA, ESKO LAURI, KTK, OTK, projektipäällikkö. 43; 80.
KESKINEN, RAIJA MARITA INKERI, KTK, koulutussuunnittelija. 46; 80.
JÄNTTI, TUIJA KAARINA, yo-merkonomi, toimistos sihteeri. 43; 76.

Toiminnan sisältö

Lukuvuonna 1983—84 toteutettiin JOKOssa ohjelmat 17 ja 18, joissa oli yhteensä 69 osanottajaa. Johtamiskoulutusohjelmat on post-graduate -tasoinen johdon koulutusohjelma, joka merkitsee osanottajille kahtatoista täysipäiväistä opiskeluvuotta. Opintoviikot on toteutettu lukuvuoden aikana kuutena kahden viikon pituisena jaksena. Opetustuntien määrä on ollut lähes 500.

JOKOn ajankäyttö on jakautunut eri aineille seuraavasti:

Organisaatio ja henkilöstövoimavarat (OH) 67 h. Talouden suunnittelu ja valvonta (TSV) 77 h. Yrityksen ympäristö (YSY) 52 h. Yrityksen rahoitus (YR) 44 h. Markkinointi (MA) 68 h. Kvantitatiivisten menetelmien sovellutukset (KMS) 12 h. Yritysstrategia (YS) 40 h.

Yrityspeleihin käytettiin lukuvuoden aikana 46 h. Lisäksi ohjelmiin on kuulunut yritysvierailuita, johdantokursseja, kuulusteluita sekä johdantojakso, jossa on käsitelty mm. liikkeenjohdon tehtäviä.

Opetusmenetelminä on käytetty luentoja, keskusteluluentoja, harjoituksia ja caseja.

JOKOn johtokunta vahvistaa vuosittain suoritusvaatimukset, jotka jokaisen todistusta haluavan täytyy läpäistä hyväksyttävästi. Lukuvuonna 1983—84 osanottajat ovat joutuneet tekemään perinteisen laskutentin (TSV), kirjareferaatin (OH), kasvivatehtävän (YR), strategia-analyysin ryhmässä (YS) sekä markkinoinnista yksilötyönä käsittävän case-tehtävän.

Uutuutena JOKOn ohjelmissa oli lukuvuonna 1983—84 opintoviikko Lontoossa, joka toteutettiin yhteistyössä London Business School'in kanssa. Kokemukset matkasta olivat rohkaisevat. Lähes kaikki osanottajat olivat mukana Lontoossa kansainvälistymässä.

Opettajat

Luennoijia on Helsingissä lukuvuoden aikana ollut 48, joista 17 on ollut Helsingin kauppakorkeakoulusta, ja loput ovat olleet vierailijoita yrityksistä ja julkisesta hallinnosta. Opetusajasta kauppakorkeakoulun opettajat ovat hoitaneet n. 50 %.

Osanottajat

Kevääseen 1984 mennessä on JOKOon osallistuneiden määrä noussut 872:een. Tavanomaisesta korkeakoulujen täydennyskoulutuksesta poiketen ohjelmat ovat olleet avoimia myös muun kuin kauppakorkeakoulun tutkinnon suorittaneille. Kaupallisen koulutuksen saaneiden osuus on ollut kolmannes, tekninen koulupohja on kolmanneksella ja noin kolmanneksella on muu kuin kaupallinen ja/tai tekninen tausta. Akateeminen tutkinto on lähes 70 % osanottajista. Osanottajien keski-ikä on kertomusvuonna ollut 35 vuotta.

Pienyrityskeskus

Henkilökunta

Johtaja: KOSKINEN, ANTERO, KTM. 50; 83.
HASANEN, JUHA SAKARI, yo-merkonomi, toimistos sihteeri. 61; 83.
IKONEN, EEVA KAIJA BIRGITTA, osastosihteeri. 61; 83.

KARPPI, MARJA IRMELI, ekonomi, tutkimusassistentti. 58; 83.
 LAMPINEN, PÄIVI SISKO KAARINA, ekonomi, tutkimusassistentti. 55; 83.
 MUSTALAMPI, PENTTI AULIS, TTM, koulutussuunnittelija. 53; 83.
 MUTANEN, SIRPA AIRI TELLERVO, osastosihteeri. 49; 84.
 MÄHÖNEN, HELENA KAARINA, siivooja. 52; 82.
 NUUJA, TIMO ANTERO, FK, tutkija. 52; 84.
 PARTANEN, RITVA ANNELI, DI, koulutussuunnittelija. 50; 82.
 PUHAKKA, SUVI, tutkimusassistentti. 56; 83.
 RAHIKAINEN, EEVA ANNA-LEENA, yo-merkonomi, toimistosihteeri. 53; 84.
 SIHVO-UOTILA, MERVI SISKO IRENE, yo-merkonomi, osastosihteeri. 59; 83.
 TARSSANEN, LIISA MARJUT, kirjeenvaihtaja, suunnittelija. 43; 80.
 VALKONEN, LAURI ANTERO, DI, projektitutkija. 55; 84.

Toiminnan tavoitteet

Pienyrityskeskukseen operatiivisena toiminta-ajatuksena on tuottaa sellaisia täydennyskoulutus- ja tutkimusaktiviteetteja, jotka edistävät yrittäjyyttä, monipuolistavat taloudellista toimintaa ja tätä kautta tukevat sekä alueellista kehittämistä että kauppakorkeakoulun toimintaa.

Päämääränä on kehittää pienten ja keskisuurten yritysten toimintaedellytyksiä ja erityisesti niiden johtamistoimintoja. Tutkimus- ja selvitystoiminnan tulee kaikin tavoin tukea tätä toimintaa.

Koulutuksen tavoitteet liittyvät sekä laatuun että taloudellisuuteen. Laadukkaan koulutuksen peruskysymyksenä pidetään koulutettavien tarpeiden tiedostamista, tiedon ja oppien sovellettavuutta sekä koulutusilmapiiriä tukevien keskustelujen ja opetustilanteiden luomista.

Taloudellisena tavoitteena on kustannusten kattavuus, mikä edellyttää sekä osallistujien lukumäärän että koulutusohjelmien hinnan tarkkailua.

Tutkimus- ja selvitystoiminnan tavoitteena on uuden tiedon tuottaminen edistämään sekä keskuksen että alueellisten intressien päätöksentekoa.

Koulutusohjelmat

Lukuvuonna 1983—84 on toteutettu sekä vanhoja, jo vakiintuneita Johtamis- koulutusohjelmia (Jokot 10—13) ja kohtuullisen hyvän vastaanoton saaneita Oma Yritys -ohjelmia (1—2) että uusimuotoisia ohjelmia, elinkeinojen kehittämisselma (Elko) ja Pienyrityspeli Ristiinan kunnassa.

Perinteisiä lyhytkestoisia ohjelmia olivat JOKOn käyneiden kurssikohtaiset seurantaseminaarit, joita järjestettiin kolme. Kouluttaja-konsultti-kehittäjille järjestettyä Hyvä koulutuskäytäntö -seminaria maaliskuussa 1984 voi pitää jatkona jo edellisellä lukukaudella käynnistetyille konsultti-kouluttaja -seminaarille. Näihin ohjelmiin osallistui yhteensä 211 henkilöä, mikä vastasi asetettuja tavoitteita.

JOKO-ohjelmien sisällöt painottuvat selkeästi taloushallinnon aihealueisiin; laskentatoimen hyväksikäyttöön, tilinpäätössuunnitteluun ja verotuksen hallintaan. Toinen painopistealue on johtaminen ja yritysstrategia. Kokonaisuudessaan JOKO-tunteja kertyi lukuvuodelle 606.

Tutkimus- ja selvitystoiminta

Itä-Suomen Instituutti lakkautettiin ja sen resurssit siirrettiin kauppakorkeakoulun hallintaan maaliskuun 1. päivänä 1984 lukuvuoden alussa ilmestyneen opetusministeriön asettaman työryhmän esityksen mukaisesti. Tutkimus- ja selvitystoiminnan vauhdittamiseksi kauppakorkeakoulu oli jo syksyllä 1983 palkannut määrällisen tutkimusasiain miehen.

Maaliskuun alussa ympäristökuntien lahjoittamat tutkijan toimet (2) täytettiin seitsemäksi kuukaudeksi vt.tutkijoilla, joiden toimenkuviin liitettiin sekä kattavan tutkimusrekisterin luominen Mikkelin läänistä, tutkimusaihepankin kokoaminen ja yritystietorekisterin luominen.

Tutkimustoimeksiantoja lukuvuoden aikana on saatu kolme: energiatiedottamisen, kansainvälisten johtamiskoulutusjärjestelmien ja -ohjelmien sekä pienyritystajien hyvinvointi -projektit.

Resurssit

Pienyrityskeskukseen resurssit ovat lisääntyneet merkittävästi lukuvuoden aikana. Mikkelin kaupungin ja ympäristökuntien lahjoituksena saadut ylimääräiset toimet ja yli 200 000 markan atk-järjestelmälahjoitus ovat tästä esimerkkejä. Lisäksi keskuksen on hankittu oma kopiokone ja viisi sähkökirjoituskonetta. Mikkelin kaupunki luovutti lisätilaa Pienyrityskeskukseen käyttöön lukuvuoden aikana lähes 500 neliometriä.

Kouluttajat ovat Pienyrityskeskukseen tärkein resurssi, voimavara. Johtamiskoulutusohjelmissa 10—13 käytetyistä kouluttajista (61) selvä enemmistö (55) rekrytoitiin Helsingin seudulta. Kauppakorkeakoulun omia kouluttajia heistä oli 8.

Oma yritys 1—2 -ohjelmissa käytettiin 44 kouluttajaa, heistä puolet (22) tuli pääkaupunkiseudulta ja kaksi kauppakorkeakoulusta.

Mikkelin kesäkauppakorkeakoulu

Mikkelin kesäkauppakorkeakoulu on Mikkelin talousalueella korkean asteen koulutusta järjestävä yhteisö. Se on yksi maan 21:stä kesäyliopistosta. Vuonna 1970 perustettu kesäkauppakorkeakoulu on toimintansa aikana luonut hyvät ja kiinteät suhteet emäkorkeakouluunsa Helsingin kauppakorkeakouluun. Kulunut toimikausi on Mikkelin kesäkauppakorkeakoulun kolmastoista.

Toimintakauden aikana järjestettiin yhteensä 54 kurssia sekä 58 arvosana- ja erilliskoulustelua. Näistä valmentavaa opetusta oli 16 kurssia, korkeakouluopetusta 14 kurssia, ammatillista täydennyskoulutusta 22 sekä erikoistapahtumia 2 kpl. Kurseille ja kuulusteluihin osallistui yhteensä 2 006 henkilöä.

HKKK:n kaikki liiketaloustieteelliset aineet olivat edustettuina järjestetyssä opetuksessa. Koska kesäkauppakorkeakoulu on vahvistanut rooliaan Mikkelin läänin avoimen korkeakoulun opetuksessa, yhteistyötä on ollut myös mm. Jyväskylän yliopiston ja Kuopion korkeakoulun kanssa.

Yritys ja työympäristö 1980-luvulla -projekti jatkui. Projektiin liittyvien vuotuis-ten Mikkelin kesäpäivien aihe oli "Yksilö ja yritys — haaste järjestöille". Mikkelin kesäpäivien järjestelytoiminnan puheenjohtajana toimi maaherra Uki *Voutilainen*.

Kesäkauppakorkeakoulun kannatusyhdistyksen puheenjohtajana toimi ekonomi Pekka *Närhinen* ja varapuheenjohtajana teollisuusneuvos Matti *Pylkkänen*. HKKK:n hallituksen nimeämänä edustajana johtokunnassa oli professori Erkki *Pihkala*.

Mikkelin kesäkauppakorkeakoulun rehtorina oli toimikaudella dosentti Asko *Miettinen*, vararehtorina KTM Eero *Prepula* sekä toiminnanjohtajana KTM Leena *Kemppainen*.

Kehitysyhteistyöohjelma PRODEC

Vt.johtaja: LESKINEN, OLLI JOHANNES, ekonomi. 44; 81.

Johtoryhmä:

VAIVIO, FEDI, prof., pj

AALTIO, ERKKI, prof.

LUOSTARINEN, REIJO, prof.

Henkilökunta

FILPPU-BERGLUND, LEENA TUULIKKI, sosionomi, koulutussihteeri. 48; 83. HÄMESALO, AULI MIRJA MARJATTA, kirjeenvaihtaja, hallinnollinen sihteeri. 38; 75. Virkavapaa syyslukukauden 1983. Tointa hoitanut VILJANEN, MAI-LIS ELLEN ANNELI, hall.kand.

JALO-SANTASALO, AULI, HSO-sihteeri, kirjanpitäjä. 53; 81. Virkavapaa 21.11.83 alkaen. Tointa on hoitanut VUOJARVI, ARJA, yo-merkonomi KEHUSMAA-PEKONEN, SAARA TELLERVO, KTM, koulutuspäällikkö. 41; 80.

LEESTEMAKER, SIRKKA IRMA ANNELI, DKK, koulutussihteeri. 51; 82.

LESKINEN, OLLI JOHANNES, ekonomi, vanh.koulutussuunnittelija. 44; 81. Virkavapaa koko vuoden. Tointa on hoitanut MARKKULA, KARI, KTM, koulutussuunnittelija 1.1.84 alkaen.

MARKKULA, KARI ILMARI, KTM, koulutussuunnittelija. 56; 81. Virkavapaa kevätlukuk. -84. Tointa hoitanut TERVO-NIEMI-JASKARI, RAIJA LIISA, KTM.

PALOPOSKI, OUTI HELENA, DKK, koulutussihteeri. 56; 81.

RINTAMÄKI, TUOMO OLAVI, ekonomi, koulutussuunnittelija. 54; 81.

RISSANEN, RAIJALEENA, kirjeenvaihtaja, koulutussihteeri. 47; 81.

TOLSA, SIRKKA-LIISA, kirjeenvaihtaja, koulutussihteeri. 57; 84.

VILJANEN, MAI-LIS ELLEN ANNELI, hall.kand. hallinnollinen sihteeri kevätlukuk. -84. 54; 83.

Yleistä

PRODEC (Programme for Development Cooperation at the Helsinki School of Economics) perustettiin v. 1968 ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyöosaston aloitteesta. Muodot sen toiminnalle määrittelee v. 1978 solmittu Helsingin kauppakorkeakoulun ja ulkoasiainministeriön välinen yhteistyösopimus Suomen kehitysyhteistyöhön liittyvistä koulutus-, tutkimus- ja selvitystehtävistä. Toiminta jakautuu koulutukseen kansainvälisen kaupan alalla, kehitysmaiden talouteen liittyvään ja koulutusta tukevaan tutkimukseen sekä kehitysmaatuotteiden tuonnohjaukseen. PRODECin toiminta rahoitetaan ulkoasiainministeriön kehitysyhteistyöväroin.

Valtaosa PRODECin koulutuksesta järjestetään yhteistyössä YK:n kansainvälisen kauppakeskuksen, International Trade Centre UNCTAD/GATT, kanssa. Koulutusohjelman suunnittelussa ja toteutuksessa on lisäksi ollut yhteistyökumppaneina muita YK-järjestöjä, Euroopan maiden tuonnohjaustoimistoja sekä kehitysmaiden vienti-, tuonti- ja koulutusorganisaatioita.

Lukuvuonna 1983—84 järjestetyt kurssit ja seminaarit

3.—14.10.1984 Colombo, Sri Lanka: Lannoitatuontikurssi ESCAPin kehitysmailla, 21 osanottajaa 13 maasta

10.—21.10.1983 Helsinki; Teknologiansiirtokurssi Aasian, Afrikan ja latinalaisen Amerikan kehitysmailla, 19 osanottajaa 19 maasta.

12.—23.3.1983 Chiangmai, Thaimaa: Tuonnohjausseminaari ESCAPin kehitysmailla, 18 osanottajaa 14 maasta.

2.—13.4.1984 Helsinki ja Lontoo: Hyödykekaupan seminaari Afrikan maille, 16 osanottajaa 15 maasta.

7.—30.5.1984 Helsinki: Projektituontiseminaari Afrikan, Aasian ja Latinalaisen Amerikan kehitysmailla, 21 osanottajaa 17 maasta.

28.5.—13.6.1984 Helsinki: Kauppakamariseminaari Aasian ja Afrikan kehitysmailla, 19 osanottajaa 19 maasta.

Lukuvuoden koulutustilaisuuksissa oli siis kaikkiaan 114 osanottajaa seuraavista kehitysmaista: Bangladesh, Benin, Brasilia, Burma, Egypti, Etiopia, Fidzi, Filippiinit, Gambia, Chana, Indonesia, Intia, Iran, Jemenin kansandemokraattinen tasavalta, Kamerun, Kenia, Kiinan kansantasavalta, Korean tasavalta, Kuuba, Laos, Liberia, Länsi-Samoa, Madagaskar, Malawi, Malesia, Mauritius, Meksiko, Mosambik, Nepal, Nigeria, Norsunluurannikko, Pakistan, Papua-Uusi-Guinea, Peru, Ruanda, Sambia, Saudi-Arabia, Sierra Leone, Singapore, Somalia, Sri Lanka, Swazimaa, Tansania, Thaimaa, Uganda, Vietnam ja Zimbabwe. Lisäksi on PRODEC-IMPORTin toimintakertomuksessa mainitulla kaupallisten edustustojen ja vienninedistämisyjärjestöjen seminaarin Suomen osuudella 9 osanottajaa, mm. Algeriasta, Ecuadorista ja Senegalista, joten kaikkiaan 50 kehitysmaata osallistui PRODECin koulutukseen lukuvuonna 1983—84.

Tutkimustoiminta

PRODECin tutkimustoiminnan tarkoituksena on ollut tehdä ja teettää sekä tukea kehitysmaiden ulkomaankaupan alaan kuuluvaa tutkimusta ja selvitystyötä, joka ensisijaisesti palvelee koulutuksen suunnittelua ja opetusmateriaalitarvetta. Tutkimus- ja selvitystöiden painopiste on vähitellen siirtynyt yleisistä yksityiskoh- taisempiin kehitysmaiden tuontia ja vientiä koskeviin ongelmiin. Tutkimustulokset ja ratkaisuehdotukset on pyritty laatimaan käsikirjoiksi tai oppaiksi, joita voidaan suoraan hyödyntää opetuksen suunnittelussa ja toteutuksessa. Lukuvuonna ilmes- tyi laajahko Handbook on Procurement of Paper and Board; II osa teollisten projektien tuontioppaasta (Guide to Industrial Project Imports, part II, Project Planning and Administration) ja markkinatutkimusopas Market Research Project.

PRODEC-IMPORT

Henkilökunta

Johtaja: LINDEN, CAJ, konsultti, vt. johtaja. 27; 83.
HEINSALMI, PAULA ELIISA, LuK, tuontisihteeri. 43; 84.
KAJAANI, RAIJA KRISTINA, yo-merkonomi, kauppat.yo, tuontisihteeri. 58; 81.
KUIVALAINEN, EIJA ANITTA, KTK, tuonninohjaaja. 55; 81.
LINDROOS, MARIANNE, yo-merkonomi, tuontisihteeri. 59; 83.
LINTUNEN, ERKKI JUHANI, dipl.ekon., vanh.tuonninohjaaja. 37; 80.
MARE, MARJA SINIKKA, kirjeenvaihtaja, tuonninohjaaja. 39; 76.

Toiminta

PRODECin yhteydessä toimivan kehitysmaatuotetoimiston PRODEC-IM- PORTin tarkoituksena on tiedottaa kehitysmaiden viejille Suomen markkinoista ja välittää liikeyhteyksiä heidän ja suomalaisten maahantuojien välillä.

Kehitysmaatuotetoimisto on julkaissut seuraavaa tiedotusaineistoa:

PRODEC-IMPORT-tiedote, jonka nimi keväällä 1984 muuttui Tuontitiedot- teeksi, 4 kertaa vuodessa. Tiedotteessa kerrotaan kehitysmaiden vientitarjonnasta ja julkaistaan kehitysmaista tulevia liikeyhteystiedusteluja.

Newsletter, englanniksi, 2 kertaa vuodessa. Tätä julkaisua lähetetään kehitys- maiden vienninedistämismiesviranomaisille ja viejille, ja siinä kerrotaan Suomen mark- kinoista, tuontimääräyksistä ja suomalaisten kulutustottumuksista.

HKKK:n opiskelijat laativat lisäksi kehitysmaatuotetoimistolle seuraavat lyhyet tuotetutkimukset:

Jarmo Hietanen: Market Profile, hides and skins.

Taru Ilmanen: Market profile, canned marine products

Päivi Oinas: Market profile, carpets

Outi Homanen: Market profile, yarns for knitting and weaving

PRODEC-IMPORT järjesti messumatkan syyskuussa 1983 "Partners for Pro- gress"-kehitysmaamessuille Länsi-Berliiniin. Matkalle osallistui suomalaisia tuojia eri yrityksistä.

Lokakuun 3.—7. pidettiin Helsingissä Kaupallisten edustustojen ja vienninedis- tämisjärjestöjen seminaarin Suomen osuus. Seminaari järjestettiin yhteistyössä Ruotsin kehitysmaatuotetoimisto IMPODin kanssa, ja Suomen osuudelle osallistui 9 kansallisten vienninedistämistoimistojen edustajaa.

Toukokuussa 1984 järjestettiin PRODEC-IMPORTissa indonesialaisten lahja- ja sisutustavaroiden viejien näyttely.

V Erilliset laitokset ja muut toimintayksiköt

Perustutkimuksen laitos

Laitoksen johtaja: NYBERG, AARNI, prof.

Johtokunta:

ARTTO, EERO, vs.prof.

LAAKSONEN, OIVA, prof.

LEIVO, VEIKKO, prof.

NYBERG, AARNI, prof., pj.

RÄSÄNEN, KEIJO, tutk.ass.

Henkilökunta:

ALTONEN, RITVA MARJATTA, KTM tutk.ass. 48; 83.

HOME, NILO ANTERO HERMAN, KTM, tutk.ass. 40; 83.

HYVÄRINEN, ANSSI TARMO, KTM, tutk.ass. 51; 84.

HYVÖNEN, SAARA MARJUT, TTK, tutk.ass. 51; 81.

KIVISAARI, SIRKKU VARPU HELENA, KTK, tutk.ass. 51; 81.

RAUTKYLÄ, RITVA HELENA, KTM, tutk.ass. 48; 81.

RÄSÄNEN, KEIJO TAPIO, KTM, tutk.ass. 56; 82.

YLÄ-ANTTILA, LEENA SIRKKA, KTK, tutk.ass. 48; 81.

Kanslisti: LEHTOVIRTA, MARJA HANNELE, HuK. 56; 80.

Perustutkimuksen laitoksen tehtävänä on liiketaloustieteellisen tai muun taloustieteellisen perustutkimuksen alaan kuuluvan tutkimustyön harjoittaminen ja edistäminen.

Kertomusvuoden loppuun mennessä on perustutkimuksen laitoksessa ollut kaikkiaan 63 tutkimusassistenttia tai apurahatutkijaa, joista useimpien toimikausi on ollut kolmivuotinen. Laitoksella valmistui lukuvuoden aikana kaksi lisensiaatintutkimusta. Lisäksi lukuvuoden aikana väitellyt tohtori ja valmistuneista lisensiaateista kaksi on aiemmin työskennellyt täyden 3-vuotiskauden laitoksen tutkimusassistentteina. Siitä lähtien kun laitoksen ensimmäinen tutkimusassistentti väitteli joulukuussa 1968, on korkeakoulussamme tarkastettu yhteensä 38 väitöskirjaa. Näiden tekijöistä 26 on saanut tilaisuuden toimia perustutkimuksen laitoksella. Vastaava suhde lisensiaatintöiden osalta on 39/83.

Kansainvälinen keskus

Johtokunta:

JÄÄSKELÄINEN, VEIKKO, KTT
 LAAKSONEN, OIVA, prof.
 LEPONIEMI, ARVI, prof.
 LUOSTARINEN, REIJO, prof.
 VAIVIO, FEDI, prof.

Henkilökunta:

Johtaja: JÄÄSKELÄINEN, VEIKKO SAKARI, KTT. 31; 83.
 RAMSTEDT, LYDIA LIISA, kirjeenvaihtaja, osastosihteeri. 41; 83.
 VIENO, IRJA IRMELI, kyo, vt.koordinaattori. 55; 83.

Toiminnan sisältö ja tavoitteet

Kansainvälinen keskus perustettiin opetusministeriön päätöksellä 1.6.1983 alkaen. Toiminta alkoi käytännössä jo maaliskuussa 1983.

Keskuksen tehtävänä on johtosääntönsä mukaisesti edelleen kehittää Helsingin kauppakorkeakoulun kansainvälistä luonnetta lisäämällä ja tehostamalla kansainvälisesti orientoitunutta tutkimus- ja opetustoimintaa korkeakoulun piirissä sekä pyrkimällä monipuoliseen yhteistyöhön muiden koti- ja ulkomaisten korkeakoulujen ja laitosten kanssa.

Keskus on ottanut hoitoonsa välittömiin tehtäviinsä kuuluvana kansainvälisen opiskelijavaihdon järjestämisen niihin korkeakouluihin, joiden kanssa on jo solmittu yhteistyösopimukset, sekä uusien yhteistyökorkeakoulujen etsimisen.

Vuoden 1983 kesällä saapuivat Suomeen Manchester Business Schoolin ja Ecole Superieure de Commerce de Paris'in vaihto-opiskelijat kahden kuukauden mittaisiin kesäharjoittelupaikkoihinsa. Akateemisen vuoden 1983—84 aikana matkustivat suomalaiset vaihto-opiskelijat Ecole Superieure de Commerce de Paris'iin (3 opiskelijaa), Manchester Business School'iin (2 opiskelijaa) ja London Business School'iin (1 opiskelija).

Toisena päätehtävänä keskus käynnisti vuoden 1984 alkaessa kaksivuotisen englanninkielisen kansainvälisen Master of Business Administration -täydennyskoulutusohjelman. Ohjelmaan hyväksyttiin 40 opiskelijaa, joista osa halusi siirtää opiskelunsa aloittamisen v. 1985 alussa tapahtuvaksi ja jotkut peruuttivat osanotonsa rahoitusvaikeuksien takia. Ohjelmassa opiskeli kesäkuun 1984 päättyessä 30 opiskelijaa.

Kansainväliset suhteet

Kansainvälinen keskus on neuvotellut amerikkalaisen University of South Carolinan kanssa ekonomintutkintoa suorittavien kauppatylioppilaiden vaihtosopi-

muksen, jonka puitteissa 15 Helsingin kauppakorkeakoulussa opiskelevaa kauppatylioppilasta voi vuosittain opiskella yhden lukukauden mittaisen ajan University of South Carolinan College of Business Administration'issa. Sopimus allekirjoitettiin 7.8.1984 ja ensimmäinen opiskelija aloittaa opiskelunsa syyslukukaudella 1984.

Keskus neuvottelee University of South Carolinan sekä eräiden muiden yliopistojen kanssa kansainvälisessä MBA-ohjelmassa opiskelevien mahdollisuudesta opiskella yhden lukukauden mittaisen ajan ko. kouluissa. Kysymykseen voivat tulla joko yhdensuuntaiset vaihto-ohjelmat, jolloin suomalaiset opiskelijat maksavat vierailukoulunsa normaalit lukukausimaksut, tai kahdensuuntaiset vaihto-ohjelmat, jolloin sopimuksen osapuolina olevan kummankin koulun vaihto-opiskelijat maksavat lukukausimaksunsa omille kouluilleen.

Kansainvälisen MBA-ohjelman opettajien ominaisuudessa saapuu Helsingin kauppakorkeakouluun vuosittain noin 20 ulkomaisten korkeakoulujen professoria keskimäärin kolmen viikon mittaiselle vierailulle.

Muut toimintaa kuvaavat asiat

Kansainvälinen MBA-ohjelma toimii korkeakoulun varsinaisesta budjetista erillisenä. Sen rahoitus muodostuu valtiolta vuosittain haettavista budjettivaroista, opiskelijoilta perittävistä kurssimaksuista sekä lahjoitusvaroista. V. 1983—84 aikana kansainvälistä MBA-ohjelmaa tukivat apurahojen ja lahjoitusten muodossa Liikesivistysrahasto, Paulon säätiö sekä Suomen Teollisuuspankki Oy.

Kirjasto

Johtokunta:

BROMS, HENRI, kirj.joht.
 LEHTONEN, EEVA-LIISA, kirj.amanuenssi
 NURMINEN, KARI, ekon.
 PIHKALA, ERKKI, prof., pj.
 PULKKINEN, KYÖSTI, apul.prof.
 SANTAMÄKI, TUIRE, tutk.ass.

Henkilökunta:

Kirjastonjohtaja : BROMS, HENRI, FT, dos. 27; 72.
 AHLHOLM, TUIRE SOMIKKI, kirjastoapulainen. 46; 75.
 BARRA, MARJA MARKETTA, tp.toimistosihteeri. 51; 82.
 BERTI, EEVA KRISTIINA, amanuenssi. 43; 70.
 EINIÖ, LEENA, vs.kirjastoapulainen. 57; 79.
 HARTONEN, IRMA ANNIKKI, FM, kirjastonhoitaja. 30; 71.
 HONKALA, MATTI, kirjastoapulainen. 39; 82.
 HONKANEN, MARJA-LEENA, dipl.kirjeenvaihtaja, osastosihteeri. 42; 83.
 JUUTI, SYLVI KYLLIKKI, kirjastoapulainen. 36; 75.
 KAKSONEN, AINO ANNIKKI, kirjastoapulainen. 51; 73.

KAJAANI, ANJA MIRJAM SYNNOVE, kirjastoapulainen. 32; 70.
 KARLIN, SEIJA KAARINA, vs.kirjastoamanuenssi. 47; 65.
 KILPINEN, RAISA MAIJA LEENA, amanuenssi. 45; 76.
 KIVIHOLMA-HAIKARA, HELLY, HuK, amanuenssi. 34; 70.
 KOKKALA, IRJA-LIISA, kirjastoapulainen. 39; 71.
 LAAKSONEN, PIRJO MARJATTA, FK, kirjastonhoitaja. 43; 69. Virkavapaa koko lukuvuoden. Tointa on hoitanut LEHTONEN, EEVA-LIISA, amanuenssi.
 LEHTONEN, EEVA-LIISA HELENA, FM, kirjastoamanuenssi. 52; 78.
 LEKO, ONNI ALLAN JUHANI, kirjastoapulainen. 48; 80.
 MANNINEN, REIJO OLAVI, tp.ohjelmoija. 60; 84.
 MUUKKONEN, MIRJA ANNELI, toimistosihteeri. 31; 73.
 MÄNTY, KAISALEENA INKERI, kirjastoapulainen. 49; 78.
 NGUYEN, KIM QUYEN, kirjastoapulainen. 41; 80.
 OLLILA, PIRKKO MARKETTA, kirjastoapulainen. 49; 73.
 PENTTI, LIISA RIITTA, FK, vs.konekirjoittaja. 29; 83.
 PIHKALA, HELENA ELISABET, FK, tp.toimistosihteeri. 38; 82.
 PIIRONEN, JORMA TAPIO, ekonomi, toimistosihteeri. 27; 76.
 PIRILÄ, MARJA TUULIKKI, HuK, kirjastoamanuenssi. 44; 70.
 RINNE, BENITA VIOLA LILLEMOR, vs.vanh.amanuenssi. 43; 76.
 RUOKONEN, KYLLIKKI AINO ANNELI, FM, kirjastonhoitaja. 33; 60.
 RÄSÄNEN, TIINA PÄIVI KATRIINA, kirjastoapulainen. 53; 82.
 TAMMINEN, KAISA KYLLIKKI, FM, kirjastonhoitaja. 22; 60.
 TERVO, RITVA ANNELI, amanuenssi. 52; 75.
 VAINIO, PIRJO TELLERVO, amanuenssi. 49; 76.
 VAISTO, ERKKI YRJÖ, HOK, kirjastonhoitaja. 35; 61.
 VIITANEN, ARJA SINIKKA, yo-merkonomi, vs.amanuenssi. 47; 69.

Kirjaston kokoelmat karttuivat vuoden 1983 kuluessa 10 526 nidoksella, joista ostamalla saatiin 5 872 ja vaihtoina ja lahjoituksina 4 654 nidosta. Vuoden lopussa oli kirjaston nidosmäärä 207 902. Filmikortteja hankittiin 3 860 kpl.

Lisäksi on solmittujen vaihtosuhteiden perusteella saatu ulkomaisista kauppakorkeakouluista ja yliopistojen taloustieteellisistä tiedekunnista väitöskirjoja ja julkaisusarjoja. Kirjasto on vuorostaan toimittanut viisi vaihtotarjousluetteloa vuoden aikana, yhteensä 507 nimikettä.

Lukuisat yksityishenkilöt, tutkimus- ja oppilaitokset, liikeyritykset, lähetystöt, pankit ja vakuutuslaitokset ovat lahjoittaneet kirjallisuutta, josta kirjasto esittää kaikille lahjoittajille parhaat kiitoksensa.

Vuoden kuluessa annettiin korkeakoulun pääkirjastosta 26 318 kotilainaa, mikä kurssikirjaosastosta annettujen lainojen ja lukusalilainojen kanssa teki yhteensä 112 671 lainaa. Kaukolainatiloja saapui 8 380 nidosta. Kirjastoon tuli kaikkiaan 1 603 aikakaus- ja sanomalehteä. Jäljenteitä otettiin sekä omia kokoelmia että asiakkaita varten n. 615 000 aukeamaa.

Kirjaston hankinnoista ilmestyi vuoden aikana 11 uutuustiedotusta. Korkeakoulun julkaisusarjassa ilmestyivät seuraavat teokset:

Pirilä, M., Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1981. Tutkimuksia. (E25).

Vaisto, E. & Yrjölä, M., Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1982. Aikakauslehtiartikkeleita. (E27)

Helsingin kauppakorkeakoulun kirjallisuusluetteloita-sarjassa ilmestyivät seuraavat:

Tutkimustiivistelmät lukuvuodelta 1982—83. Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitos. 50 s. (17)

Pienyritykset. 60 s. (18)

Amerikkalaisia väitöskirjoja 1983. 19 s. (19)

Aikakauslehdet 1984. 26 s. (20)

Tutkimustiivistelmät lukuvuodelta 1983—84. Markkinoinnin ja tuotantotalouden laitos. 128 s. (21)

Kirjastoa on useassa eri yhteydessä esitelty koti- ja ulkomaisille vieraille. Kortistojen, hakuteosten ja muiden tietolähteiden käytöstä on korkeakoulun 21 seminaariryhmälle annettu opetusta. Kuukausittain pidemmälle ehtineitä opiskelijoita on opastettu kirjaston omien tietopankkien ja taloustieteellisten tiedonlähteiden käytössä. Kaikille uusille opiskelijoille on lisäksi jaettu kirjaston käyttöä esittelevä moniste ja pidetty pakollinen koulutustilaisuus erilaisista tietolähteistä.

Kirjallisuuspalvelua on suoritettu etsimällä materiaalia ja laatimalla luetteloita asiakkaille eri aiheista yhteensä 2 208 tiedustelua. Kuten aikaisemmin, tarjottiin korkeakoulun tutkijoille ja opettajille mahdollisuus jatkuvasti osallistua kirjaston selektiiviseen tiedonjakeluun ko. henkilöiden toivomusten mukaisista aiheista.

Kotimaisten talous- ja yhteiskuntatieteellisten aikakauslehtien luokittelua on jatkettu entiseen tapaan. Korttipalvelu on ollut maksullinen ja sen hinta on ollut 600 mk/v. 31 asiakkaalle on lähetetty vuoden aikana yhteensä 2 595 viitekorttia. Viitetiedot on viety päätteen avulla tietokoneeseen, josta ne voidaan tulostaa eri muodoissa. Viitekortteja on lähetetty seuraaviin kansainvälisiin tietopalveluihin: UNESCO ja Fonds Quetelet.

Vuoden 1977 alusta aloitti HKKK:n kirjastossa toimintansa ensimmäinen automatisoitu tietopankki SCANP, Scandinavian periodicals index in economics and business. Sitä ovat seuranneet SCIMP, European index of management periodicals, FINP, Finnish periodicals index in economics and business, BILD, Bibliographic index of library documents ja IBS International bibliography of the social sciences, economics and sociology. Vuoden 1983 aikana laadittiin uusi tietokanta THES, joka sisältää tiedot 7 kotimaisen korkeakoulun opinnäytetöistä. Se saatiin aikaan yhteistyössä Kauppätieteellisen yhdistyksen kanssa. Muistakin tietopankeista ilmestyy myös painettu muoto lehtenä tai kortteina. Tietopankit ovat ulkopuolisten tilaajien käytettävissä joko suoraan korkeakoulun atk-keskuksesta tai pohjoismaisen DATAPAK-verkoston kautta. Yhteensä näissä tietopankeissa on n. 100 000 kotimaista ja ulkomaista viitettä, vuosikasvun ollessa n. 20 000 viitettä.

Koska melkein kaikki tietopankit tehdään yhdessä joko kotimaisten tai ulkomaisten yhteistyökumppanien kanssa kirjastolla on varsin runsaasti kansainvälisiä suhteita. Taloudellisen alan kirjastoja kaikissa Pohjoismaissa, Englannissa, Irlannissa, Hollannissa, Ranskassa ja Sveitsissä osallistuu projekteihin: toimittaa niihin valikoimansa materiaalin ja tarvittaessa myös kopioita alkuperäisistä. Koska tietokannat ovat käytössä jo 10 maassa, on niiden avulla mahdollista levittää tietoja kotimaisesta taloustieteellisestä tutkimuksesta varsin laajalle lukijapiirille Los Angelesista ja San Franciscosta Roomaan ja Moskovaan.

Eräs tärkeä muoto kirjaston kansainvälisissä suhteissa on jäsenyydet eri järjestöissä. Niiden johdosta on mahdollista hankkia edullisesti monia julkaisuja, saada kopioita lehdistä, joita meidän kirjastoomme ei tule, sekä pyytää kaukolainoja maailman eri kirjastoista. Tärkeimpiä tällaisia järjestöjä ovat mm. BIM, British institute of management, IMA, International management association, ANBAR JA IFLA, International federation of library associations and institutions.

Laskentakeskus

Johtokunta:

HUTTUNEN, HEIKKI, laskentakeskuksen johtaja
 KORPELA, ASKO, lehtori
 LÄTTI, JOUNI, toimistopäällikkö, sihteeri
 SALO, SEPPO, professori, puheenjohtaja
 SAVINEN, TEPPO, suunnittelija
 SÄÄKSJÄRVI, MARKKU, professori

Henkilökunta:

Laskentakeskuksen johtaja: HUTTUNEN, HEIKKI JUHANI, ekon. 45; 72.
 KAPULAINEN, KEIJO JUHANI, vs.suunnittelija. 56; 83.
 KORHONEN, MARJA-LIISA TELLERVO, yo-merkonomi, ryhmäpäällikkö. 42; 70.
 KROOK, MIRJA ANNA-LIISA, kyo, ohjelmoija. 58; 84.
 LIPPU, ESA MATTI, ekon. pääsuunnittelija 57; 82.
 SAREN, OLAVI ANTERO, kyo, ohjelmoija. 59; 83.
 SAVINEN, TEPPO TAPANI, kyo, suunnittelija. 61; 83.
 TIITTA, HELVI HELENA, ekon., vanh.ohjelmoija. 43; 68.
 YRJÖLÄ, MATTI LAURI TAPIO, kyo, suunnittelija. 59; 83.

Laskentakeskuksen johtokunta teki periaatepäätöksen päälaitteiston uusimisesta siten, että hankitaan kolme tietokonetta, yksi kuhunkin päätoimisektoriin: opetuksen ja tutkimuksen sovellutuskenttään, kirjaston informaatiopalveluun sekä opintoinformaatiosysteemiin.

Päätöstä ryhdyttiin toteuttamaan tilaamalla maaliskuussa HP3000/64 laitteiston laajennus malliksi HP3000/68 sekä entisen HP3000/II systeemin korvaava uusi tietokone HP3000/42. Laitteistot on tarkoitus asentaa syyskuussa 1984. Hankintoihin liittyi myös laserkirjoitin, datavaihteen laajennus, kaksi uutta rivikirjoitinta, 18 päätettä sekä joukko mikrotietokoneita.

Chydenian ja päärakennuksen tietoliikenneyhteyksien parantamiseen on kiinnitetty huomiota. Samoin allekirjoitettiin sopimus Svenska handelshögskolanin ja HKKK:n tietokoneiden yhdistämisestä 56Kb/s nopeudella toimivalla linjalla DS3000 yhteydellä sekä koneiden vastavuoroisesta käytöstä.

Laitteiden yksityiskohtaisia käyttötietoja on saatavissa vuosittain ilmestyvästä Helsingin kauppakorkeakoulun tilastokirjasta, jossa tiedot koskevat kalenterivuotta.

Opetusministeriön UNIVAC 1100/61 laitteistoa on käytetty aikaisempia vuosia vähemmän. Opetusministeriön HP 2000 ACCESS, joka on ollut edelleen laskentakeskuksen ylläpitämänä, on muodostanut tietojenkäsittelyn perusopetuksen laitteiston.

Kasvavasta atk:n hyväksikäytöstä huolimatta laskentakeskus on joutunut suorittamaan tehtävänsä edelleen määrällisesti samalla henkilökunnalla, joka laitoksella oli jo vuonna 1975. Henkilökunnan vaihtuvuus on lisäksi kuluneena lukuvuonna ollut suuri, mikä on aiheuttanut koulutustarvetta ja toisaalta henkilöresurssien sitoutumisen tehtävien siirtoon ja opetteluun.

Tuntityöntekijöiden palkkaukseen osoitetut määrärahat ovat hieman nousseet

edellisen vuoden tasosta. Tuntityöntekijöiden voimin on pidetty päivystyspalvelua ma—pe klo 8.00—20.00.

Laskentakeskuksen laitteisto- ja ohjelmistokursseilla koulutettiin kymmenen opiskelijaa, joista osa sitten palkattiin tuntitöihin.

Laskentakeskuksen uusien tilojen suunnitteluun ja rakentamiseen oli valtion tulo- ja menoarviossa vuodelle 1983 alustava 400 000 markan määräraha, jonka lisäksi saatiin vuonna 1984 1 000 000 markkaa. Määräraha oli kuitenkin liian pieni töiden aloittamiseksi ja vuoden 1985 budjettiin on esitetty lisärahoitusta.

Laskentakeskus on ollut avoinna lukukausien aikana ma—pe klo 8—20 sekä la klo 10—15. Kesällä laitos on avoinna ma—pe klo 8.15—15.15 lukuunottamatta kahden viikon aikaa, jolloin laitos on suljettuna ulkopuolisilta oppilasvalinnan vuoksi.

Laskentakeskuksen johtokunta on kokoontunut lukuvuoden aikana 8 kertaa.

Kielistudiokeskus

Henkilökunta:

Kielistudiokeskuksen johtaja: VON WILLEBRAND, CARL-AUGUST, FM, lehtori. 23; 53.
 KALLA, HANNU TAPIO, laitteiston hoitaja. 45; 74.
 KANGASNIEMI, MARIITTA MARIA, ekonomi, kielistudioapulainen. 50; 82.
 NIEMINEN, OUTI MARJATERTTU, kyo, kielistudioapulainen. 61; 82.
 TAMMISTO, CHRISTINE, HuK, tp.lehtori, yhdysopettaja. 32; 74.
 TUOMPO, TUULA ANNA CATHARINA, KTM, kielistudioapulainen. 46; 82.

Kielistudiokeskseen kuuluu 4 kielistudiota ja itseopiskelusali (yht. 155 opiskelijapaikkaa). Lukuvuonna 1983/84 käytti studiota vakinaisesti n. 2 000 opiskelijaa ja 50 opettajaa. Opetusta annettiin 10 kielessä, s.o. englanti, espanja, italia, japani, portugali, ranska, ruotsi, saksa, venäjä ja suomi.

Kielistudiokeskus palvelee korkeakoulun muita laitoksia ja yksikköjä mm. seuraavalla tavalla:

- opetusmateriaalien äänittäminen, muokkaus ja kopiointi
- ääni- ja videonauhoitteiden hoito ja arkistointi
- kielistudio-opetuksen täydennyskoulutus
- korkeakoulun muiden laitosten/yksiköiden palvelu niiden av-tarpeissa, kuten ulkomaisten luennoitsijoiden esitysten äänittäminen ja editointi
- alan tiedotustoiminta korkeakoulun sisä- ja ulkopuolella.

Kielistudiokeskus julkaisee 2—3 kertaa vuodessa tiedotuslehteä, järjestää yhteistyössä opettajien kanssa täydennyskoulutustilaisuuksia ja suunnittelee HY:n ja TY:n kielikeskusten kanssa äänite- ja videoaineiston atk-pohjaisten arkistointijärjestelmän kehittämistä.

Kuvalaitos

Henkilökunta:

Kuvalaitoksen hoitaja: MYLLYRINNE, SULO KULLERVO. 36; 51.
 AHO, ARJA HELENA, offsetmonistaja. 49; 82.
 ANDERSSON, HANNU ERIK, AV-mekaanikko. 58; 80.
 KASKIALA, MARITTA ANNELI, laboratorioapulainen. 51; 74.
 MARIN, ANNA-KAISA, offsetmonistaja. 36; 76.
 NUUTILAINEN, MARJA-LEENA, offsetmonistaja. 55; 75.
 ROUVALI, ERJA RIITTA, offsetmonistaja. 59; 83.

Kuvalaitoksen tehtäviin kuuluu keskushallinnon sekä opetuksessa tarvittavien valokopioiden, offsetmonisteiden ja piirtoheitinkalvojen valmistaminen, sekä opetustelevisiolaitteiden hoito. Lisäksi tehtäviin kuuluu opetuksessa tarvittavien dia-kuvien valmistaminen sekä korkeakoulun eri tilaisuuksien valokuvaaminen.

Kuvalaitoksen offsetmonistamossa valmistetaan kaikki korkeakoulun keskushallinnon julkaisut ja monisteet, opettajien luennoilla jakamat oheismateriaalit, opiskelijoiden seminaarityöt sekä korkeakoulun toimintaan läheisesti liittyvien ulkopuolisten laitosten monistustyöt.

Lukuvuoden 1983—84 aikana kuvalaitoksen offsetmonistamossa käsiteltiin 6 808 työtä, jotka käsittivät yhteensä 6,54 milj. painokertaa. Niihin sisältyvät kaikki korkeakoulun B-, D-, E- ja F-sarjoissa ilmestyneet julkaisut, jotka painetaan kuvalaitoksen offsetmonistamossa. Julkaisujen jälkikäsitely (liimasidonta) tapahtuu alihankkijoilla. Näihin sarjoihin kuuluvia julkaisuja painettiin yhteensä 71 kpl. ”Helsingin kauppakorkeakoulun opetusmonisteita” -sarjassa painettiin yhteensä 44 opetusmonistetta.

Korkeakoulun keskushallinnon ja laitoksien käytössä olevilla valokopiokoneilla (4 kpl), sekä opiskelijoiden kolikkokoneilla (5 kpl) otettiin yhteensä 1,85 milj. kopiota.

Korkeakoulun opetustelevisiolaitteistoa käytetään lähinnä kielten opetuksessa esiintymistekniikan ja case-harjoitusten kuvanauhoittamiseen. Kuvauslaitteistoa käytettiin lukuvuoden aikana 148 tuntia.

VI Virkailijat ja toimihenkilöt

Kanslerinvirasto

Kansleri: HONKO, JAAKKO OLAVI, prof., KTT, FT h.c., KTT h.c. 28; 80.
 KARHU, TUULA-MARJA, kirjeenvaihtaja-sihtööri. 40; 68.
 NISKAKANGAS, HEIKKI MATTI, OTT, KTK, kanslerin sihteeri. 48; 84.

Hallintovirasto

Rehtori: LEPONIEMI, ARVI KALEVI, VTT, prof. 26; 81.
 SALO, SEPPO KAARLO, Tk, prof., dos., vararehtori. 46; 82.
 SARAKONTU, MATTI VELI, KTM, hallintojohtaja. 33; 83.

Hallintotoimisto

Toimistopäällikkö: UKKONEN, LEILA KIRA MARGARETA, OTK. 49; 83.
 BLOCK, ANJA ILONA, kanslisti. 56; 81.
 LAHONEN, LEA REGINA, hallintojohtajan sihteeri, toimistosihtööri. 24; 65.
 NORVAMA, PIRJO AULIKKI, varanotaari, apulaissihtööri. 39; 74.
 NYROOS, ARJA HELENA, KTM, rehtorin sihteeri, tiedotussihtööri. 56; 83.
 PULLI, KAIJA MARJATTA, yo-merkonomi, kanslisti. 43; 80.
 RINTALA, TERTTU ANNELI, yo-merkonomi, toimistosihtööri. 49; 74.
 UNKARI, LEENA MARJATTA, merkonomi, kanslisti. 46; 80.
 WAHLBERG, KIRSI HELENA, kanslisti. 57; 82.

Taloustoimisto

Toimistopäällikkö: LÄTTI, JOUNI ILMARI, KTM. 51; 79.
 EKLUND, SEIJA KAARINA, kanslisti. 46; 81.
 HYÖKKI, SOILI KYLLIKKI, tp.toimistosihtööri. 44; 81.
 LAURILA, MAIRE KYLLIKKI, merkonomi, osastosihtööri. 24; 72.
 RANTAKUNNAS, EILA MIRJAM MARGIT, yo-merkonomi, kassanhoitaja. 25; 78.

RUONE, IRMA TELLERVO, merkantti, kirjanpitäjä. 45; 76.
TELEN, HELMI KYLLIKKI, apulaiskanslisti. 27; 74.
TUOMINEN, SIRKKA-LIISA, ekonomi, kamreeri. 46; 73.
VESTERINEN, HELGA ANNELI, yo-merkonomi, toimistosihteeri. 41; 72.

Opintotoimisto

Toimistopäällikkö: SARVIKIVI, KALEVI MATTIAS, KTK. 48; 71.
AUVINEN, PÄIVI PAULIINA, kyo, opintoneuvoja. 61; 83.
HELKIMO, TUIJA MARITA, kyo, suunnittelija. 59; 84.
HYVÄRINEN-HAKALA, LEENA ANNIKKI, ekonomi, opintosihteeri. 52; 78.
KYYKOSKI, MARTTI PAAVO KALERVO, voim.opettaja, liikuntas sihteeri. 47; 75.
LUUKKONEN, ILKKA JUHANI, kyo, tp.ATK-suunnittelija. 56; 84.
LÄHTEENMÄKI, KAARINA TARJA HELENA, HuK, toimistosihteeri. 48; 74.
MANNERKOSKI, MAINI SINIKKA, KTM, tutkimussihteeri. 42; 75.
PELTONEN, RIITTA-LIISA MIRJAMI, ekonomi, opintosihteeri. 52; 78. Virka-vapaa. Tointa on hoitanut PAASIO, SATU HANNELE, kyo.
RANTANEN, PIRKKO HELENA, kanslisti. 49; 82.
RÖNN, LEILA ANITTA, kyo, opintoneuvoja. 59; 83.
SCHRÖDER, PIRJO HELENA, vs.osastosihteeri. 54; 81.
SUNI, MARKETTA MAIRE KRISTIINA, ekonomi, suunnittelija, 53; 81.
VANHAMÄKI, PIRKKO IRMELI, toimistosihteeri. 51; 82.

Muu henkilökunta

Vahtimestarit

Ylivahvistestari: KORHONEN, VEIKKO OLAVI. 32; 82.
ESKELINEN, JARI VILHO, vahtimestari. 59; 82.
KOKKONEN, ANSA ORVOKKI, vt.vahtimestari. 40; 83.
KOKKONEN, MARTTI HENRIK JUHANI, vahtimestari. 52; 79.
KUUSISTO, RAINE OLAVI, vahtimestari. 34; 84.
LAUKKANEN, KEIJO TAPIO, vahtimestari. 44; 62.
SUOMINEN, SIRPA KATRIINA, vahtimestari. 45; 71.
TAIMINEN, LEENA KYLLIKKI, vahtimestari (PRODEC). 39; 80.
VARTIO, HEIKKI ILARI, vahtimestari. 45; 72.

Puhelinkeskukset

JOKINEN, SIRKKA MARJATTA, puhelunvälittäjä. 36; 81.
OJALA, SEIJA ANNELI, keskuksenhoitaja. 33; 78.
SUNDSTRÖM, VALMA ANNIKKI, puhelunvälittäjä. 21; 53.

Opastus ja vaatteiden vartijat

HAAPALA, EEVA SSKO, vaatteiden vartija. 23; 81.
KYLMAÄHO, TYINE IRENE, tp.vaatteiden vartija. 31; 83.
LUNDELIN, ANITA MARKETTA, vaatteiden vartija. 34; 81.
LUNDSTRÖM, PIRJO MAIRE, vaatteiden vartija. 38; 82.
LUOTO, SARI-NETTA, tp. vaatteiden vartija. 66; 83.
RAITA, TERTTU TELLERVO, vahtimestari. 29; 80.
SUKAVA, HELVI KAARINA, vahtimestari. 19; 54.
TEERISUO, LEENA ANNUKKA, tp.vaatteiden vartija. 56; 83.
ÖDMANN, LEA MARJATTA, tp.vaatteiden vartija. 28; 83.

Huoltohenkilöstö

Konemestari: LINTUNEN, TAUNO KALEVI. 35; 81.
HURME, JORMA OLAVI, huoltomies. 43; 80.
JÄNTTI, REIJO JUHANI, talonmies. 46; 76.

Siivoojat

Siivoustyönjohtaja: VÄÄNÄNEN, SIRKKA ORVOKKI. 24; 78.
AHOLA, EILA MARIA. 22; 65.
ANDERSSON, KAINO ELINA. 23; 78.
FLINCK, SIRKKA-LIISA. 31; 81.
HARTIKAINEN, PAULA TELLERVO. 34; 71.
HAVERINEN, RITVA JOHANNA. 32; 80.
HJORT, KERTTU TUULIKKI. 38; 70.
HULKKONEN, MAIRE KYLLIKKI. 39; 70.
KETTUNEN, TERTTU LOVIISA RAAKEL. 44; 80.
KOTTONEN, ASTA SINIKKA. 37; 73.
KOSKI, TOINI ESTERI. 35; 83.
LAINE, SEIJA ANNELI. 44; 84.
LAIOS, SALME MARIA. 41; 82.
LINNAJÄRVI, SSKO TUULIKKI. 33; 82.
PUSSINEN, KAISA ANNELI. 43; 83.
RISTIMÄKI, ANNA-MAIJA. 33; 82.
SAARINEN, AILA MARIA. 48; 83.
TAKALA, EILA MARJATTA (vs.) 33; 83.
TEPPO, AINO LEMMITTY. 32; 80.
TOLONEN, RITVA ONERVA ORVOKKI. 32; 83.

VII Opettajain ja virkailijain toiminta korkeakoulun ulkopuolella sekä kirjallinen tuotanto

Toiminnastaan korkeakoulun ulkopuolella, luottamustehtävistään, saamistaan huomion- ja kunnianosoituksista ja kirjallisesta tuotannostaan ovat opettajat ja virkailijat antaneet vuosikertomusta varten seuraavat tiedot:

AHLSTEDT, LEO:

Liiketaloustieteellisen Tutkimuslaitoksen toimitusjohtaja.

Nimitetty 21.10.83 Turun kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon dosentiksi.

Nimitetty 25.1.84 Helsingin kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon dosentiksi.

Toiminut luennoitsijana eri koulutuslaitosten ja yritysten koulutustilaisuuksissa sekä konsulttina eri yrityksissä.

ARTTO, EERO:

Virkavapaa Suomen Akatemian varttuneiden tieteenharjoittajien apurahalla 1.7.—31.12.1983.

Virkavapaa tutkimustyötä varten 1.1.—30.6.1984.

Helsingin Suomalaisen Säästöpankin hallituksen puheenjohtaja. Eläketurvakeskuksen luotovakuutuksen johtokunnan asiantuntijajäsen.

Julkaissut:

Teollisuuden toimialojen ja yritysten kannattavuus- ja rahoitusvertailu 1974—1980, Suomi—Ruotsi. Helsinki 1983. 147 s.

Suomi tekee tappiota, Ruotsi vielä pahempaa. Talouselämä 24/1983.

Kansainvälinen kilpailukyky yritys- ja toimialatasolla —II. Liiketaloudellinen Aikauskirja IV/1983. 31 s.

Kansainvälinen kilpailukyky yritys- ja toimialatasolla —III. Liiketaloudellinen Aikauskirja II/1984. n. 35 s.

BINHAM, PHILIP:

Osallistunut Nordic Association for American Studies'n American Literature Workshop 23.3.1984

Luennoinut Tampereen yliopiston Kääntäjänkoulutuslaitoksella aiheesta "Translating Finnish plays" 21.2.1984.

Johtanut ryhmäkeskustelua aiheista "Commerce" ja "Getting materials published" Jyväskylän yliopiston kielikeskuksen 2nd National Oral Skills Workshopissa, Tampereella 6.—7.4.1984.

Pitänyt Encomium puheen Paavo Haavikosta Neustadt International Prize for Literature'n jakotilaisuudessa Oklahoman yliopistossa 30.5.1984.

Julkaissut:

(& Matti Palomäki et al) TEAM 7 Textbook 132 s. Workbook 245 s. ja Opettajanopas 201 s. nauhoineen, Keuruu 1983.

The Writer's Dilemma. Paavo Haavikko interviewed by Philp Binham, Books from Finland 2/1984, 4 s.

Joukko kirja-arvosteluja World Literature Today'ssa.

BROMS, HENRI:

Julkaissut:

Communication to Self in Organizations and Cultures. Henri Bross—Henrik Gahmberg, Administrative Science Quarterly September 1983.

Myytti myy vaikka osakeantia. Yrityksissä vaeltavat leijonat ja ketut. Matti Blåfield—Harri Saukkonen—Henri Bross. HS 1.11.1983.

A New Database for Myths and Values. Henri Bross, Osmo Kuusi, Olli Niittamo, Hellevi Yrjölä. (julkistettu: Suomen Kuvalehti, 30.9.1983; sekä: 3rd Congress of the International Ass. for Semiotic Studies, Palermo, June 25—29, 1984) 9 s.

Suomi, mystisen hämärän maa, Suomen Kuvalehti 1983:42.

Mythologia fennica. Nya Argus 1984:1—2. 3 s.

Mythologia fennica II. Nya Argus 1984:6. 3 s.

Suunnitteluraivon aika ohi. HS 29.1.1984.

Tietokoneiden inhimillistämistä. Tietoliikenne -84 (konferenssi) Kuopio 12.—13.4.1984.

ERONEN, JARMO:

Neuvostoliiton maantuntemuskurssi Helsingin yliopistossa, 8 t, syyslukuk. 1983.

SEV-maiden talousmaantieteen luontosarja Vaasan korkeakoulussa 20 t, huhtikuu 1984.

Suomen antropologisen seuran ry rahastonhoitaja.

Neuvostoliittoinstituutin tutkijain jaoston varapuheenjohtaja.

Julkaissut:

Routes of Soviet Timber to World Markets, 6 s., Geoforum 2/1983.

Havaintoja neuvostotaloustieteestä, 5 s., Kansantaloudellinen aikakauskirja 3/1983.

Viron talouselämän rakenne ja kehitysnäkymät, 8 s., TTT katsaus 3/1983.

Suonoitus ja puunsaanti, 4. Suo 1/1984.

HAKKARAINEN, HEIKKI J.:

Helsingin yliopiston yleisen kielitieteen dosentti. Vaasan korkeakoulun saksan kielen dosentti. Turun yliopiston germaanisen filologian dosentti. Svenska handelshögskolanin saksan kielen dosentti.

Suorittanut ekonomin tutkinnon Svenska handelshögskolanissa 16.2.1984 ja saanut diplomiekonomin arvon 9.3.1984.

Aikakauslehdin Zeitschrift für Literaturwissenschaft und Linguistik (Göttingen) tieteellisen neuvottelukunnan (Beirat) jäsen. Svenska handelshögskolanin opetus- ja tutkimusneuvoston lisäjäsen (adjungerad medlem) arvioitaessa professorinviran hakijoiden tieteellistä pätevyyttä.

Toiminut virallisena vastaväittäjänä Turun yliopistossa 28.4.1984 tarkastettaessa FL, KTM Keijo Virtasen väitöskirjaa aiheesta "Zum Wortschatz der wirtschaftlichen Integration nach dem zweiten Weltkrieg in Europa. Eine terminologische Untersuchung".

Vierailut Kalifornian yliopiston (Berkeley) saksan kielen (Dept. of German) ja yleisen kielitieteen (Dept. of Linguistics) laitoksilla 7.—28.6.1984.

HAKULINEN, TIMO:

Global Epidemiological Surveillance and Health Situation Assessment Unit, World Health Organisation, Geneve 20.—22.10.1983, 30.5.—1.6.1984 (kutsuttu asiantuntija)

International Association of Cancer Registries. Annual Scientific Meeting, Heidelberg 1.—3.9.1983 (kutsuesitelmä).

First Polish-Finnish Seminar on Cancer Epidemiology, Varsova 4.10.1983 (esitelmä).

IARC/EURO planning meeting on a code of conduct for data confidentiality in cancer registries, Lyon 18.—19.10.1983, 5.—7.6.1984 (kutsuttu asiantuntija).

Meeting of the Scandinavian Society for Genito-urinary Medicine, Tukholma 28.—29.10.1983 (esitelmä).

Organization of European Cancer Institutes. Scientific Meeting, Milano 28.5.1984 (kutsuesitelmä)

Tieteellinen seura: Nordic Region, Biometric Society: komitean jäsen 1982—

Väitöskirjan esitarkastus: Aro, T. (1984): Incidence, secular trends and risk indicators of reduction limb defects. Helsingin yliopisto.

Dosenttuuri: Tilastotieteen, erityisesti biometrian dosentti (Helsingin yliopisto).

Julkaissut:

Hakama, M., Hakulinen, T. ja Mäkelä, K. (1983): Lisääkö kohdunkaulan syövän sädehoito uuden syövän riskiä. Duodecim 99:1463—1467

Hakulinen, T. (1983): A comparison of nationwide cancer survival statistics in Finland and Norway. World Hlth Stat. Quart. 36:35—46.

Hakulinen, T. (1983): Tapahtuman toteutumisen tai välttämisen yleisyyden arvioiminen. Sosiaalilääketiet. Aikakauslehti 20:137—147.

Hakulinen, T., Rahu, M., Aareleid, T., Puhakka, E., Teppo, L ja Vanaselja, T. (1983): Syöpä Suomessa ja Virossa, DUODECIM 99:1741—1751.

Pukkala, E., Teppo, L., Hakulinen, T. and Rimpelä, M. (1983): Occupation and smoking as risk determinants of lung cancer. Int. J. Epidemiol. 12:290—296.

Boice, J.D., Jr., Day, N.E., Andersen, A., Brinton, L.A., Brown, P., Choi, N.W., Clarke, E.A., Coleman, M.P., Curtis, R.E., Flannery, J.T., Hakama, M., Hakulinen, T., Howe, G.R., Jensen, O.M., Kleinerman, R.A., Magnin, D., Magnus, K., Makela, K., Walker, B., Miller, A.B., Nelson, N., Patterson, C.C., Pettersson, F., Pompe-Kirn, V., Primic-Zakelj, M., Prior, P., Ravnihar, P., Skeet, R. G., Skjerven, J.E., Smith, P.G., Sok, N., Spengler, R.F., Storm, H.H., Tomkins, G.W.O., Wall, C. and Weinstock, R. (1984): Cancer risk following radiotherapy of cervical cancer: a preliminary report. Radiation Carcinogenesis: Epidemiology and Biological Significance. Edited by J.D. Boice, Jr. and J.F. Fraumeni, Jr. Raven Press, New York.

Hakama, M., Hakulinen, T. and Mäkelä K. (1984): Radiation and multiple primary cancers among cervical cancer patients diagnosed in Finland between 1963 and 1977. Second Cancer in Relation to Radiation Treatment for Cervical Cancer. Edited by N.E. Day and J.D. Boice, Jr. IARC Scientific Publications 52:71—80.

HAUTAMÄKI, ANTTI:

Filosofian tuntiopettaja Helsingin ja Oulun yliopistoissa ja yleisen kielitieteen tuntiopettaja Helsingin yliopistossa. Pitänyt logiikan kurssin Helsingin seudun kesäyliopistossa kesällä 1983 ja kesällä 1984.

Suomen Filosofisen Yhdistyksen hallituksen jäsen.

Esitelmäni aiheesta "A logical analysis of points of view" Logiikan, metodologian ja tieteenfilosofian 7. kansainvälisessä kongressissa, joka pidettiin 11.—16.7.1983 Salzburgissa. Toiminut prof. Ian Mitroffin diskutantina seminaarissa Seminar on Methodology in Management and Business Research, joka pidettiin Espoossa 21.—24.8.1983. Luennoin aiheesta "Tutorial on Philosophical Approaches Related to Conceptual Modelling" seminaarissa The Third Scandinavian Research Seminar on Information Modelling and Data Base Management, joka pidettiin Tampereella 9.—11.1.1984. Esitelmäni aiheesta "Olioiden relatiivi-

suus" Suomen Filosofisen Yhdistyksen järjestämässä OLIO-kollokviossa, joka pidettiin Helsingissä 11.—12.1.1984.

Julkaissut:

Käsitteiden logiikasta. Artikkeliteoksessa A. Alanen, T. Lumme ja L. Taiminen (toim.). Huippuluokan tutkielmia. Helsinki 1983. 7 s.
On the Logic of viewpoints. Bulletin of the section of Logic 1982: Vol. 11, No 1/2. 1983 3 s.
A logical analysis of points of view. Abstract of the 7th International Congress of Logic, Methodology and Philosophy of Science, Vol 2. 1983. 3 s.
Johdatusta Ongelmien Tieteelliseen käsittelyyn. Yhdessä M.-L. Kakkuri-Knuutilan, P. Korhosen, J. Lehtovuoren, J. Mannisen ja R. Tainion kanssa. 2. uud. painos Helsinki 1983.
Dialectics and Points of view. Ajatus 39.1983. 14 s.
Remarks on Prof. Mitroff's papers. Artikkeliteoksessa M. Soismaa (toim.) Proceedings, Seminar on Methodology in Management and Business Research 1983. Helsinki 1983. 5.
Scientific change and intensional logic. Philosophica 32/1983 (2). 18 s.

HEIKKONEN, JAAKKO:

Ammattitilintarkastaja lukuisissa yhteisöissä

Julkaissut:

(&Kari Lehto) Osuuskunnan jäsenet, hallinto ja tilintarkastus, Juva 1983, s. 188.
(&Reino Lehtonen) Tilintarkastus osakeyhtiössä, Taloustiedon julkaisu 75, 1983, Hanko s. 51.
Konsernihallinto, -tilinpäätös ja -tilintarkastus, Juva 1984, s. 127.
Auktorisoidun tilintarkastajan etiikasta, Verotus 4/1984, s. 17.

HELLE, REIJO:

Oulun yliopiston talousmaantieteen dosentti.
Kansainvälisen maantieteilijäunionin (IGU) Suomen kansalliskomitean jäsen sekä saman unionin komissiossa Industrial Systems ja työryhmässä Geography of Touris and Recreation sekä Yhdyskuntasuunnittelun jatkokoulutuskeskuksen neuvottelukunnan, Suomen Maantieteellisen Seuran, Pohjois-Suomen maantieteilijäseuran, Suomen geologisen seuran, Pohjois-Suomen tutkimusseuran ja Kauppatieteellisen Yhdistyksen jäsen.
Pitänyt Plehanovin Instituutissa Moskovassa 21.—26.11.1984 vierailuluennon aiheesta "Regional Policy and Regional Development in Finland" ja esitelmöinyt Helsingin kauppamariassa 4.4.1984 aiheesta "Kauppa toiminta-alueellaan".
Eräitä asiantuntijatehtäviä elinkeinoelämässä.

Julkaissut:

Antaako maantieteellinen koulutus eväitä käytännön johtamistehtäviin (Does geographic education create a competence for management in business)? Terra 1983, no 1.
World Forest Resources and Industries. HKKK:n opetusmoniste.
Yrityksen teoria yrityksen sijainnin ja alueellisen käyttäytymisen ymmärtämisen perustana. Käsikirjoitus julkaistavaksi Terra-lehdessä.

HONKO, JAAKKO:

European Institute for Advanced Studies in Management'in (Bryssel) tieteellisen neuvoston jäsen. Nordic Management Board'in hallituksen jäsen. Suomen ja Neuvostoliiton management-yhteistyöryhmän suomalaisen osapuolen puheenjohtaja.
Valtionhallinnon henkilökuntakoulutuksen ja Talouspolitiikan johtamiskoulutuksen neuvottelukunnan jäsen. Liiketaloustieteellisen tutkimuslaitoksen hallintoneuvoston ja tutkimuslautakunnan jäsen. Liiketaloudellisen Aikakauskirjan toimituskunnan puheenjohtaja. Liikkeenjohdon Instituutin säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja ja Liikkeenjohdon Instituutin Kannatusyhdistys ry:n hallituksen puheenjohtaja.

Yrjö Jahnssonin Säätiön hallituksen puheenjohtaja. Vuorineuvos, tekn. ja kauppat.tri h.c. Marcus Wallenbergin Liiketaloudellisen Tutkimussäätiön ja Liikesivistysrahaston hallituksen jäsen.

Suomalaisen Tiedeakatemian, Suomen Tiedeseuran ja Teknillisten Tieteiden Akatemian jäsen. Helsingin kauppakorkeakoulun ylioppilaskunnan ja Suomen Ekonomiliiton kunniajäsen.

Ruotsin Ingenjörsvetenskapsakademienin ja International Academy of Management'in (Dublin) jäsen.

Suomen Yhdyspankki Oy:n hallintoneuvoston puheenjohtaja ja Rautaruukki Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Eräiden yhteisöjen hallituksen puheenjohtaja, jäsen tai tilintarkastaja.

Saanut Jyväskylän yliopiston yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan myöntämänä kauppatieteiden kunniaohtorin arvon, jonka vastaanottanut juhlassa promootiossa 2.6.1984. Luennoin Institutet för Företagsledning -nimisen instituutin kursseilla Kämpastenissa Ruotsissa 22.9.—23.9.1983 aihepiiristä "Företagsstrategier och investeringsplanering". Edelleen pitänyt Tbilisissä 23.5.1984 esitelmän aiheesta "Challenges of Future Changes for Management and Management Development". Lukuvuoden aikana pitänyt Brysselissä, Pariisissa ja Singaporessa lyhyitä alustuksia pienten maiden talousstrategioiden kehittelystä.

Toiminut useiden kansainvälisten kokousten ja seminaarien puheenjohtajana, mm. Suomalais-Neuvostoliittolaisessa Management-seminaarissa Tbilisissä 21.5.—24.5.1984. Esitelmöinyt kotimaassa lukuisissa tilaisuuksissa.

Julkaissut:

Taloutemme rakennemuutosten edessä. Artikkeliteoksessa Max Jakobsonin juhla- ja keuruu 1983. 22 s.
What Role for Finland and her Shipping Industry in the World Economy? Liiketaloudellinen Aikakauskirja 4—1983. 12 s.
Is the European Economy Falling Behind? Finnish Business Report No:t 10—12, 1983, 18 p.
Klaus Waris 70 vuotta. Helsinki 1984. 6 p.
Lyhyitä kirjoituksia eri sanoma- ja aikauslehdissä.

HYVÄRINEN, ANSSI:

Osallistunut Methodology in Management and Business Research -seminaariin Espoossa 21.—24.8.1983, jossa esittänyt alustuksen.

Julkaissut:

Some Comments on the Crisis in Organizational Research Proceedings-julkaisussa Seminar on Methodology in Management and Business Research. HKKK:n julk. B 67, Helsinki 1983.

HÖLTTÄ, RISTO:

Maanmittaushallituksen Suomen Kartaston talouselämää koskevan projektin johtoryhmän jäsen, Suomen Maantieteellisen Seuran työntekijä. Eräitä liike-elämän asiantuntijatehtäviä.

Julkaissut:

Rahoitus-, vakuutus- ja liike-elämää palveleva toiminta Suomessa. Käsikirjoitus MMH:n julkaisuun Kauppa- ja kaupalliset palvelut/Suomen Kartasto 1984.

INGMAN-LINDHOLM, LILIAN:

Ylioppilastutkintolautakunnan varajäsen. Valtion kielitutkintolautakunnan varajäsen. Valtion kielienkääntäjien tutkintolautakunnan varajäsen. Handels- och Industriförbundet r.f.:n puheenjohtaja 1973—. Handels- och Industriförbundet r.f.:n hallituksen jäsen 1978—.

Julkaissut:

"Form och Betydelse. Handledning i fråga om species i svenskan." Kirjassa Grammatiska

kontraster, Seija Tiisala (utg.) s. 51—65. Suomen soveltavan kielitieteen yhdistyksen (AFin-LA) julkaisu n:o 35, 1983

JÄÄSKELÄINEN, VEIKKO:

Julkaissut:

Starttirahaan riittää hyvä idea ja hyvä johto. *Talouselämä* 5/1984, 4 s.

Tee ennustevirheitä niin luottamus menee. *Talouselämä* 6/1984, 3 s.

Julkinen osakeanti vie uudelle yritystiedon tasolle. *Talouselämä* 7/1984, 3 s.

KAKKURI-KNUUTTILA, MARJA-LIISA:

Societas Hegelianan vuoden 1984 kongressin valmistelutoimikunta

Julkaissut:

Abstract and Concrete: Hegel's Logic as Logic of Intensions, *Ajatus* 39, 40—106.

Einige logische Bemerkungen zu Hegels Geschichtsauffassung, *Annalen der internationalen Gesellschaft für Dialektische Philosophie—Societas Hegeliana* 1983, 141—147.

KELOHARJU, RAIMO:

Väitellyt tekniikan tohtoriksi tuotantotaloudesta Lappeenrannan teknillisessä korkeakoulussa 30.9.1983.

Osallistunut Zürichissä 6.—8.10.1983 World Futures Studies Federationin järjestämään seminaariin "Changing Lifestyles as Indicators of New and Cultural Values".

Pitänyt vuosikokouksesitelmän Tulevaisuuden tutkimuksen seurassa aiheesta "Menneisyys, tulevaisuus ja uskottavuus" 2.5.1984.

Osallistunut 13.—16.5.1984 Oslossa World Confederation of Productivity Sciencen' järjestämään kongressiin "4th World Productivity Congress".

Osallistunut 14.—15.5.1984 Oslossa EIASMn seminaariin "Productivity for the 1980's ja pitänyt siellä alustuksen aiheesta "The dilemma of decision making in information society".

KILPI, LASSI:

Hallintoneuvos Korkeimmassa hallinto-oikeudessa. Werner Söderström Oy:n hallintoneuvoston jäsen. Olga ja Kaarle Oskari Laitisen säätiön hallituksen jäsen. Luennoinut Helsingin yliopiston Lahden tutkimus- ja koulutuskeskuksen veroesittelijöiden täydennyskoulutuskursseilla aiheista "Arvioverotus KHO:n oikeuskäytännön valossa" ja TVL:n ja EVL:n suhteesta".

Julkaissut:

Varallisuusvero verojärjestelmässämme. *Osuuspankkilehti* 1983. Ennakkopäätöksistä veroasioissa. *Lakimies* 1983 ss. 946—961. Tilitoimistojen vastuusta. *Veronmaksaja* 2/1984. KHO:n oikeuskäytäntöä tulo- ja varallisuusverotuksen piiristä vuonna 1983. *Defensor Legis* 1984/5—6. Omaisuuden siirto elinkeino-tulolähteestä lähinnä oikeuskäytännön valossa. *Verotus* 3/1984.

KIVIJÄRVI, HANNU:

Julkaissut:

An Assessment of Modeling Activities, Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja, B—65, 232 s.

(& Pekka Korhonen, Jyrki Wallenius) A Synthetic Approach to the Implementation Problems, Helsingin kauppakorkeakoulu, F—80, 31 s.

(& Markku Tuominen) Systeemidynamiikan ja optimikontrolliteorian välinen yhteys: DYS-MAP-simulointikielen käyttö optimikontrollitehtävän ratkaisussa, Helsingin kauppakorkeakoulu, F—82, 23.

(& Pekka Korhonen, Jyrki Wallenius) State-of-the art of Operations Research and its Practi-

se in Finland, Jyväskylän yliopisto, Taloustieteen laitos, N:o 28/84/Working Paper, 13 s. Päätöksentekomallit tulevat pienyrityksiin, *Tietokone* 5/1984, 8 p.

KIVIKARI, URPO:

Taloustieteen apulaisprofessori Turun yliopistossa. Taloustieteen ja sosiaalipolitiikan laitoksen johtaja (Ty) Kansantaloustieteen dosentti (Turun kauppakorkeakoulu) Merenkulkualan koulutuskeskuksen johtokunnan pj. Merenkulkualan koulutuskeskuksen johtaja.

Julkaissut:

Kevsos-sopimukset kilpailukeinona. *Unitas* 3/1983.

On the Theory of East-West Economic Relations (yhd. Veikko Reinikaisen kanssa), teoksessa *Finnish-Soviet Economic Relations*, Toim. Kari Möttölä, O.N. Bykov, I S. Korolev. London 1983.

Neuvostoliiton-kaupan vaikutus tevanake-teollisuuteen. Turku 1984.

KORHONEN, PEKKA:

Tampereen yliopiston sovelletun matematiikan apulaisprofessori. Suomen operaatiotutkimusseuran puheenjohtaja. International Federation of Operational Research Societies -nimisen liiton pysyvä edustaja.

Osallistunut Wienissä 19.—22.7.1983 EURO VI kongressiin ja pitänyt esitelmän aiheesta "A Hierarchical Interactive Method for Ranking Alternatives With Multiple Criteria.". Pitänyt esitelmän aiheesta "A Visual Interactive Method for Solving the Multiple Criteria Problem" IIASA Wienissä 20.—23.9.1983 järjestämässä seminaarissa.

Osallistunut Clevelandissa 4.6.—8.6.1984 järjestettyyn monitavoitteista päätöksentekoa käsitelleeseen konferenssiin ja pitänyt esitelmän.

Vieraillut tutkimusyhteistyön merkeissä Moskovassa toimivassa MNIPU:ssa sekä IIASA:sa. Toiminut järjestäjänä Helsingin kauppakorkeakoulun järjestämässä kansainvälisessä seminaarissa "Methodology in Management Research" sekä Suomen operaatiotiedetutkimusseuran järjestämässä Pohjoismaisessa seminaarissa "OR in Forest Industry".

Julkaissut:

Korhonen, P. and Blåfield, E. (1983): "A comparative Study of the Clustering Approach by Day and Scott & Symons", in Janssen, J., Marcotorchino, J.-F. and Proth, J.-M. (eds.): *New Trends in Data Analysis and Applications*, Elsevier Science Publishing B.V. (North-Holland).

Korhonen, P. and Laakso, J. (1983): "A Visual Interactive Method for Solving the Multiple Criteria Problem", Working Paper, F—57, Helsinki School of Economics (forthcoming in the Proceedings of the Workshop on Interactive Decision Analysis and Interpretative Computer Intelligence, Springer Verlag, pp. 146—153).

Korhonen, P., Moskowitz, and Wallenius, J. (1983): "A Sequential Approach to Modelling and Solving Multiple criteria Problems", Working Paper, F—70, Helsinki School of Economics.

Korhonen, P. (1983): "A Case Study on Implementation of an Interactive Bargaining Model in Fortran by Stepwise Refining Control, Procedural and Data-Abstractions", Working Paper, F—71, Helsinki School of Economics.

Korhonen, P. (1983): "The Ratio of the Absolute Values of Two Normal Variables", Working Paper, F—72, Helsinki School of Economics.

Korhonen, P. (1983): "A Hierarchical Interactive Method for Ranking Alternatives with Multiple Qualitative Criteria", Working Paper, F—76, Helsinki School of Economics.

Korhonen, P. (1984): "Subjective Principal Component Analysis", Working Paper, F—77, Helsinki School of Economics.

Korhonen, P. (1984): "Ordinal Principal Component Analysis", Working Paper, F—78, Helsinki School of Economics.

Korhonen, P. and Soismaa, M. (1984): "Monitavoitteinen Alkoholijuomien Hinnoittelumal-

li', (in Finnish), Working Paper, F—79, Helsinki School of Economics, ("A Multiple Criteria Model for Pricing Alcoholic Beverages").
 Kivijärvi, H., Korhonen, P. and Wallenius, J. (1984): "A Synthetic Approach to the Implementation Problem", Working Paper, F—80, Helsinki School of Economics.
 Carlsson, C. and Korhonen, P. (1984): "A Fuzzy to Multiobjective and Parametric Programming", Memo-Stencil, Nr.89, FEI/Åbo Akademi.

KORHONEN, VESA:

Osallistunut 21.—24.8.1983 Espoossa pidettyyn "Methodology in Management and Business Research" -seminaariin. Osallistunut European International Business Association (EIBA) -yhdistyksen yhdeksänteen vuosikonferenssiin Oslolla 18.—20.12.1983, jossa esitelmöinyt aiheesta "A Twodimensional Approach to East-West Interfirm Cooperation—The Finnish Experience".

Julkaissut:

Suomalaisten yritysten ja Itä-Euroopan maiden yhteistyö. Vientikoulutussäätiö, FIBO-julkaisuja n:o 14:21, Helsinki 1984, 337 s.

KYKKÄNEN, TAPANI:

Osallistunut pohjoismaisten liiketaloustieteilijöiden konferenssiin "De Nordiske Handelshojskoler Erhvervsøkonomiske Konference" 24.—27.8.1983 Kööpenhaminassa.

Julkaissut:

Divestointitutkimuksesta, HKKK:n julkaisusarja F—96:1984, 28 s.

KYLÄKOSKI, KALEVI:

Osallistunut Research Seminar on Methodology in Management and Business Research, August 21 to 24, 1983, Säästöpankkiopisto, Espoo, Finland.
 Osallistunut De Nordiske Handelshojskoler Erhvervsøkonomiske Konference, Kobenhavn 24.—27. august 1983, Handelshojskolen i Kobenhavn. Alustus Summary of dissertation, "Corporate Strategic Planning as a system and as a Process", P. 272—282.
 Osallistunut Kaupunginjohtajien neuvottelupäiville, "Kuntasuunnittelu ja sen ajankohtainen tausta", Finlandia-talo 30.—31.8.1983.
 Osallistunut Säästöpankin talouden suunnittelu- ja seurantaseminaariin 19.—23.9.1983, Säästöpankkiopisto, Espoo.
 Osallistunut Valtakunnalliseen pienyritysseminaariin tutkijoille ja yrittäjille—PK-yrityksen johtaminen ryhmän puheenjohtajana, Helsingin kauppakorkeakoulu 7.—8.10.1983.

Julkaissut:

Yrityksen strateginen suunnittelu, 27 s., esitelmä Kaupunginjohtajien neuvottelupäivillä, Finlandia-talo 30.—31.8.1983.
 Strategiasuunnittelu, 25 s., esitelmä Säästöpankin talouden suunnittelu- ja seurantaseminaarissa, Säästöpankkiopisto 19.—23.9.1983.
 "PK-yrityksen johtaminen", 6 s. puheenjohtajan yhteenvedonraportti, Valtakunnallinen pienyritysseminaari tutkijoille ja yrittäjille 7.—8.10.1983.

KYNÄSLAHTI-VIERIKKO, MARJUT:

Opintomatka Espanjaan, elokuu 1983.

Julkaissut:

Les saludamos, HKKK:n opetusmoniste no 243. 1983, 58 s.
 PRENSA, HKKK:n opetusmoniste no 250, 1983, 88 s.

LAAKSONEN, OIVA:

Svenska handelshögskolanin organisaatioteorian ja henkilöstöhallinnon dosentti.
 Antanut asiantuntijalausunnon Svenska handelshögskolanin liiketaloustieteen dosentuurin hakijasta, sekä Turun kauppakorkeakoulun kolmesta liiketaloustieteen, erityisesti hallinnon professorin viran hakijasta.
 Kauppaliiketeollisen Yhdistyksen puheenjohtaja, Liiketaloustieteellinen Tutkimuslaitoksen Säätiön hallintoneuvoston jäsen sekä Sirkka ja Jussi Monosen Säätiön hallituksen jäsen.
 Osallistunut Pohjoismaisten Liiketaloustieteilijöiden kokoukseen Kööpenhaminassa 24.—27.8.1983. Esitelmöinyt aiheesta "Participation down the line" Dubrovnikissa pidetyssä kansainvälisessä seminaarissa "Future Perspectives of Economic and Industrial Democracy". Osallistunut 14.—15.12.1983 Technische Hochschule Berlinin järjestämään organisaatiotutkijoiden kansainväliseen kollokviumiin, jossa esitelmöi aiheesta "Industrial Democracy in Far-East". Vierailut 16.—20.1.1984 Englannissa University of Aston Management Centre:ssä (Birmingham) sekä University of Surrey:ssä (Guildford), jossa pitänyt vierailuluennon aiheesta "The Influence Structure of Chinese Enterprises."

Julkaissut:

The Management and Power Structure of Chinese Enterprises during and after the Cultural Revolution; with Empirical Data Comparing Chinese and European Enterprises, Organization Studies, Issue 1, 5, 1984.
 Participation Down and Up the Line, International Social Science Journal, N:o 100, Summer 1984.

LAAKSONEN, PIRJO:

Korkeimman oikeuden suunnittelija
 Suomen tieteellisen kirjastoseuran taloudenhoitaja, julkaisutyöryhmän ja työvaliokunnan jäsen. Karl-Erki Henrikssonin muistorahaston sihteeri ja taloudenhoitaja. Kirjastovuosisirkjan toimituskunnan jäsen.
 Opintomatka Ruotsin ja Norjan oikeudellisiin tietojärjestelmiin tutustumista varten 25.—30.9.1983.
 Opetusministeriön korkeakoulujen palkkaus- ja työsuhdeneuvottelukunnan kirjastojaoston asiantuntijajäsen. 24.—27.5.1983.
 Saanut Suomen Valkoisen Ruusun ritarimerkin 6.12.1982.

LAHTI, ARTO:

Toiminut Asunto-Osakeyhtiö Vattuniemenkatu 16 hallituksen jäsenenä.
 Luennoinut strategiakysymyksistä mm. Osuuspankkiopistolla ja Vientikoulutussäätiössä.

Julkaissut:

Julkaissut väitöskirjan "Strategy and Performance of a Firm. An Empirical Investigation in Knitwear Industry in Finland in 1969—1981".
 Julkaissut työpapereina väitöskirjan lyhennelmän "Kilpailustrategia, strateginen ryhmä ja toimialan kilpailu toimialan kehitysprosessissa. Empiirinen tutkimus trikotoimialan menestyksellisyydestä" sekä jatkotutkimusta varten työpaperit:
 "Kilpailustrategia, strateginen ryhmä ja toimialan kilpailu toimialaprosessin kehitysprosessissa. Kirjallisuusanalyysi ja teorialähtökohdat elektroniikkatoimialan tutkimusprojektille".
 "Kaupan neuvottelukunnan kasvu ja tevanaketoimialojen strategiovaihtoehdot 1980-luvulla. Teorialähtökohdat tutkimusprojektille."
 Kirjoittanut Ekonomiasarjan kirjan "Yrityksen kilpailustrategia".

LARMOLA, EERO:

Suomen Ekonomiliiton jäsen 1961— ja tilintarkastaja 1968—. Kauppaliiketeollisen Yhdistyksen vuosijäsen 1962—76, rahastonhoitaja 1966—76, vakinainen jäsen 1976—. Kauppaliiketeollisten kandidaattiyhdistyksen jäsen 1967—. Helsingin Kauppakorkeakoulun lehtorit ry:n jäsen

puheenjohtaja 1970—71, varapuheenjohtaja 1974, tilintarkastaja 1984—. Asunto Oy Melkonkatu 2:n hallituksen puheenjohtaja 1984—82, toimitusjohtaja 1982—. Töölön Yhteiskoulun Seniorit ry:n puheenjohtaja 1979—, parin asunto-osakeyhtiön tilintarkastaja 1980—. Suomen Operaatiotutkimusseuran jäsen ja rahastonhoitaja 1981—. Tietojenkäsittelytieteen seuran jäsen 1982—. Yliassistenttiyhdistyksen hallituksen jäsen 1983—. Osallistunut elokuussa 1983 HKKK:n kansainväliseen metodologiaseminaariin Espoossa. Osallistunut alustuksiin elokuussa 1983 Kööpenhaminassa II. pohjoismaisten kauppakorkeakoulujen konferenssiin, osallistunut joulukuussa 1983 Kongsbergissa Norjassa järjestettyyn Norjan insinöörijärjestöjen seminaariin (yrityspeli-internaatti).

LAUTSILA, ERKKI:

Määrätty edelleen ylioppilastutkintolautakunnan jäseneksi vuodeksi 1984. Laatinut ylioppilaskokeita.

Opintomatka Saksan liittotasavaltaan kesä—heinäkuussa -83.

Julkaisut:

(&Seppänen & Steuer) C/D-Stufe— Wirtschaftsdeutsch, Arbeitsheft 3. 134 s. HKKK:n monisteita n:o 258, 1983.

(&Seppänen & Sistonen & Tiittula) A-Stufe, Arbeitsheft. 45 s. HKKK:n monisteita n:o 254, 1983.

LEHTONEN, EEVA-LIISA:

Suomen tieteellisen kirjastoseuran hallituksen jäsen. Signum-lehden toimituskunnan jäsen. Opetusministeriön asettaman yleisen asiansastotyöryhmän osatoiminen sihteeri. Luennoinut Suomen tieteellisen kirjastoseuran järjestämässä Humanistis-yhteiskuntatieteelliset tiedonlähteet -seminaarissa Jyväskylän yliopiston kirjastossa taloustieteen tiedonlähteistä. Luennoinut Tietopalveluseuran järjestämällä avustavan tietopalveluhenkilöstön peruskurssilla aiheesta "Lainausjärjestelmät kirjasto- ja tietopalveluyksiköissä". Luennoinut Tietopalveluseuran järjestämällä "Online hankintojen apuvälineenä" -kurssilla Helsingin kauppakorkeakoulun tiedostojen käyttömahdollisuuksista hankinnan apuna. Luennoinut Teknillisen korkeakoulun täydennyskoulutuskeskuksen informaatiopalvelun kurssilla "Taloudellisen alan tiedonlähteistä ja tiedonlähteoppaista".

Julkaisut:

(&Vaisto Erkki) Vientikaupan tiedonlähteet II. Luettelo alan kirjallisuudesta Suomessa 1981—1982. Hki 1983.

(&Vaisto Erkki) Materiaalitalouden kirjallisuus. Opas kirjallisuutta etsiville ja luettelo alan kirjallisuudesta Suomessa vv. 1973—1982. Hki 1983, 138 s.

(&Vaisto Erkki) Kuljetustalouden kirjallisuus. Opas kirjallisuutta etsiville ja luettelo alan kirjallisuudesta Suomessa vv. 1973—1982. Hki 1983, 157 s.

(&Vaisto Erkki) Taloustieteellisiä tiedonlähteitä 1—2. Hki 1983. 22 s.+20 s. HKKK:n kirjallisuusluetteloita 13—14.

(& Suhonen Marja Liisa & Vaisto Erkki) Miten etsin tietoa mainonnasta. II Mainonnan kotimainen kirjallisuus vuodelta 1982. Hki 1983. 23 s. Markkinointi-instituutti. Julkaisusarja: julkaisu n:o 86.

(&Vaisto Erkki) Vuonna 1982 ilmestyneet vähittäiskauppaa koskevat tutkimukset. Hki 1983. Vähittäiskaupan keskusliitto. Vuosikirja 1982. s. 52—66.

(&Nevalainen Helka & Vaisto Erkki) Vakuutusalan tiedonhakuopas. I. Tiedonlähteet ja luettelo alan kotimaisesta kirjallisuudesta 1977—kesäkuu 1983. Hki 1983. 121 s.

II. Luettelo alan kotimaisista aikakauslehtiartikkeleista 1977—kesäkuu 1983. Hki 1983 220 s. Suomen vakuutusyhtiöiden keskusliitto.

(& Suhonen Marja Liisa & Vaisto Erkki) Tietoa markkinoinnista. Markkinoinnin kirjallisuusviitteet vuosilta 1979—82. Hki 1983. 258 s. Markkinointi-instituutti. Julkaisusarja: julkaisu 87.

(&Suhonen Marja Liisa & Vaisto Erkki) Palvelujen markkinointi. Palvelujen markkinoinnin kirjallisuusviitteet vuosilta 1979—1982. Hki 1983. 67 s. Markkinointi-instituutti. Julkaisusarja: julkaisu 88.

LEHTOVUORI, JOUKO:

Turun kauppakorkeakoulun liiketaloustieteen (laskentatoimen) dosentti. Kirjanpitolautakunnan varajäsen.

Asiantuntijalausunnat Tampereen yliopiston taloudellis-hallinnolliselle tiedekunnalle yrityksen laskentatoimen apulaisprofessorista ja Teknilliselle korkeakoululle sekä Tampereen teknilliselle korkeakoululle teollisuustalouden dosentuurista.

Esitelmöinyt Espoon Säästöpankkiopistolla seminaarissa "Methodology in Management and Business Research" 22.8.83 aiheesta "Practical Orientation and Normative Pressure in Management Research"; De Nordiske Handelshojskoler Erhvervsøkonomiske Konference, Köbenhavn, 25.8.83 aiheesta "Economic Theory and Management".

Saanut Turun kauppakorkeakoulun mitalin n:o 75. Turun kauppakorkeakoulun julkaisusarjassa A—8:1983 on ilmestynyt: Juhlajulkaisu, Professori Jouko Lehtovuori 50 vuotta

LEPONIEMI, ARVI:

Opetusministeriön täydennyskoulutusprojektin johtoryhmän jäsen Osuuspankkijärjestön Kyösti Haatajan säätiön ja Tutkimussäätiön tieteellisen toimikunnan puheenjohtaja, Yrjö Jahnssonin säätiön tieteellisen valiokunnan jäsen. Vientikoulutussäätiön valtuuskunnan jäsen. Osuuspankkien Keskusliitto r.y:n hallintoneuvoston jäsen. Liikkeenjohdon Instituutin valtuuskunnan ja hallituksen jäsen. Helsingin kauppakorkeakoulun tukisäätiön hallituksen jäsen. Helsingin kauppakorkeakoulun International Centerin johtokunnan puheenjohtaja. Kehityskaupan opinto- ja tutkimusprojektityhdistyksen neuvotelukunnan jäsen. Suomalaisen Tiedeakatemia jäsen.

Ekonomiopiskelijoiden liiton valtuuskunnan jäsen.

Wihurin kansainvälisen palkintojen rahaston asiantuntijalautakunnan jäsen tehtäessä ehdotus meteorologian palkinnonsaajasta.

Puheenvuoro Mikkelin läänin tiedepäivillä 14.9.1983 aiheesta "Mikkelin pienyrityskeskuksen perustaminen".

"Valtakunnallinen pienyritysseminaari tutkijoille ja yrittäjille"—avauspuhe 7.10.1983.

Suomen korkeakoulujen rehtorien neuvoston edustajana vierailulla Lontoossa 17.—19.11.1983; yhteistyöneuvottelut "Committee of Vice-Chancellors and Principals of the Universities of the United Kingdom" kanssa.

Alustus aiheesta "Korkeakoulujen toiminnan arviointi" opetusministeriön ja korkeakoulujen rehtorien neuvoston neuvottelutilaisuudessa 1.12.1983.

Puheenvuoro radio-ohjelmassa "Minäkö korkeakouluun" 11.2.1984

Vierailu ja yhteistyöneuvottelut Moskovan taloustieteellisessä yliopistossa (Plehanov-instituutti) 25.—29.4.1984.

"Finnish-Polish Seminar on Development of Economic Co-operation"; alustus ja seminaarin avaus HKKK:ssa 21.5.1984.

Esitelmä aiheesta "Yrittäjäkoulutus kauppakorkeakouluissa" Päijät-Hämeen Yrittäjät ry:n kevätkokouksessa 24.5.1984 Lahdessa.

Julkaisut:

Korkeakoulujen toiminnan arviointi, HKKK E—31.

LINDEMAN, SEPPO:

Luennoinut Turun kauppakorkeakoulussa luentosarjan "Kulutuskäyttäytyminen ja kulusyhteiskunta" (28 t). Osallistunut "Mainonta -84" -päiville Helsingissä 7.9.1983. Osallistunut valtakunnalliseen pienyritysseminariin 7.—8.10.1983. Osallistunut EIASM:n järjestämään tutorialiin "XIV for Doctorial Students" Ysermondessa (Belgia) 5.12.—8.12.1983 ja esittänyt tutkimussuunnitelman aiheesta "Attitude and Value Structure of Finnish Consu-

mers Attached To Domestic And Foreign Made Products". Osallistunut kauppatieteellisten yksikköjen markkinoinnin kommunikaation työseminaariin 23.2.1984 Turussa. Osallistunut ja toiminut puheenjohtajana 12.—14.4.1984 Lontoossa City Universityssä pidetyssä toisessa kansainvälisessä case-opetuksen ja tutkimuksen konferenssissa. Osallistunut Consumer Satisfaction/Dissatisfaction työseminaariin Vrije Universiteitissa Amsterdamissa 24.—25.4.1984 ja Euroopan Markkinointiakatemian (EMAC) vuosikonferenssiin Nidenrodessa (Breukelen, Hollanti), 25.—27.4.1984. Osallistunut XV Markkinointitutkimuspäiville Finlandia-talossa Helsingissä 3.5.1984.

Julkaisut:

Cross-cultural Consumer Behavior and Stereotype Attitudes. HKKK:n julkaisuja F—73.
The Case Method As Teaching and Learning Tool in Marketing Education. HKKK:n julkaisuja F—95.

LINDGREN, KAJ B.:

Helsingin yliopiston germaanisen filologian professori. Saksan kielen tutkintolautakunnan puheenjohtaja, Ylioppilastutkintolautakunnan varapuheenjohtaja, Keskuskauppakamarin kielenkääntäjälautakunnan ja Institut für deutsche Sprache, Mannheim, neuvottelukunnan jäsen.

LUOSTARINEN, REIJO:

FIBO-tutkimusprojektin johtaja. European International Business Association'in hallituksen jäsen. PRODEC'in johtoryhmän jäsen, Vientikoulutussäätiön hallituksen ja Kansainvälisen keskuksen hallituksen jäsen, Academy of International Business'in, Licensing Executive Society'n, Academy of Management/International Management Division'in ja International Management/ Association'in jäsen; HTKK:n Rakennus- ja suunnitteluviennin täydennyskoulutuksen opetuskollegion jäsen ja kansainvälisen liiketalouden erikoisopettaja, HTKK:n KATE-projektin valtuuskunnan jäsen ja kansainvälisen liiketoiminnan erikoisopettaja; Ulkoministeriön ja Ulkomaankauppaliiton 'Kaupalliset sihteerit ja kansainvälistyminen' -projektin tieteellinen johtaja Lontoossa, Pariisissa ja Frankfurtissa. Nimitetty Vaasan korkeakouluun Kansainvälisen markkinoinnin dosentiksi ja Scandinavian Journal of Management Studies Editorial Board'in jäseneksi.

Esitelmä Kainuun V tieteenpäivillä 1.9.1983 aiheesta "Kainuun teollisuuden Kansainvälistyminen ja koulutus", Ekonomipäivillä 15.9.83 aiheesta "Ulkomaiset operaatiot — mihin on tultu ja mihin on panostettava", Kemian päivillä 2.11.83 aiheesta "Suomalaisten yritysten kansainvälistymisen ongelmat ja haasteet", Vaasan korkeakoulun Studia Generaliassa 25.10.83 aiheesta "Yritysten kansainvälistymisen haasteet opetukselle ja tutkimukselle", Turun kauppakorkeakoulun Ylimmän johdon seminaarissa 17.1.84 aiheesta "Käytännön ongelmia kansainvälistymisen strategisessa johtamisessa", Keksijäkongressissa Jyväskylässä 5.5.84 aiheesta "Lisenssikaupan merkitys suomalaisille yrityksille". Pitänyt virkaanastujais-esitelmän HKKK:ssa aiheesta "Yritysten kansainvälistyminen ja sen asettamat haasteet korkeakouluille". Esitelmä kansainvälisestä markkinoinnista, kansainvälisistä operaatioista, kansainvälisestä johtamisesta ja yrityksen kansainvälistymisstrategioista useissa kouksissa ja seminaareissa ym. eri organisaatioiden järjestämissä tilaisuuksissa. Luennoit PRODEC'in Technology Transfer-seminaarissa aiheesta "Technology transfer strategies of the firm", osallistunut HKKK:n "Seminar on Methodology in Management and Business Research" 21.—24.8.83 Espoossa ja European International Business Association'in vuosikonferenssiin Oslossa 18.—20.12.83 ja pitänyt siellä esitelmän aiheesta "Towards a theory of the internationalization of the firms in small and open economies". Toiminut KY-Japanin ekskursion johtajana Tokiossa ja Kiotossa 16.3.—1.4.84 ja vierailut Keio Universityssä, International University of Japan'ssa ja MITI/Institute for International Study and Training'ssa. Luennoit HTKK:n RSV-kurssilla 14 t, KATE-kurssilla 12 t ja HKKK:n JOKO-kurssilla 34 t yrityksen kansainvälistymisen suunnittelusta. Toiminut kansainvälisen liiketoiminnan asiantuntijana sekä vetänyt johdon kansainvälistymisseminaareja mm. A.Ahl-

ström Osakeyhtiössä, Eflab Oy:ssä, Finn-Stroi Oy:ssä, Oy Nokia Ab:ssä, Rauma-Repola Oy:ssä, Rapala Oy:ssä, Vaisala Oy:ssä, Oy Wärtsilä Ab:ssa, Yhtyneet Paperitehtaat Oy:ssä.

Julkaisut:

International marketing at the Helsinki School of Economics, julkaisussa KY-Athletes USA-project 1983, 3 s., Kansainvälinen ajattelutapa on omaksuttava jo opiskeluaikana, julkaisussa Ihminen — yrityksen tärkein resurssi, Ekonomiopiskelijoiden liitto, Helsinki 1983, 1 s., Etevämyys tai ylivoima ovat teollisuuden kansainvälistymisen ratkaisevat tekijät, Kainuun Sanomat 3.9.83, 1 s., Kansainvälistyminen hakoteillä: Ulkomaisista tytäryrityksistä puolet pielessä, Insinööriutiset 18.10.83, 2 s., toimittanut julkaisun "Vientiin, tuontiin kansainväliseen markkinointiin ym. kansainvälistymiseen liittyvät oppinäytetyöt v. 1965—1983", Helsingin kauppakorkeakoulun kirjallisuusluetteloita 16, 1983 107 s.

MIETTINEN, ASKO:

Mikkelin kesäkauppakorkeakoulun rehtori. Teknillisen korkeakoulun dosentti (johtaminen ja henkilöstövoimavarat). Osallistunut "Forskning i virkeligheden 83" -konferenssiin Kööpenhaminassa 22.—24.8.83 sekä "De nordiske handelshogskolers erhvervsøkonomiske konferensen" -tilaisuuteen 24.—27.8.83 Kööpenhaminassa.

Julkaisut:

On Business Ethics of Finnish Managers. A paper for the "forskning i virkeligheden 83" conference, Copenhagen 1983. 26 s.
The AET Work Profile in Diagnosing Qualification Demands and Needs. A paper for the "De nordiske handelshogskolers konferensen", Copenhagen 1983. 39 s.
Miksi ura huippujohtoon katkeaa? Ekonomiutiset 12/1983, 8—11.
Minkälainen on elinkeinoelämän johdon moraali? Itä-Suomen Instituutin julkaisusarja B 54, 26—33. Mikkelin 1984, 8 s.
Koulutus, ammatillistuminen ja maailmankuva. Puhe Mikkelin kesäkauppakorkeakoulun avajaisissa 4.6.1984. 7 s.
Työelämän laatu — lähtökohtia ja näkökulmia. Mikkelin kesäkauppakorkeakoulun julkaisu, Mikkelin 1984. 40 s.
Suomentanut englannin kielestä Center for Leadershipin "The Essentials of Situational Leadership" -oppimateriaalin ja käsikirjat. TM Helsinki 1984, 200 s.

MÖLLER, KRISTIAN:

Vaasan korkeakoulun liiketaloustieteen, erityisesti markkinoinnin professori. Suomen Akatemian varttuneen tieteenharjoittajan apuraha 1.1.—31.12.1984. Journal of Business Research—julkaisun Editorial Review Boardin jäsen. International Journal of Research in Marketing—julkaisun referee.

Osallistunut Helsingin kauppakorkeakoulun "Seminar on Methodology in Management and Business Research", Espoossa 21.—24.9.1984, esitelmä "Research Strategies in analyzing Organizational Buying Process". Osallistunut Kielin yliopiston "Scandinavian—German Symposium on Empirical Research in Marketing"—symposiumiin, Kielissä, 4.—7.9.1984, esitelmä "Buying Behavior of Industrial Components". Vierailut kutsuttuna Tukholman kauppakorkeakoulun markkinoinnin laitoksella, Tukholma 3.—7.10.1983, esitelmät "Methodological Issues in Organizational Buying Behavior" ja "State-of-Art of Finnish Research into Marketing". Osallistunut European Institute for Advanced Studies in Management (EIASM)in Intensive Advance Course on Industrial Research -kurssiin Brysselissä, 27.—29.2.1984. Osallistunut European Marketing Academyn (EMAC) vuosikongressiin Nijerrodessa, Hollannissa 25.—27.4.1984, toiminut "Strategic Marketing and Exchange" -ryhmän puheenjohtajana. Osallistunut European Foundation for Management Developmentin (EFMD) vuosikongressiin "Competing in Europe and Beyond" Helsingissä 10.—13.10.1984.

Julkaissut:

Research Paradigms in Analyzing Organizational Buying Process, Working Paper F—58, HSE, Helsinki 1983.

Buying Behavior of Industrial Components: Inductive Approach for Descriptive Model Building, Working Paper 83—21, European Institute for Advanced Studies in Management, Brussels 1983.

Markkinointiorientoituneen strategisen suunnittelun soveltaminen tuotannollisen PK-yrityksen johtamiseen, Valtakunnallinen pienyritysseminaari, Proceedings, Osa 2, 6—20, Helsingin kauppakorkeakoulu, Helsinki 1983 (yhdessä Mai Anttilan kanssa).

Research Strategies in Analyzing Organizational Buying Process, Proceedings Seminar on Methodology in Management and Business Research, Helsinki School of Economics Publications, B—67, pp. 355—379, Helsinki 1983.

Role of Motives and Attributes in Consumer Motion Picture Choice, Journal of Economic Psychology 4 (1983), 239—262 (yhdessä Pirjo Karppisen kanssa).

MYRSKY, MATTI:

Vaasan korkeakoulun oikeustieteen vt. apulaisprofessori 1.3.1984 alkaen.

Julkaissut:

Verotus -lehdessä (2/1984) kirjoituksen Osinkovähennyksen laskemiseen liittyvistä kysymyksistä I.

NENONEN, AARRE:

Julkaissut:

Modern Tennis, 156 sivua 1983 BonnierFakta Bokförlag AB, Tukholma
Kääntänyt Björn Borgin tenniskoulu, 96 sivua, alkuteos: Björn Borg My Guide to Better Tennis 1984, Otava.

OKSANEN, HEIKKI:

Julkaissut:

Yrityksen valuuttahallinnosta ja laskentatoimesta, Tilintarkastus, laskentatoimi -lehti 2/1983.

Valtion budjetti: taloussuunnitelma ja sen toteutuminen, Työväen taloudellinen tutkimuslaitos, Katsaus 3/1983.

Tulojen uudelleenjaon rajat 1980-luvulla, sama kuin edellä 4/1983.

Suomen eläkejärjestelmää kehitetty voimakkaasti, yhdessä Lauri Kaarisalon kanssa, sama kuin edellä 1/1984.

Suomen valuuttakurssijärjestelmä uudistui, Kansallis-Osake-Pankki, Taloudellinen katsaus 1/1983.

Revision of the Finnish Exchange Rate System (edellinen englanniksi), Kansallis-Osake-Pankki, Economic Review 1/1984.

PIHKALA, ERKKI:

Helsingin Yliopiston talous- ja sosiaalhistorian dosentti ja Turun kauppakorkeakoulun kansantaloustieteen, erityisesti historiallisen taloustieteen dosentti.

UM:n taloudellisten kehityksäsuhteiden (TALKE) varapuheenjohtaja sekä sen teollista yhteistyötä ja kansainvälistä rahoituskysymyksiä käsittelevän jaoksen puheenjohtaja.

Osallistunut TALKE:n edustajana Suomen valtuuskunnassa UNCTAD VI konferenssiin Belgradissa 1983.

Vastaväittäjänä Helsingin Yliopistossa 18.11.1983 (Ilkka Seppisen väitöskirja "Suomen ulkomaankaupan ehdot 1939—1944").

Julkaissut:

Suomen taloudellinen asema autonomian aikana, teoksessa Perinteet ja tulevaisuus. Suomen tieteen ulottuvuuksia. Toim. Paavo Hotti. Juva 1983, 7 s.

Pääsymaksu kansallispuistoihin. Suomen Kunnat No 6/1983 ls.

1920-luvustako myytti? Kanava No 9/1983 ls.

Investment in Finland. 1860—1979 (yhdessä Riitta Hjerppen ja Matti Peltosen kanssa). The Scandinavian Economic History Review vol. XXXII, No 1/1984, 18 s.

Kansojen kilpailu ja suurvaltojen tasapaino epätäydellisen kilpailun teorian valossa. Historiallinen Arkisto 82. Helsinki 1984, 11 s.

PITKÄNEN, EERO:

Kansainvälisen Hallintotieteiden Instituutin Suomen osasto ry:n johtokunnan jäsen. Kunnallistieteen yhdistyksen hallituksen jäsen. Veronmaksajain Keskusliiton varapuheenjohtaja. Valtion liikelaitoskomitean asiantuntijajäsen ja komitean talousjaoston puheenjohtaja 1983—. Valtiontalouden tarkastuskomitean jäsen 1982—84. Osallistunut 9. Pohjoismaiseen liiketaloustieteen konferenssiin Kööpenhaminassa 24.—27.8.1983 sekä Kansainvälisen Hallintotieteiden Instituutin Kongressiin Länsi-Berliinissä 19.—23.9.1983. Luennoinut eri yhteisöjen koulutustilaisuuksissa.

Julkaissut:

Julkisten liikelaitosten toiminnan tuloksellisuus. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 1—1984, 26 s.

PULKKINEN, KYÖSTI:

Liikearkistoyhdistys r.y:n puheenjohtaja, Kauppateiteellinen Yhdistys r.y:n varapuheenjohtaja. Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja.

Luennoinut eri yhteisöjen seminaareissa ja koulutustilaisuuksissa. Osallistunut pohjoismaisten kauppakorkeakoulujen liiketaloustieteelliseen konferenssiin Kööpenhaminassa 24.—27.8.1983. Osallistunut International Federation for Information Decision Support Systems Workshop, Knowledge Representation and Organization Theory (KROT) Lissabonissa 5.—7.9.1983 ja luennoinut siellä yhdessä prof. Markku Sääksjärven kanssa aiheesta "Strategies for Knowledge Representation in the Various Phases of Organizational Development".

Julkaissut:

The Phases of Development of an Organization and Knowledge Representation within DSS, International Federation for Information Processing -nimisen yhdistyksen kesän 1984 kongressia koskeva ennakkojulkaisu, 22 s.

PÅHLSON, CHRISTER:

Svenska handelshögskolanin englannin kielen apulaisprofessori. Lundin yliopiston englannin kielen dosentti. Vaasan korkeakoulun englannin kielen cl- ja l-opetuksen valvoja. Svenska handelshögskolanin valtuuston, opetus- ja tutkimusneuvoston sekä kielten laitoksen laitosneuvoston jäsen. Porvoon Svenska Folkpartiets i Gorg Centrumin puheenjohtaja. Asiantuntija täytettäessä Åbo Akademin Språksjånstini englannin kielen lehtorin virkaa.

Osallistunut VIIth Scandinavian Conference of Linguistics-konferenssiin, Espoossa 17.—19.12.1982 ja Nordic Association for American Studies Conference on the Study of America: Its Society, Literature, and Immigrants-konferenssiin, Helsingissä 18.—19.3.1983 sekä Second Nordic Conference for English Studies-konferenssiin, Espoossa 19.—21.5.1983. Toiminut kurssin "Vienninammattikielet: Ruotsi" lukijana, Suomen Vientikoulutussäätiö, 1982.

Julkaissut:

Inhemska utrikiska — några synpunkter. Moderna Språk LXXVI, 1982, s. 369—372.

Observations Performance in English in Finland, Umeå Papers in English No 4, s. 23—71. Umeå: Umeå University, 1983.

On Linguistic Attitudes in a Northern English Village. *Ekonomi och Samhälle*, skrifter utgivna vid Svenska handelshögskolan nr 31, s. 381—406. Helsingfors: Svenska handelshögskolan, 1982.

On the Pragmatics of Semantic Resource Selection under Restricted Resource Conditions among LSP-Learners. *Proceedings of the 3rd European Symposium on LSP*, Copenhagen, August 1981, "Pragmatics and LSP", ed. by Hoedt J et al., s. 573—602. Copenhagen: The LSP Centre, Unesco Alset LSP Network and Newsletter, The Copenhagen School of Economics, Erhversokonomisk Forlag, 1982.

Till försvar för Chomsky—ändå. *Läraren* 1982: 28B, s. 2.

Är svenskan fattig? *Borgåbladet* 16.12.1982.

Humanism, språk och tanke: kring samhällelig praxis. *Esitelmä pidetty VIIth Scandinavian Conference of Linguistics-konferenssissä*, Espoossa 17.—19.12.1982.

Språkmänniskan. *Hufvudstadsbladet* 23.4.1983.

Stickers, Shifters and Others: Aspects of Dialect Space. *Esitelmä pidetty Second Nordic Conference for English Studies-konferenssissä*, Espoossa, 19.—21.5.1983.

RATILAINEN, TUULA:

Osallistunut Pohjoismaiden neuvoston järjestämään Friluftlivs- og rekreasjon-seminaariin Osllossa 30.10.—2.11.1983.

RIISTAMA, VEIJO:

Keskuskauppakamarin tilintarkastajalautakunnan jäsen ja tilintarkastajatutkintovaliokunnan puheenjohtaja.

Kirjanpitolautakunnan varajäsen ja sen asettaman rahoituslaskelman laadintaa koskevan yleisohjeen valmisteluryhmän puheenjohtaja.

Eräiden yhteisöjen tilintarkastaja tai hallituksen taikka hallintoneuvoston jäsen.

Julkaissut:

Fuusion kirjanpidollisia kysymyksiä. *Tilintarkastus/Laskentatoimi* 3/1983. 8 s.

Laskentatoimi 1980-luvun liikkeenjohdon apuna. *Juhlajulkaisu professori Jouko Lehtovuoren 50-vuotispäiväksi* 20.9.1983. Turun Kauppakorkeakoulun julkaisuja A—8:1983. 12 s.

(& Esa Jyrkkiö) *Laskentatoimi päätöksenteon apuna*. Espoo 1983. 310 s.

(& Eero Prepula) *Osakeyhtiölain mukainen konsernitilinpäätös*, 2. painos. Espoo 1983. 201 s.

(& Esa Jyrkkiö) *Operatiivinen laskentatoimi*, 8. painos. Espoo 1984. 406 s.

(& Risto Järvinen & Erkki Nuorvala & Jukka Tikkanen) *Uusi kirjanpitolainsäädäntö*, toinen uudistettu painos. Espoo 1984. 410 s.

RUOKONEN, KYLLIKKI:

International Federation of Library Associations and Institutions, Section of Social Science Libraries, puheenjohtaja. International Committee for Social Science Information and Documentation titular member. International federation for documentation, social science documentation committee johtokunnan jäsen. European coordination centre for research and documentation in social sciences, WG 1 jäsen. SSID liaison bulletin päätoimittaja.

Osallistunut:

IFLA annual conference Münchenissä 19.—27.8.1983. London online konferenssi 5.—8.12.1983. ECSSID WG1 Berliinissä 25.—28.11.1983. Opintomatka Itävallan tieteellisiin kirjastoihin 17.—29.10.1983. Opintomatka Skola Planovanijaan, jossa pitänyt esitelmän HELECON tietokannoista 21.—24.5.1984. Lapin läänin kirjastopäivillä pitänyt esityksen BILDistä 5.4.1984.

Julkaissut:

Uudempaa atk-alan kirjallisuutta 1983: 1—2. *Julk. TKL*. Hki 1983.

Scandinavian networking of business and economic information. *The Hagua* 1983. 11 s

(FID/SD discussion papers 1983:2).

IFLA section of social science libraries. Annual report 1981—82. —INSPEL 1983:1, s. 70—72.

Finnland. *Wirtschaftswissenschaftliche Literatur*. Hki 1984. 117 s. (E—32).

RÄSÄNEN, KEIJO:

Osallistunut seminaariin *Methodology in Management and Business Research* Espoossa 21.—24.8.1983 ja alustanut aiheesta "Top Managers own "explanations" of firm performance". *Esitelmä pidetty Rakennuspuusepänteollisuus r.y:n 40-vuotispäivien yhteydessä Helsingissä* 20.10.1983 aiheesta "Liikkeenjohto ja yrityksen tulos". Osallistunut *Sosiologi-päiville* Joensuussa 16.—17.3.1984 ja alustanut aiheesta "On management and the use of labour power in the modern corporation". Osallistunut Suomen akatemian Yrityksen teorian yhteistyöryhmän kokoukseen Helsingissä 30.—31.3.1984 työvaliokunnan jäsenenä ja alustanut aiheesta "Yrityksen teorian".

Julkaissut:

(& Risto Tainio & Kari Lilja) *Managerial "Arenas" of the Firm* Helsingin kauppakorkeakoulu, työpapereita F—67, 1983.

Top Managers "Own Explanations" of Firm Performance. Kirjassa *Proceedings, Seminar on Methodology in Management and Business Research 1983* (toim. Margareta Soismaa). Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja B—67, 1984.

(& Risto Tainio & Kari Lilja) *Management and the Modern Corporation in Society*. Helsingin kauppakorkeakoulu, työpapereita F—98, 1984.

(& Kari Lilja & Risto Tainio) *Management and the Use of Labour in the Firm* kirjassa *Työ, työvoiman käyttö ja sosiologia* (toim. Risto Tainio ja Pertti Koistinen) Joensuu, 1984.

SAARSALMI, MEERI:

Opetusministeriön asettaman valantehneiden kielenkääntäjien tutkintolautakunnan (Englannin kieli) talouselämän asiantuntijajäsen.

Väestöntutkimuslaitoksen tutkimustoimikunnan jäsen.

Osallistunut korkeakoulun Espoossa 21.—24.8.1983 järjestämään tutkijaseminaariin "Seminar on Methodology in Management and Business Research" ja pitänyt siinä esityksen aiheesta "Impact of Resource Recycling on Product Development in Marketing".

Osallistunut korkeakoulun 7.—8.10.1983 tutkijoille ja yrittäjille järjestämään valtakunnalliseen pienyritysseminaariin, jossa toiminut yhden ryhmän puheenjohtajana.

Antanut tammikuussa 1984 Svenska handelshögskolanille asiantuntijalausannon korkeakoulussa avoimna olleen markkinoinnin apulaisprofessorin viran (vid enheten i Vasa) hakijoiden tieteellisestä pätevyydestä virkaan.

Osallistunut Turun kauppakorkeakoulun helmikuussa 1984 järjestämään markkinoinnin kommunikaation työseminaariin, jossa pitänyt esityksen alan opetuksesta ja tutkimuksesta HKKK:ssa.

Luennoin Taideteollisessa Korkeakoulussa tieteellisen tutkielman laatimisesta kevätlukukaudella 1984.

Suorittanut HKKK:n menetelmätieteiden laitoksen järjestämän kurssin "Tilastollinen analyysi SURVO -tietojenkäsittelyjärjestelmää käyttäen" sekä aikuisopintojen tutkintotoimikunnan järjestämän ranskan kielen kokeen.

Opintomatka Ruotsiin elokuussa 1983.

Julkaissut:

Kuluttajan käyttäytymisen tutkiminen. 3. p. HKKK:n opetusmoniste n:o 251. Helsinki 1983. *Impact of Resource Recycling on Product Development in Marketing*. Helsinki School of Economics, Working Papers F—63. Helsinki 1983.

Impact of Resource Recycling on Product Development in Marketing, teoksessa "Proceedings. Seminar on Methodology in Management and Business Research 1983". Helsinki

School of Economics, Studies B—67. Helsinki 1983. s. 207—228.
Markkinointitutkimus ja päätöksenteko. 7. p. HKKK:n opetusmoniste n:o 278. Helsinki 1984.

SALMI, TIMO:

Vaasan korkeakoulun laskentatoimen vt.professori.
Vastuhenkilö ja puheenjohtaja tilaisuudessa Workshop on Accounting and Financial Information, E.I.A.S.M., Brussels, 6.—7.6.1983.

Julkaissut:

(& Reijo Ruuhela & Arto Laakkonen & Roy Dahlstedt [osassa III] & Martti Luoma) Extracting and Analyzing the Time Series for Profitability Measurement from Published Financial Statements: With results on publicly traded Finnish metal industry firms. Parts I, II, III. 99 s. Liiketaloudellinen Aikakauskirja 2/83, 3/83 ja 1/84.
Tilinpäätösanalyysijä Kauppalehdessä.
(& Lempiäinen Heikki) Vuosikertomukset paremmuusjärjestyksessä: Partek ja Rosenlew kilvassa parhaat. Kauppalehti 21.6.1983.

SALO, SEPPO:

Helsingin teknillisen korkeakoulun ja Turun yliopiston matemaattisen optimoinnin dosentti.
MATINE:n varajäsen, MATINE:n systeemianalyyttisen varapuheenjohtaja.
Vieraileva tutkija IIASAssa (International Institute for Applied Systems Analysis, Laxenburg, Itävalta) 1.7.—12.8.1983 sekä 28.5.—27.6.1984. Esitelmäinyt IIASAn metsäsektori-projektin Network Meetingissä Sopronissa Unkarissa 29.8.—2.9.1983 aiheesta "A Model for International Trade in Forest Products".

Julkaissut:

(& Matti Kirjasniemi & Esko Uutela & Markku Kallio) A Model for International Trade in Forest Products and Some Considerations of the Input Data, Working Paper WP-83—79, IIASA, Laxenburg, Itävalta.
Matemaattinen optimointi, 179 s. Helsingin kauppakorkeakoulun opetusmonisteita n:o 290.

SANTAMÄKI, TUIRE:

Kansantaloustieteen tuntiopettaja Helsingin yliopiston maatalous-metsätieteellisessä tiedekunnassa.
Taloustieteellinen Seura ry:n varapuheenjohtaja.
Esitelmäinyt Kansantaloustieteen päivillä Helsingissä 1.3.1984 aiheesta "Säännöllisen työajan vaikutus työpanoksen kysynnän rakenteeseen", Työvoimaministeriön työvoimaopistolla 2.2.1984 aiheesta "Taloustieteellinen lähestymistapa yksilön koulutuksen ja ammatin valintaan" sekä Yrjö Jahnssoonin säätiön makro- ja rahateoreettisen tutkimusryhmän kesäkokouksessa Sannäsissa 13.6.1984 aiheesta "A Dynamic Model of the Cyclical Demand for Labour Input".

Julkaissut:

Säännöllisen työajan vaikutus työpanoksen kysynnän rakenteeseen, Taloustieteellisen Seuran vuosikirja 1983/1984.
Näkökulmia työaika keskusteluun, Kansantaloudellinen Aikakauskirja 1984:2.
The Overtime Pay Premium, Hours of Work, and Employment. Helsingin kauppakorkeakoulu F—75, 20 s.
Employment and Hours Decisions, and the Willingness to Work Overtime Hours. Helsingin kauppakorkeakoulu F—86, 23 s.
Kirja-arvioita, Kansantaloudellinen Aikakauskirja 1983:3 ja 1983:4.

SIURALA, LAURI:

Hallituksen nuorisopoliittista selontekoa valmistelevalle toimikunnan sihteeri 1.12.1983—15.4.1984.
Luennoitsija ja asiantuntijatehtäviä Kotitalous- ja kuluttajatutkimuslaitoksessa, Opetusministeriön nuoriso-osastossa, Markkinointi-Instituutissa, Helsingin Yliopistossa sekä Lapin kesäyliopistossa.

Julkaissut:

Koulutuksellinen tasa-arvoisuus: tutkimus Helsingin kauppakorkeakoulun opiskelijoista 1970-luvulla, Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisuja D—66, Helsinki 1983.
Educational Equality, Helsinki School of Economics, Publications D—66, Helsinki 1983.
Helsingin kauppakorkeakoulun opiskelijoiden käsityksiä korkeakouluun hakeutumisesta, opiskelusta ja työelämästä, Helsingin kauppakorkeakoulu, työpapereita F—68, Helsinki 1983.

SUOMINEN, SEPPO:

Tuntiopettaja Vaasan korkeakoulussa.

SÄÄKSJÄRVI, MARKKU:

Lappeenrannan teknillisen korkeakoulun tuotantotalouden laitoksen dosentti.
Virkaanastujaisesitys 30.9.1983 aiheesta Käyttäjän ja tietokoneen suhteiden kehittyminen. Juhani Iivarin vastaväittäjä Oulun yliopistossa 3.12.1983.
IFIP:n (International Federation for Information Processing) työryhmien WG 8.2 The interaction of information systems and the organization ja WG 8.3. Decision support systems jäsen. Atk-alan neuvottelukunnan varajäsen. Atk-alan neuvottelukunnan tiedotus- ja peruskoulutusjaoston jäsen. Tietotekniikan kehittämiskeskus ry:n hallituksen varapuheenjohtaja. Tietotekniikan liitto ry:n tieteellisen neuvottelukunnan ja sen työvaliokunnan jäsen. Tietotehdas Oy:n tieteellisen neuvottelukunnan jäsen. Suomen operaatiotutkimusseura ry:n säätiön hallituksen jäsen.
Osallistunut esitelmäinäänä 6. Skandinaaviseen systemoinnin tutkimuksen seminaariin Oystessä Norjassa 8.—11.1983. Osallistunut IFIP:n workshopiin Knowledge Representation and Organizational Theory Lissabonissa 5.—7.9.1983, jossa esitelmä aiheesta Strategies for Knowledge Representation in the Various Phases of Organizational Development (yhdessä K. Pulkkinen kanssa). Osallistunut IFIP:n 9. maailmankongressiin Pariisissa 19.—23.9.1983. Opintomatka USA:han 24.1.—4.2.1984, jossa osallistuminen seminaariin Computers in Research and Education. Kutsuttu esitelmäinäänä Norddata-84 kongressissa Helsingissä 4.—7.6.1984 aiheena User Revolution and its Implications to the Management of the Information Resource. Esitelmä Tietotekniikka -84 päivillä 11.2.1984 aiheesta Mitä on systeemi-strategia ja kuka sen laatii? Esitelmäinyt johdon ja atk:n suhteista useissa liikkeenjohdon koulutustilaisuuksissa, mm. JOKO- ja NASEVA -kursseilla ja useiden yritysten kursseilla.

Julkaissut:

Participative Requirement Definition at the organizational level — towards human activity systems analysis, Report of the Sixth Scandinavian Research Seminar on systemering (ed. M. Nurminen ja H.T. Gaupholm), Bergen 1983, sivut 345—363.
Käyttäjän ja tietokoneen suhteiden kehittyminen, Liiketaloudellinen aikakauskirja no 1, 1984, sivut 114—124.
User Revolution and its Implications to the Management of the Information Resource, Norddata-84 konferenssdokumentation, Del I, sivut 105—109, Helsinki 1984.
Atk-toiminnan kehittyminen suomalaisissa yrityksissä. Tietojenkäsittelyliitto ry, Julkaisu no 81, Helsinki 1984, 110 sivua.
Selvitys liikkeenjohdon ja atk-osaston suhteista ja niiden kehittymisestä, Helsingin kauppakorkeakoulun Working Papers F—, 1984, n 100 sivua.
Kirja-arvostelu teoksesta P.J.L. Wallis (ed) Software Engineering: developments, State of

the Art Report, European Journal on Operations Research, May 1984.
Tietotekniikan haasteet korkeakouluille, kolumni tietoviikko no 4, 1984, sivu 2.
Tietojenkäsittelyn korkeakouluopetus uudistuu, tietouutiset no 2, 1984, sivut 2—
(& Timo Saarinen) Uudet systeemiekonomit tulevat, Korkeakoulujen atk-uutiset, no 1, 1984.

TUOMINEN, MARKKU:

Teknillisen korkeakoulun dosentti (aihealueena systeemianalyysi ja operaatiotutkimus). Antanut dosenttiopetuksen teollisuustaloudessa.
Suomen operaatiotutkimusseuran johtokunnan jäsen; "Yritysuunnittelun uudet apuvälineet" -työryhmän johtaja. Tietojenkäsittelytieteen Seuran ja Kauppätieteellisen Yhdistyksen jäsen. IAOR-lehden Suomen toimittaja ja referoija.
Organisoinut, toiminut puheenjohtajana ja pitänyt esitelmän EURO VI konferenssin Marketing Sessionissa (Wien, heinäkuu 1983). Lisäksi osallistunut seuraaviin konferensseihin OtaDATA 84, SIMS 84, NordDATA 84.

Julkaissut:

(& J. Lignell) The Advertising Control Model of Two State Variables. Abstract in Proceedings of 6th European Operations Research Congress, Vienna, July 19.—22.1983.
(& J. Lignell) Advertising Policies: Computer Simulation and Control Approach. Helsinki University of Technology, Industrial Economics Report 79 (1983).
(& A. Lehtonen) Tietokoneavusteinen lyhyen tähtäyksen rahoitusuunnittelu yrityksessä. Helsinki University of Technology, Industrial Economics Report 81 (1983).
(& J. Lignell) An Advertising Control Model of Two State Variables. Helsinki School of Economics, Working Paper F—74 (1983).
Eräs päätöksenteon tukijärjestelmä: kassabudjettisimulaattori. Helsinki School of Economics, Working Paper F—81 (1984).
(& H. Kivijärvi) Systeemidynamiikan ja optimikontrolliteorian välinen yhteys: DYSMAP-simulointikielen käyttö optimikontrollitehtävän ratkaisussa. Helsinki School of Economics, Working Paper F—82 (1984).
(& H. Kivijärvi) DYSMAP-optimizer Approach to Economic Simulation and Optimal Control. Conference of Scandinavian Simulation Society: "Recent Trends in Simulation", Helsinki, June 4—8.1984.

UUSITALO, HANNU:

Helsingin yliopiston sosiologian dosentti.
Toiminut VTL Seppo Pöntisen väitöskirjan Social Mobility and Social Structure. A Comparison of Scandinavian Countries esitarkastajana ja vastaväittäjänä Helsingin yliopistossa 24.9.1983.
Sosiologia-lehden toimituskunnan jäsen.
Tutkimusmatka Mannheimiin tutkimusprojektin The Development of the Western European Welfare States since the Second World War kokoukseen 5.—10.3.1984. Osallistunut yhteispohjoismaisen tutkimusprojektin Hyvinvointivaltion kehitys pohjoismaissa suunnittelukokoukseen Oslolla 17.2.1984. Osallistunut Suomen edustajana IV pohjoismaisten sosiaalipolitiikan päivien suunnittelukokoukseen Tukholmassa 11.4.1984.
Toiminut asiantuntijana Maatilahallituksen suorittamassa maatalouspiirien tietojenkäsittelyn kokonaistutkimuksessa 1983—84.
Luennoin eri yhteisöissä yhteiskunnan rakennetta ja sen muutosta, yhteiskuntapolitiikkaa ja yhteiskuntatieteen metodologiaa koskevista kysymyksistä.

Julkaissut:

Työttömyyden rakenteellinen tausta. Sosiologia 1983:3, ss. 197—209.
Tasa-arvoisuus — pääasia unohdettu? Sosiaalinen aikakauskirja 1983:6, ss. 33—35.
Kirja-arvosteluja Sosiologiassa.

VAISTO, ERKKI:

Suomen kirjastoseuran tilintarkastaja. Luotsikirjaston kirjastonhoitaja.
Osallistunut 12.12.1983 kirjastojen harjoittelunohjaajien kokoukseen Tampereen yliopistossa kirjastotieteen ja informatiikan laitoksella. Luennoin 13.1.1984 ja 27.4.1984 Rastor Oy:n mikrotietokonekursseilla taloustieteellisten tietokantojen hyväksikäytöstä.

Julkaissut:

(& Lehtonen, Eeva-Liisa) Vuonna 1982 ilmestyneet vähittäiskauppaa koskevat tutkimukset. Helsinki 1983. Vähittäiskaupan keskusliitto. Vuosikirja 1982. s. 52—66. Vuonna 1983 ilmestyneet vähittäiskauppaa koskevat tutkimukset. — Helsinki 1984. Vähittäiskaupan keskusliitto. Vuosikirja 1983. s. 59—78.
(& Ruokonen, Kyllikki) Pienyritykset — Small business. Luettelo alan kirjallisuudesta Helsingin kauppakorkeakoulun kirjastossa sekä opas kirjallisuuden löytämiseksi. Helsinki 1983. 60 s. HKKK:n kirjallisuusluetteloita 18.
(& Suhonen, Marja Liisa & Lehtonen, Eeva-Liisa) Palvelujen markkinointi. Palvelujen markkinoinnin kirjallisuusviitteet vuosilta 1979—1982. Helsinki 1983. 67 s. Markkinointi-instituutti. Julkaisusarja. Julk. 88.
(& Nevalainen, Helka & Lehtonen, Eeva-Liisa) Vakuutusalan tiedonhakuopas. 1. Tiedonlähteet ja luettelo alan kotimaisesta kirjallisuudesta 1977-kesäkuu 1983. Helsinki 1983. 121 s.; 2. Luettelo alan kotimaisista aikakauslehtiartikkeleista 1977-kesäkuu 1983. Helsinki 1983. 220 s. Suomen Vakuutusyhtiöiden keskusliitto.
(& Manninen, Reijo) Taloustieteellinen tutkimus Suomessa. Aikauslehtiartikkeleita. Helsinki 1984. 196 s. Helsingin kauppakorkeakoulun selvityksiä E—34.

VANHALA, SINIKKA:

Osallistunut Espoossa 21.—24.8.1983 järjestettyyn "Seminar on Methodology in Management and Business Research", jossa esittänyt alustuksen "Quantitative and qualitative methods in the organizational sciences — The case of labour mobility research". Osallistunut Kööpenhaminassa 24.—27.8.1983 järjestettyyn "De Nordiske Handelshøjskoler Erhvervsøkonomiske Konferanse", jossa esittänyt yhdessä Sirkku Kivisaaren kanssa alustuksen "Instrumental work orientation and labour stability". Osallistunut valtakunnalliseen pienyritysseminaariin tutkijoille ja yrittäjille 7.—8.10.1983, jossa esittänyt yhdessä Sirkku Kivisaaren kanssa alustuksen "Henkilöstöpolitiikka ja henkilöstösuhteet pienissä ja suurissa yrityksissä". Osallistunut Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan ja tutkimuksen yhteistyöryhmän "Nainen ja työ" järjestämään seminaariin 20.—22.10.1983 Tvärminnessä. Osallistunut tutkimuksen yhteistyöryhmän "Nainen ja työ" puitteissa järjestettyyn "Nainen ja johtajuus" -seminaariin Helsingissä 28.2.1984. Osallistunut Sosiologipäiville Joensuussa 16.—17.3.1984, jossa esittänyt alustuksen "Työvoiman vaihtuvuus ja siirrot yritysten toiminnassa". Esitelmöinyt Helsingin kaupungin henkilöstöhallinnon kehittämispäivillä 12.4.1984 Helsingin kaupungin henkilöstötutkimuksen tuloksista. Esitelmöinyt Kunnallisen sopimusvaltuuskunnan "Lappeenranta -84 -seminaarin" valmistelupäivillä Helsingissä 1.6.1984 Helsingin kaupungin henkilöstötutkimuksesta.

Julkaissut:

(& Sirkku Kivisaari) Instrumental work orientation and labour stability, 24 s., Helsinki School of Economics, Working Papers F—69, 1983.
(& Sirkku Kivisaari) Henkilöstöpolitiikka ja henkilöstösuhteet pienissä ja suurissa yrityksissä, 12 s., HKKK, Valtakunnallinen pienyritysseminaari tutkijoille ja yrittäjille, osa II, ss. 26—37.
Quantitative and qualitative method in the organizational sciences — The case of labour mobility research, 18 s., Proceedings.
Seminar on Methodology in Management and Business Research 1983. Helsingin kauppakorkeakoulun julkaisu B—67. Helsinki 1984.

VILJARANTA, JUHA:

Julkaissut:

Käyttö-, suorite- ja kassaperusteisten tilinpäätöstunnuslukujen ominaisuuksista ja suhteista, HKKK:n työpapereita F—97, toukokuu 1984.

Von WILLEBRAND, CARL-AUGUST:

Opetusministeriön asettaman valantehneiden kielenkääntäjien saksan kielen tutkintolautakunnan jäsen (taloudelliset tekstit) 1.2.1979—.
Suomen kielistudion yhdistyksen r.y. johtokunnan pj. 1983—.
Suomalais-Saksalaisten Yhdistysten r.y. johtokunnan puheenjohtaja 1973—.
Helsingin Suomalais-Saksalaisen yhdistyksen r.y. toiminnanjohtaja 1975—.

Julkaissut:

Joukko taloudellisia ja muita käännöksiä.

VIRTANEN, KALERVO:

Luennoin ja esitelmöin laskentatoimen eri aiheista eri yhteisöjen koulutustilaisuuksissa. Tilintarkastajana eräissä yrityksissä.
Osallistunut konferensseihin De Nordiske Handelshøjskoler Erhvervsøkonomiske Konference Kööpenhaminassa 24.—27.8.1983 sekä European Accounting Association 7th Annual Congress St. Gallenissa 10.—12.4.1984.

Julkaissut:

Yritysostojen epäonnistumisen syistä. HKKK:n työpapereita F—64. 1983. 34 s.
Pienyrityksen omistajanvaihdoksen problematiikka. Monisteessa Valtakunnallinen pienyritysseminaari tutkijoille ja yrittäjille 7.—8.10.1983, osa II, HKKK 1983. 9 s.

VUORINIEMI, JORMA:

Raamatunkäännöskomitean äidinkieltä ja tyylioppia edustavan palauteryhmän jäsen 5.5.1977—.
Helsingin yliopiston suomen kielen ja viestinnän dosentti 12.12.1983 alkaen.

Julkaissut:

Kielen ilmaisukeinoista TV-mainonnassa. E—aikakauslehti 1/1984, 5 s.

VUORISTO, KAI-VEIKKO:

Professoriliiton hallituksen jäsen 31.12.1983 asti ja varajäsen 1.1.1984 alkaen. Akavan koulutuspoliittisen toimikunnan jäsen 1.1.1984 alkaen.
Helsingin yliopiston kulttuurimaantieteen dosentti.
Aikakauskirja "Terran" toimitusneuvoston jäsen.
Osallistunut kutsuttuna Valtion ympäristötieteellisen toimikunnan seminaariin "Rakennetun ympäristön tutkimus" Espoossa 22.—23.11.1983.
Luennoin Vaasan korkeakoulussa matkailutalouden kurssin sl. 1983.
Esitelmöin Suomen maantieteilijäpäivillä Helsingissä 29.10.1983 aiheesta "Urho Kekkosen kansallispuisto talousmaantieteilijän näkökulmasta".
Tehnyt työ- ja opintomatkan Unkariin toukok. 1984.

Julkaissut:

Helsinki-artikkeli teoksessa Finlandia 1 (Otavan iso maamme kirja), s. 64—73. Keuruu 1983.
"Finland as a tourist country" teoksessa Facts about Finland. Keuruu 1984 (painossa).
Urho Kekkosen kansallispuisto talousmaantieteen näkökulmasta. Terra 96:1984, s. 69—74.
Hankien kimallus. 304 s. Otava, Keuruu 1984.

ÅBERG, LEIF:

Helsingin yliopiston valtiotieteellisen tiedekunnan tiedotusopin lehtori ja maatalous-metsätieteellisen tiedekunnan johtamistoimen opettaja. Markkinointi-Instituutin viestinnän etäisopettaja.
Kauppätieteellinen Yhdistys ry:n ja Suomen Tiedottajien Liitto ry:n johtokunnan jäsen.
Pelastakaa Lapset ry:n keskushallituksen jäsen. International Communication Association'in, Viestintätutkimuksen Seura ry:n ja Tiedotusopillinen Yhdistys ry:n jäsen. Suomen Sotilaspsykologinen yhdistys ry:n kutsuttu jäsen.
Osallistunut Viestintätutkimuksen Seura ry:n tutkimusseminaariin Helsingissä joulukuussa 1983. Alustanut koulutusorganisaatioiden ja yritysten järjestämissä koulutustilaisuuksissa, pääasiassa organisaatioviestinnästä.

Julkaissut:

Viestintä työorganisaatiossa. Helsingin kauppakorkeakoulun opetusmonisteita n:o 282. Helsinki 1984.
Viestinnän tarpeet ja uusi viestintäteknologia. Viestintätutkimuksen Seura ry:n tutkimusseminaarissa esitetty raportti. Helsinki 1983 (moniste).
Viestintä- ja organisaatioilmastotutkimus Suomen Meri Oy:ssä. Helsinki 1983 (moniste).
Viestintäilmasto- ja työmotivaatiotutkimus Veitsiluoto Oy:ssä. Helsinki 1984 (moniste).
Tiedottamisen käsitteistä ja kentästä. Tiedottaja 8/9 1983.
Tiedottajien sijoittumis- ja palkkatasotutkimus. Helsinki 1983 (moniste).
(& Seppo Alaluusua) A Multi—Contingency Model for Managerial Control: Structure and Dynamics. Helsingin kauppakorkeakoulu F—62. Helsinki 1983.
(& tutkijaryhmä) Organisaatiotutkimus Oy Sisu-Auto Ab:n toimintakeskuksissa. Helsinki 1983 (moniste).

VIII Oppiarvot ja tutkinnot

Kauppätieteiden tohtorin tutkinto

KTL *Arto Henrikki Lahden* väitöskirja ”Strategy and the performance of a firm” tarkastettiin julkisesti joulukuun 15 päivänä 1983. Opetus- ja tutkimusneuvoston määrääminä vastaväittäjinä toimivat dosentti *Markku Lahdenpää* ja apulaisprofessori *Risto Tainio* Helsingin kauppakorkeakoulusta ja kustoksena professori *Veikko Leivo*. Lahti on saanut todistuksen tohtorin tutkinnon suorittamisesta 4.5.1984.

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinto

Kauppätieteiden lisensiaatin tutkinnon ovat lukuvuonna 1983-84 suorittaneet *Akkanen Pekka Sakari*, KTL 21.10.1983, ”Budjettivalvontajärjestelmän rakenne ja muotoutuminen”

Hyvönen Saara Marjut, KTL 21.10.1983, ”Coordination and Cooperation in Vertical Marketing Systems”.

Kivijärvi Hannu Kalevi, KTL 17.2.1984, ”An Assessment of Modeling Activities”.
Laukkanen Mauri Olavi, KTL 16.12.1983, ”Yritysjohdajan tilannemallit päätöksenteossa”.

Mattila Erkki Viljo, KTL 21.10.1983, ”Polluting Firm and Environmental Policy”.

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinto

Kauppätieteiden kandidaatin tutkinnon ovat lukuvuonna 1983-84 suorittaneet seuraavat 220 opiskelijaa:

Aakula Jukka Pekka

Aalto (Lahdenperä) Liisa Inkeri

Aarnio Heikki Juhani

Ahokas Olavi Antero

Ahovuo (Vikström) Lea Hannele

Ahtiainen Osmo Veli Paavo

Aine Jussi Aimo Samuli

Airaksinen Pekka Jussi

Alanko (Mustonen) Varpu Hannele

Almiala Anne Maarit

Annala Pauli Jaakko Kullervo

Anttila Anssi Allan

Anttila Erkkä Olavi

Aronen Merja Birgiitta

Asikainen Pertti Aulis

Avikainen (Kokko) Riitta Annikki

Backman Juhani Esko
 Byman Matti Kalevi
 Catani Hanne-Leena Benita
 Collin (Laatikainen) Sirpa Riitta
 Eho Merja Kristiina
 Ekman Maj-Anneli
 Eteläpää (Luukkonen) Sirkka-Liisa
 Etola Martti Juhani
 Etolin (Granberg) Seija-Liisa
 Fagerlund Erja Sisko
 Fernandez-Garcia (Torkkeli) Liisa K
 Fischer (Hämäläinen) Merja Hannele
 Haapanen-Janatuinen Sirkka-Liisa
 Haapkylä Timo Heino Juhana
 Haarlaa Pirkka Pasi
 Hakkala (Pekkala) Ritva Maria
 Hartikainen Matti Allan
 Hartonen Eija-Liisa
 Hasi Kalevi Veikko Ilmari
 Heino Martti Juhani
 Hellevuo (Junna) Mirja Annikki
 Hietanen (Paronen) Arja Tuulikki
 Hiltunen Kari Juhani
 Hohari Pekka Antero
 Hongisto (Jyrkinen) Alma Anneli
 Hottinen Reino Kalevi
 Hukkanen (Turunen) Arja Kaarina
 Humpala Eine Hellevi
 Huusko Osmo Aulis
 Hyvärinen Arja Helena
 Hyvärinen Juha Tapio
 Jaakola Matti Juhani
 Juhala Merja Hannele
 Jussila Airi Helena
 Jussila Jari Ylermi
 Jylhä Into Arne Antero
 Järvenpää (Valta) Anna Katriina
 Kaasalainen (Mathelin) Heli Marita
 Kaasalainen Pekka Olavi
 Kaloinen (Pitkänen) Marja-Liisa Kyllikki
 Kannainen Leila Maria
 Karjalainen (Salmi) Sirpa Marja Helena
 Karonen Merja Hannele
 Karvonen Elina Kaarina Anneli
 Kauppinen Seppo Sakari
 Kervinen Aino Inkeri
 Keskinen (Hallikainen) Raija Marita I
 Kettunen Seppo Kalevi
 Kivistö Lauri Ernst Vihtori
 Koivula Laila Marjaterä
 Koivuniemi (Harjuhpää) Raili Johanna
 Kolehmainen (Honkamäki) Eija Maarit
 Korhonen (Pentikäinen) Anja Helena
 Korhonen Harri Jukka-Pekka Armas
 Korhonen Juha Veikonpoika
 Korhonen Maikki Tuulikki
 Koskinen Kauko Ilmari
 Kosonen Erna-Rita
 Kostermä (Lehtonen) Anita Alisa
 Kostermä Jyri Petteri
 Krogell Maarit Anneli
 Kunnari Helli Kaarina
 Kurkinen Pirkko Tuulikki
 Laari-Muinen (Laari) Leena Sinikka
 Laatikainen (Pitkänen) Reija Tuulia
 Laatikainen Timo Tapio
 Lagström Heidi Marja-Liisa
 Lainela Seija Leena Susanna
 Laitinen Arja Kyllikki
 Laukkanen Kari Tapani
 Lehikoinen Pirjo Maritta
 Lehti Ylermi Antero
 Lehtimäki Liisa Marjaana
 Lehtinen Esa Markku
 Lehto (Kalliomäki) Mirja Annikki
 Lehto Timo Olavi
 Lehtonen Reino Olavi
 Lehtonen (Järvinen) Taina Irene
 Leikas Erkki Harri Olavi
 Leino (Salo, Leino) Anne Kristiina
 Leino Ilkka Tapani
 Liikala Pauli Eerik
 Linnala Terttu Eliisa
 Lommi-Kippola (Lommi) Camilla Christina
 Luoti Leo Ensio
 Manner Anne Kristiina
 Manner Jarmo Olavi
 Mansikkamäki Tarja Kaarina
 Mansukoski Seppo Juhani
 Marjasuo Päivi Katriina
 Matilainen (Kahila) Iris Helena
 Mattila Väinö Olavi
 Maunula Päivi Orvokki
 Maura (Konttinen) Pia Aira Orvokki
 Mero Jarkko Juhani
 Miettinen Anni Anneli
 Miettinen Asko Tuomo Tapio
 Miikkulainen Jari Anttoni

Mikkola Jussi Tapani
 Mikkola Timo Tapani
 Mononen Harri Juhani
 Mutka Pertti Juhani
 Mäkelä (Laakso) Laila Tuulikki
 Mänttari Jakke Veli
 Mäntynen Harri Tapio
 Määttä (Malmivirta) Leena Marja-Liisa
 Naskali (Karttunen) Kirsti Kaarina
 Nieminen Marja Hannele
 Nokela Rauni Katariina
 Norppa-Rahkola (Törmä) Raija Kaarina
 Nurmio Kai Martti Henrik
 Nuutila (Vesänen) Leeni Marjatta
 Nuutinen (Vättö) Tuija Anneli
 Nykänen (Peltonen) Kirsti Kaarina
 Ojanen Saara Lea
 Okiala Esko Lauri
 Olkkola (Hotanen) Raija Helena
 Palojärvi Eeva Kyllikki
 Parikka (Soikkeli) Riitta Kaarina
 Pelkonen (Alanko) Leena Tuulikki
 Peltokorpi (Ijäs) Liisi Inkeri
 Peltola Lea Marjatta
 Peltonen (Lindholm) Arja Marja-Liisa
 Pihlajamäki Jaakko Johannes
 Pihlajisto Matti Antero
 Piispanen (Utraiainen) Eeva Sinikka
 Pirhonen Tauno Kalevi
 Porkkunen Maija-Kaisa
 Poutiainen Juha Allan Kustaa-Adolf
 Puro (Pulkkinen) Kaija Hannele
 Puukka (Hilksa) Marja-Leena
 Puusti kari Jouko Juhani
 Pättiniemi (Aarvala) Päivi Merja Anneli
 Raessalo Markku Tapani
 Rahkola (Kuisma) Sirkku Hannele
 Railomäki (Huovinen) Raija Lahja Annikki
 Rantanen (Kovalainen) Raija Elli M
 Rautiainen Ismo Kalevi
 Rekola-Danford (Rekola) Paula Annukka
 Riikonen Jaakko Juhani
 Riisla Antti Yrjö
 Rintala Heikki Kalervo Antero
 Rove Ilkka Antero
 Ruohonen (Kajaste, Tuomikoski) Anna K
 Ruoslahti-Holländer (R) Liisa Hanneli
 Rytönen Kaimo Antero
 Rönnberg Jan Rafael
 Saavalainen Tapio Olavi
 Sakslin Mirja Kristiina
 Sallamaa Matti Einar Tapani
 Salmela (Niskala) Ritva Sirkka
 Salmela Arto Kalervo
 Salminen Raimo Juhani
 Salminen Teuvo Aulis
 Salomaa (Johansson) Eija Marianne
 Salonen Lauri Olavi
 Santala (Ojapelto) Anu Annika
 Santala Jouko Ilmari
 Santti Hannu Urho Olavi
 Savo Antti Veikko Mikonpoika
 Seppola (Franzen) Lilli Mirjami
 Seppälä Esa-Tapio
 Seppälä Markku Matti Kalervo
 Sierilä (Malk) Anna-Maija
 Silfverberg Anne Inkeri
 Sipilä Mikko Urpo Tapio
 Siukonen Pekka Sakari
 Smolsky (Munukka) Sirpa Annikki
 Soinio (Vainio) Irma Orvokki
 Somervuori (Viitanen) Eija Kristiina
 Sorjonen Hilppa Heli Marketta
 Suhonen Matti Vesa
 Suomela Juhani Samuli
 Surakka Marja Riitta Elina
 Suuronen (Nikkilä) Laila Annikki
 Tanskanen (Ritola) Aino Marjatta
 Tanskanen Jukka Ilmari
 Tervinen Maija Tuulikki
 Tervo-Niemi-Jaskari (Tervo) Raija Liisa
 Tervonen (Nukarinen) Pirkko Hannele
 Tiainen Heli Kristiina
 Tikanmäki Ahti Kalevi
 Timonen Pirkko Annikki
 Toivola (Juvonen) Anja Inger Margareta
 Torasvirta Jouko Juhani Keijo
 Torkkeli Pirkko Helena
 Tuomola (Kylänpää) Seija Anneli
 Tähtinen Juha Taneli
 Uosukainen Risto Tapio
 Urpo (Schiltdt) Tiina Helena
 Uussaari Liisa Marja
 Vanhala Riitta Sisko Helena
 Varis (Viitanen) Seija Helena
 Vesa (Rajanto) Marja Helena
 Viertola (Mäenpää) Raija Anneli
 Viitanen (Viitamäki) Ulla Anneli

*Virkkunen Erja Ritva Anitta
Virkkunen Virpi Kyllikki
Voipio Ari Osmo
Vähälä Ilpo Kalevi*

Ekonomin tutkinto

Uusimuotoisen ekonomian tutkinnon ovat lukuvuonna 1983-84 suorittaneet seuraavat 156 opiskelijaa:

<i>Ahola Juha Tapani</i>	<i>Järvinen Erkki Olavi</i>
<i>Ailio Pertti Juhani Olavi</i>	<i>Kaartinen Juha Pekka</i>
<i>Ala-Seppälä Heikki Antero</i>	<i>Kainulainen Juha Pekka</i>
<i>Aula (Dammert) Anja Auli Tellervo</i>	<i>Kamppari (Vainio) Merja Kristiina</i>
<i>Beissinger (Kuikko) Minna Astrid</i>	<i>Kananen Helena Anneli</i>
<i>Bonsdorff Jyrki Olavi</i>	<i>Kangasharju Heikki Juhani</i>
<i>Bystroff Markus Antero</i>	<i>Kangaspunta Seppo Ilmari</i>
<i>Castren Laura Kristiina</i>	<i>Kannisto (Salmenius) Merja Hannele</i>
<i>Elolehto Markku Sakari</i>	<i>Kapanen Raija Kaarina</i>
<i>Engelvuori Kurt Erik</i>	<i>Karjalainen (Kaipainen) Päivi Maarit</i>
<i>Erholtz Ritva Helinä</i>	<i>Karjalainen Marjo Helena</i>
<i>Eriksson Stig-Olav Arvid</i>	<i>Kauste Paul Göran</i>
<i>Forsius Juha Matti</i>	<i>Kela Ali Ensio</i>
<i>Geelnard Tuija Hellevi</i>	<i>Kettunen Tuula Onerva</i>
<i>Haaranen (Avikainen) Rauni Päivi Helena</i>	<i>Kirjonen (Mälkönen) Sirpa Marjatta</i>
<i>Hakala Juha Erkki</i>	<i>Kirjonen Harri Juha</i>
<i>Hakkarainen Seppo Juha Antero</i>	<i>Koivunen Päivi Marjukka</i>
<i>Hankonen Raija-Leena</i>	<i>Korpinen Mikko Juhani</i>
<i>Harle Marjatta</i>	<i>Korvuo Teuvo Tapani</i>
<i>Heikkilä Matti Tapani</i>	<i>Kujanpää (Heikkilä) Tiina Laina Kaarina</i>
<i>Heinonen Juha Pekka</i>	<i>Käyhty Heimo Tapani</i>
<i>Heliövaara Eero Juhani</i>	<i>Laine Eeva-Riitta</i>
<i>Hellsten Ari Antero</i>	<i>Lehmonen Ari Osmo Tapio</i>
<i>Helve Aimo Sakari</i>	<i>Lehtinen Tero Tapani</i>
<i>Hento (Sirkiä) Merja Kyllikki</i>	<i>Lehtonen (Huhtamäki) Sirkku Kristiina</i>
<i>Hoikkala Aila Kaarina</i>	<i>Liljegren Olli Henrik</i>
<i>Hokkanen Arto Veli</i>	<i>Litmanen (Kurki) Kirsti Lea Sinikka</i>
<i>Hyytiäinen Taina Tuulikki</i>	<i>Lyytikäinen Ora Vesa Petri</i>
<i>Hägglom Rainer Henrik</i>	<i>Manninen Veli Pekka</i>
<i>Hälne Päivi Hannele</i>	<i>Mattila (Perälä) Taru Maarit</i>
<i>Hämäläinen Anne Kristina Hannele</i>	<i>Mattinen Hannu Juhani</i>
<i>Hämäläinen Hannu Tarmo Einar</i>	<i>Meiso Juha Yrjö Aleksanteri</i>
<i>Härkönen Klaus Ilari</i>	<i>Miettinen (Toivanen) Maarit Hannele</i>
<i>Issakainen Markku Tapio</i>	<i>Molander Mauri Erkki Gösta</i>
<i>Itäinen (Nurmi) Carita Helena</i>	<i>Mononen Leena Tuulikki</i>
<i>Jattu Ari Jukka Tapio</i>	<i>Mäkinen (Luukkonen) Tuija Hannele</i>
<i>Jokinen Jarmo Juhani</i>	<i>Nenonen Veli-Pekka</i>

<i>Nevanlinna (Kuusenaho) Sirpa Anitta</i>	<i>Salo (Korpela) Tuula Tuulikki</i>
<i>Niemi Jukka Ilmari</i>	<i>Salonen (Hämäläinen) Tuula Orvokki</i>
<i>Nieminen Raimo Juhani</i>	<i>Sarsa Risto Sakari</i>
<i>Nikander Paula Orvokki</i>	<i>Sartonen (Pekkanen) Sinikka Maria</i>
<i>Nissinen (Idström) Päivi Helena</i>	<i>Seppälä Anu Maaria</i>
<i>Nissinen Klaus Paavo Henrik</i>	<i>Sihvola Pekka Antero</i>
<i>Nummela Mikko Uolevi</i>	<i>Sipilä Jukka Pekka</i>
<i>Nupponen Liisa Anja Irene</i>	<i>Sipilä Kari Pekka</i>
<i>Nurmi Esko Juhani</i>	<i>Sorri Jari Olavi</i>
<i>Nurminen Kari Tapani</i>	<i>Sundqvist Pertti Ensio</i>
<i>Paananen Kimmo Tapani</i>	<i>Sunila (Vartiainen) Auli Merja Kristiina</i>
<i>Palonen Taru Kaarina</i>	<i>Sunila Pekka Erkki Juhani</i>
<i>Parkkinen Aila Hannele</i>	<i>Suoranta Jaana Marjatta</i>
<i>Partanen Eeva-Liisa</i>	<i>Swanljung Tom Eric</i>
<i>Partanen Ilkka Tuomas</i>	<i>Säilä Kari Wilhelm</i>
<i>Paukola Juha Pekka</i>	<i>Taipale Päivi Helena</i>
<i>Pekkanen Risto Matias</i>	<i>Talonpoika (Koikkalainen) Tiina Helena</i>
<i>Peltomaa (Laihonen) Marja Leena</i>	<i>Talvitie Yrjö</i>
<i>Peltonen Matti Mikael</i>	<i>Tammi Jouko Juhani</i>
<i>Pesola Timo Jouko Tapani</i>	<i>Tamminen Pertti Mika Tapio</i>
<i>Pihlaja (Lahtinen) Eija Anneli</i>	<i>Tattari Seppo Juhani</i>
<i>Pirttineva-Muukari Maarit Hannele</i>	<i>Terinkoski Petri Olavi</i>
<i>Pyykkönen Jyrki-Tuomo Sakari</i>	<i>Tiisanen Jukka Pekka</i>
<i>Pöllänen Aila-Marja Lovisa</i>	<i>Toppari Juha Sakari</i>
<i>Rahkonen Petteri Rauno Pekka</i>	<i>Toukkari (Meri) Tytti Tuulikki</i>
<i>Rantala Pekka Antero</i>	<i>Tuovinen Mikko Juhani</i>
<i>Rantalankila Tuomo Tapani</i>	<i>Turunen (Vaahtera) Ritva Rauha Kyllikki</i>
<i>Rantanen Eeva Tuulikki</i>	<i>Ukkola Petri Sakari</i>
<i>Rauste-Laukkarinen (Rauste) Anna-Maria</i>	<i>Uusheimo (Hyvärinen) Irma-Liisa Kaarina</i>
<i>Rinkineva Hanna-Kaarina</i>	<i>Vainikka Jari Tapani</i>
<i>Rintamäki (Ilmanen) Taru Merja Helinä</i>	<i>Vallila Arto Timo-Tapio</i>
<i>Rissanen (Himberg) Aila Birgitta</i>	<i>Vallila Pertti Olavi</i>
<i>Rossi Merja Helena</i>	<i>Valokari Pentti Viljo Ilmari</i>
<i>Ruosteenoja Heikki Antero</i>	<i>Vartiainen Seppo Börje Ilmari</i>
<i>Ruotsalainen (Vanha-Honko) Marja-Sirkku</i>	<i>Vasara Voitto Ilmari</i>
<i>Räsänen Erkki Ilmari</i>	<i>Veijalainen Nina Katariina</i>
<i>Räty Jarmo Juhani</i>	<i>Verta-Lemmetty (Verta) Sirkku Anitta</i>
<i>Saari Raija Maritta</i>	<i>Viljaranta Juha Kalevi</i>
<i>Saarinen Timo Olavi</i>	<i>Virtala Markku Ilmari</i>
<i>Saastamoinen Hannu Heikki</i>	<i>Väätäinen (Pirhonen) Reija Irmeli</i>
<i>Salmelin (Tolvanen) Mirja Inkeri Margar</i>	<i>Ylönen Jukka Tapani</i>

Vanhamuotoisen ekonomian tutkinnon ovat lukuvuonna 1983-84 suorittaneet seuraavat 93 opiskelijaa:

<i>Aho-Pohto (Pohto) Anna-Kristiina</i>	<i>Anttila Heikki Olavi</i>
<i>Ahola (Tikkanen) Hilikka Anitta</i>	<i>Arvelin Timo Heikki Tapani</i>
<i>Ahonen Juhani Tapio</i>	<i>Björklund Herman-Filip</i>

Erkko Jukka Olavi
Hakio (Ahtiainen) Tuula Marjatta
Halinen Keijo Eero Ensio
Hartman (Karonmaa) Arja Anneli
Heikkilä Marja Helena
Helki Kati Marjatta
Hirvijärvi (Hykkyrää) Maija-Leena
Honkanen Stig Göran
Huhtala (Krichenbauer) Anne-Marie
Hällfors Pauli Päiviö
Hänninen Kimmo Olavi
Immanen Jouko Antero
Innamaa Ilkka Sakari
Jalava Martti Väinö Waldemar
Jonasson (Elonen) Tuula Kaarina
Juvanen Tyne Eila Tuulikki
Järventaus Jukka-Pekka
Kaisla Timo Olavi
Kangas Matti Sakari
Karhunen Pertti Kullervo
Karjalainen Veli Matti
Karvonen Pentti Olavi Juhani
Kasso (Salo) Pirkko-Hillevi
Kauppi Heikki Anssi
Keinänen (Lind) Seija Anneli
Ketola (Jääskeläinen) Raija Marjatta
Kinnunen Jukka Erik
Kokkola (Hintukainen) Eva Kristiina
Kontola Aulis Antero
Korpivaara Jouko Tapio
Koskela (Laitinen) Päivi Marianne
Lahtinen Ilkka Antero
Lainema Leena Ritva Kaarina
Laitinen Kari Unto Juhani
Laitinen Raimo Johannes
Lampila Timo Tapani
Latva Kari Juhani
Liedes Ilkka Tapani
Linnakangas Eino Reino
Lohikoski Eino Olavi
Loikkanen (Saloranta) Seija Sanelma
Luhtala Heikki Olavi
Luukkonen (Puttonen) Pirjo Päivi Aulikki

Luukkonen Harri Juha Lennart
Malkamäki Tapani Johannes
Mantere Pekka
Metsäranta (Rautajärvi) Tuula Irmeli
Mitikka Hannu Tapani
Myöhänen Heikki Antero
Mäkelä Tuija Päivikki
Männikkö Veli-Matti
Nalli Kari Onni Juhani
Niemi-Jaskari Pauli Erkki
Niininen Raili Kyllikki
Norilo (Mäki) Mirja Helena
Nurmi Kari Juhani
Nykopp (Toivinen) Lauri Kaarlo Antero
Ojanemi Kare Tammi
Parkkinen (Mannerberg) Eeva Kristiina
Parpala Risto Kalle Tapani
Parviainen Toivo Tapani
Pentikäinen Marjut Ulla Helene
Penttilä (Kaartinen) Kaija Marita
Perälä Eija Päivikki
Puujaala Pekka Juhani
Rautiainen Juha Aarne
Ruutu (Pollari) Enna Sanna Marjanne
Saario (Lehto) Ritva Sinikka
Salminen Kai Lauri
Salo Pekka Toivo Einari
Sandström Teuvo Tapani
Schantz (Räsänen) Kaisa Maarit Von
Seitsamo (Hekkurainen, Hongisto) Kaija K
Siro Arvo Henrik
Sundqvist (Hirvonen) Katri Helena
Tamminen Krister Eero Ensio
Tarkkonen Aulis Ilmari
Terilehto Pirjo Maritta
Tikka (Anttila) Riitta Hannele
Timperi (Varis) Kirsti Maarit
Tulenheimo Mikko Simonpoika
Tuppurainen Veikko Juhani
Utriainen Kari Johannes
Vaaranen Mies Pentti Aleksis
Virtanen (Paganus) Paula Tuire T
Virtanen Jukka Tapani
Wrede (Kantele) Satu Maarit

Akateemisen sihteerin tutkinto

Akateemisen sihteerin tutkinnon ovat lukuvuonna 1983-84 suorittaneet:

Mäkinen Anna-Liisa Marjukka

Virtanen (Gröhn) Ritva-Liisa

IX Tilastollisia tietoja

Opiskelijavalinta

Kesän 1984 opiskelijavalinnassa olivat yhteistyössä Helsingin ja Turun kauppakorkeakoulut, Vaasan korkeakoulu ja Tampereen yliopiston taloudellis-hallinnollinen tiedekunta. Korkeakoulujen tekemän päätöksen mukaan hakija saattoi pyrkiä ainoastaan yhteen näistä korkeakouluista. Lukuunottamatta yhteistä pääsykoetta korkeakouluilla oli muuten omat valintaperusteensa. Pääsykoe järjestettiin kuudella paikkakunnalla: Helsingissä, Turussa, Vaasassa, Tampereella, Kuopiossa ja Oulussa.

Korkeakoulun hallitus teki kokouksessaan 25.11.83 päätökset opiskelijavalinnassa noudatettavasta menettelystä. Kaikki opiskelijat valittiin sen mukaisesti pääsykokeisiin osallistuneista. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden osalta valinta suoritettiin koulu- ja ylioppilastutkinnosta, työkokemuksesta ja pääsykokeesta saatavien pisteiden osoittamassa järjestyksessä. Lisäksi tässä ryhmässä pyrkivän oli selviydyttävä pääsykokeessa 700 parhaan ylioppilashakijan joukkoon tullakseen valituksi pääsykokeisiin osallistuneista.

Korkeakoulututkinnon suorittaneille tai muussa korkeakoulussa samanaikaisesti opiskeleville asetettiin kiintiöksi enintään 20 opiskelijaa. Heidän valintansa suoritettiin pääsykokeesta saatavien pisteiden perusteella.

Opetusministeriö määräsi ylioppilastutkintoa suorittamattomien valintaperusteet. Niiden mukaan tuli korkeakouluun valita, mikäli hyväksyttävistä hakijoista on merkonomeja ja insinöörejä yhteensä 15% valittavien kokonaismäärästä, kuitenkin siten, ettei insinöörien osuus ylitä 5%:a. Valinta suoritettiin näiden hakijoiden osalta opiston päästötodistuksen vieraan kielen ja matematiikan arvosanoista ja pääsykokeesta saatavien pisteiden osoittamassa järjestyksessä.

Opiskelijavalinnan käytännön toteutuksesta vastasi valintatoimikunta, jonka puheenjohtajana toimi apul.prof. *Jouko Manninen* ja muina jäseninä dos. *Liisa Uusitalo*, ass. *Jarmo Ikkala*, kauppat.yo *Antti Lagus*, kauppat.yo *Juha Iivarinen* ja kauppat.yo *Kari Lohivesi*. Toimikunnan esittelijänä ja sihteerinä oli vs. opintosihtööri *Marketta Suni*.

Hakuaika korkeakouluun päättyi 6.6.1984, johon mennessä hakemuksensa jätti yhteensä 2 800 henkilöä. Näistä 2 426 haki ylioppilastutkinnon suorittaneiden ryhmässä, ei ylioppilaiden ryhmässä 171 ja toisessa korkeakoulussa samanaikaisesti opiskelevien tai jo korkeakoulututkinnon suorittaneiden ryhmässä 203. Pääsykokeeseen osallistui 2 456 hakijaa, joista valittiin 411 uutta opiskelijaa suorittamaan ekonomin tutkintoa.

Opistelijoiden lukumäärä 1.10.1983 ja lukuvuoden 1983—1984 aikana valmistuneet

Tutkinto	Kirjoilla 1.10.1983	Valmistui 1983—84
Uusimuotoinen ekonomin tutkinto	2 386	164
Uuteen ekon.tutkintoon siirtyneet	23	
Vanhamuotoinen ekonomin tutkinto	218	103
Akateeminen sihteerin tutkinto	5	2
Kauppatiet.kandidaatin tutkinto	473	269
Perustutkintoja suorittavat yht.	3 105	538
Kauppatiet.lisensiaatin tutkinto	127	5
Kauppatiet.tohtorin tutkinto	13	1
Jatkotutkintoja suorittavat yht.	140	6
Täydennysopiskelijat	372	
Täydennysopiskelijat ¹	33	
Ylimääräiset opiskelijat	48	
Erillisiä opintoja suor.yht.	453	
Perus- ja jatkotutkintoja suorittavat yhteensä ²		
— läsnäolevat	3 245	
— kirjoilla olevat	3 310	

¹ Ulkomailla alempaa korkeakoulututkintoa vastaavan ekonomin tutkinnon suorittaneet

² Ei sisällä johtamiskoulutusohjelmia

Opetushenkilökunta, viran- ja toimenhaltijat 31.5.1984

Professorit	23		
Apulaisprofessorit	13		
Yliassistentit	8		
Yp.lehtorit	26		
Ap.lehtorit	19	Keskushallinto	30
Tp.lehtorit	2	Kirjasto	29
Assistentit	35	Laitokset	22
Tutkimusassistentit	8	Täydennyskoulutus	8
Dosentit (37) ja tuntiopettajat		Huolto- ja käyttöhenkilökunta	17
(kokopäiväisiksi muutettuna)	19	Siivoojat	22
Opetushenkilökunta yht.	153	Viran- ja toimenhaltijat yht.	128
(kokopäiväisiksi muutettuna)			

X Julkaisusarjat

A-sarja: väitöskirjoja-doctoral dissertations

- A:64. RAIMO KELOHARJU: Relativity Dynamics. Helsinki 1983.
 A:41. ARTO LAHTI: Strategy and Performance of a Firm. An Empirical Investigation in the Knitwear Industry in Finland in 1969—1981. Helsinki 1983.

B-sarja: tutkimuksia — studies

- B:64. MAURI LAUKKANEN: Yritysjohtajien tilannemallit päätöksenteossa. Helsinki 1983.
 B:65. HANNU KIVIJÄRVI: An Assessment of Modeling Activities. Helsinki 1983.
 B:66. LEENA YLÄ-ANTTILA: Organisaatorakenne ja sen selittyminen. Helsinki 1983.
 B:67. MARGARETA SOISMAA (ed.): Proceedings: Seminar on Methodology in Management and Business Research, August 21 to 24, 1983. Helsinki 1984.
 B:68. TIMO AIRAKSINEN: A Study of the Export Behaviour of the Firm Under Uncertainty. Helsinki 1984.

D-sarja: laitosjulkaisuja — research reports

- D:64. EERO ARTTO: Teollisuuden toimialojen ja yritysten kannattavuus- ja rahoitusvertailu 1974—1980 Suomi-Ruotsi. Helsinki 1983.
 D:65. LASSE SIURALA: Koulutuksellinen tasa-arvoisuus. Helsinki 1983.
 D:66. LASSE SIURALA: Educational Equality. Helsinki 1983.
 D:67. TAPANI LEHTONEN: A Note on the Proofs of Hall and Heyde for the Invariance Principles in the Martingale Limit Theory. Helsinki 1984.

E-sarja: selvityksiä

- E:30. Helsingin kauppakorkeakoulu, tilastokirja vuodelta 1982. Helsinki 1983.
 E:31. ARVI LEPONIEMI; Korkeakoulujen toiminnan arviointi. Helsinki 1984.
 E:32. KYLLIKKI RUOKONEN: Finland: Wirtschaftswissenschaftliche Literatur 1960-1983. Helsinki 1984.
 E:33. Research Catalogue 1984. Helsinki 1984.
 E:34. ERKKI VAISTO & REIJO MANNINEN: Taloustieteellinen tutkimus Suomessa 1983. Aikakauslehtiartikkeleita. Helsinki 1984.

F-sarja: työpapereita — working papers

- F:55. RITVA ALTONEN: On the export behavior of firms. Helsinki 1983.
 F:58. KRISTIAN MÖLLER: Research paradigms in analyzing organizational buying process. Helsinki 1983.
 F:59. ARTO LAHTI: Kilpailustrategia, strateginen ryhmä ja toimialan kilpailu toimialan kehitysprosessissa. Kirjallisuusanalyysi ja teorialähtökohdat elektroniikkatoimialan tutkimusprojektille. Helsinki 1983.
 F:60. ARTO LAHTI: Kilpailustrategia, strateginen ryhmä ja toimialan kilpailu toimialan kehitysprosessissa. Empiirinen tutkimus trikotoimialan menestyksellisyydestä (väitöskirjan lyhennelmä). Helsinki 1983.
 F:61. ARTO LAHTI: Kaupan neuvotteluvoiman kasvu ja tevanaketoimialojen strategia: vaihtoehdot 1980-luvulla. Teorialähtökohdat tutkimusprojektille. Helsinki 1983.
 F:62. SEPPO ALALUUSUA & LEIF ÅBERG: A Multi-Contingency Model for Managerial Control: Structure and Dynamics. Helsinki 1983.
 F:63. MEERI SAARSALMI: Impact of Resource Recycling on Product Development in Marketing. Helsinki 1983.
 F:64. KALERVO VIRTANEN: Yritysostojen epäonnistumisen syistä. Helsinki 1983.
 F:65. MARKKU KOSKELA: The Marketing Price of Equity: a Cash Flow Based Approach. Helsinki 1983.
 F:66. JAANA KUJALA: Technology-Structure Research: the State of the Art and Reorientation Possibilities. Helsinki 1983.
 F:67. RISTO TAINIO & KARI LILJA & KEIJO RÄSÄNEN: Managerial "Arenas" of the Firm. Helsinki 1983.
 F:68. LASSE SIURALA: Helsingin kauppakorkeakoulun opiskelijoiden käsityksiä korkeakouluun hakeutumisesta, opiskelusta ja työelämästä. Helsinki 1983.
 F:69. SIRKKU KIVISAARI & SINIKKA VANHALA: Instrumental Work Orientation and Labour Stability. Helsinki 1983.
 F:70. PEKKA KORHONEN & HERBERT MOSKOWITZ & JYRKI WALLINIUS: A Sequential Approach to Modelling and Solving Multiple Criteria Decision Problems. Helsinki 1983.
 F:71. PEKKA KORHONEN: A Case Study on Implementation of an Interactive Bargaining Model in Fortran by Stepwise Refining Control, Procedural and Data-Abstractions. Helsinki 1983.

- F:72. PEKKA KORHONEN: The Ratio of the absolute values of two Normal Variables. Helsinki 1983.
 F:73. SEPPO LINDEMAN: Cross-Cultural Consumer Behavior and Stereotype Attitudes. Helsinki 1983.
 F:74. JYRKI LIGNELL & MARKKU TUOMINEN: An Advertising Control Model of two State Variables. Helsinki 1983.
 F:75. TUIRE SANTAMÄKI: The Overtime Pay Premium, Hours of Work, and Employment. Helsinki 1983.
 F:76. PEKKA J. KORHONEN: A Hierarchical Interactive Method for Ranking Alternatives with Multiple Qualitative Criteria. Helsinki 1983.
 F:77. PEKKA J. KORHONEN: Subjective principal Component Analysis. Helsinki 1984.
 F:78. PEKKA KORHONEN: Ordinal principal Component Analysis. Helsinki 1984.
 F:79. PEKKA KORHONEN & MARGARETA SOISMAA: Monitavoitteinen alkoholiuomien hinnoittelumalli. Helsinki 1984.
 F:80. HANNU KIVJÄRVI & PEKKA KORHONEN & JURKI WALLINIUS: A Synthetic Approach to the Implementation Problems. Helsinki 1984.
 F:81. MARKKU TUOMINEN: Eräs päätöksenteon tukijärjestelmä: Kassabudjettisimulaattori. Helsinki 1984.
 F:82. MARKKU TUOMINEN & HANNU KIVJÄRVI: Systeemidynamiikan ja optimikontrolliteorian välinen yhteys: DYSMAP-simulointikielen käyttö optimikontrollitehtävän ratkaisussa. Helsinki 1984.
 F:83. ARTO LAHTI: Lähtökohdista TEVANAKE-toimialojen strategiavaihtoehdoille 1980-luvulla. Helsinki 1984.
 F:84. URHO PAAKKUNAINEN: Yritysyhteistyötutkimuksesta. Helsinki 1984.
 F:85. MARKKU VIRTANEN: The Core Rate of Inflation in the Buiter-Miller Model. Helsinki 1984.
 F:86. TUIRE SANTAMÄKI: Employment and Hours Decisions, and the Willingness to Work Overtime Hours. Helsinki 1984.
 F:87. TUOMAS SANTASALO: HP 125B käyttöohjekirja. Helsinki 1984.
 F:88. MARKKU SÄÄKSJÄRVI: Selvitys liikennejohdon ja atk-osaston suhteista ja niiden kehittymisestä. Helsinki 1984.
 F:89. TOMI DAHLBERG: Työasemat johdon työssä. Helsinki 1984.
 F:90. TIMO SAARINEN: Johdon raportoinnin apuvälineitä. Helsinki 1984.
 F:91. ARTO LAHTI: Strategig Management: A Theory of the Firm for Marketing Management. Helsinki 1984.
 F:92. RITVA RAUTKYLÄ: Developing an Empirically Derived Index Measure for Environmental Turbulence. Helsinki 1984.
 F:93. RITVA RAUTKYLÄ: Assessing Organizational Performance: A Multicriteria Problem Involving the Business and Social Achievement of an Organization. Helsinki 1984.
 F:94. ANNE OKSANEN: Adjustment and Structural Change Under Energy Price Increase. Helsinki 1984.
 F:95. SEPPO LINDEMAN: The Case Method as a Teaching and Learning Tool in Marketing Education. Helsinki 1984.
 F:96. TAPANI KYKKÄNEN: Divestointitutkimuksesta. Helsinki 1984.
 F:97. JUHA VILJARANTA: Käyttö-, suorite- ja kassaperusteisten tilinpäätöstunnuslukujen ominaisuuksista ja suhteista. Helsinki 1984.

- F:98. RISTO TAINIO & KARI LILJA & KEIJO RÄSÄNEN: Management and Modern Corporation in Society: How are They Interrelated? Helsinki 1984.
- F:99. MARKKU KOSKELA: The Market price of Equity: Some Empirical Results of the Finnish Stock Markets. Helsinki 1984.
- F:100. ARTO LAHTI: Business Strategy, Strategic Groups and Industry Evolution, A View to the Finnish Knitwear Industry in 1969-1981. Helsinki 1984.
- F:101. ARTO LAHTI: Strategig Models of the Finnish Knitwear Industry, 1969-1978. Helsinki 1984.
- F:102. ARTO LAHTI: Strategy-Making, Performance Achievement and Industry Evolution, an Emprical Investigation in the Finnish Knitwear Industry in 1969-1981. Helsinki 1984.
- F:103. JUHA VILJARANTA: Edustaako kassaperusteinen kannattavuus käytöperusteista kannattavuutta? Helsinki 1984.
- F:104. JYRKI NISKANEN: Indeksimalleista. Helsinki 1984.
- F:105. HANNU KIVIJÄRVI & JUKKA LAAKSO & MARGARETA SOISMAA: Visual Aid for Investment Analysis. A Corporate Modelling Approach. Helsinki 1984.
- F:106. KARI DJERF: Katsaus liikenteen suoritteiden, ajoneuvojen määrän ja liikenteen energiankulutuksen kehitykseen Suomessa. Helsinki 1984.

Opetusmonisteita

"HELSINGIN KAUPPAKORKEAKOULUN OPETUSMONSITEITA" -sarjassa on lukuvuoden aikana ilmestyneet seuraavat monisteet;

123. ALALUUSUA, KINNUNEN: Operatiivisen laskentatoimen perusteet. Harjoitus moniste 1979, uusittu painos.
249. KETTUNEN: Ruotsin kieli taloustekstit I — 72B7
250. KYNÄSLAHTI: Prensä
252. STAGNETH, TAMMISTO: Kurzer Lehrgang Mudliches Arbeitsbuch
254. LAUTSILA, SEPPÄNEN, STEUER: A-stufe Arbeitsheft
256. LAUTSILA, SEPPÄNEN, STEUER: B-stufe Wirtschaftsdeutsh
251. SAARSALMI: Kuluttajan käyttäytymisen tutkiminen 23T2 3. painos
253. STAGNETH, TAMMISTO: Kurzer Lehrgang Texte
255. HAUTAMÄKI, KAKKURI, KORHONEN, etc: Johdatus ongelmien tieteelliseen käsittelyyn
257. LEIVO: Yrityksen strateginen johtaminen 23V1
258. LAUTSILA, SEPPÄNEN: C/D-Stufe
259. LAUTSILA, SEPPÄNEN, STEUER: B-Stufe Wirtschaftsdeutsch Arbeitsheft
260. KANGASHARJU, KEKÄLÄINEN: Tutkielman kirjoittamisen opas
261. LILJA, MÄKELÄ, PARJANNE: Englanninkielisten kansantaloustieteen ...
262. HÄCKERSTEDT, LAMPI: Business communication in ...
263. TAMMISTO: Vientimarkkinoinnin artikkelikokoelma (23C2)
264. AKKANEN, etc: Yleinen ltt pienryhmätyöskentely, syksy 1983

265. MILLER: C Level Spoken English
266. KORPELA: Makroteorian runkokurssi 31R1 1
267. KORPELA: Makroteorian runkokurssi 31R1 2
268. SEPPÄLÄ: Artikkeleita (luentosarjaan Yrittäjyys ja yhteiskunta)
269. KORPELA: Makroteorian runkokurssi 31R1 3
270. KORPELA: Makroteorian runkokurssi 31R1 4
271. SILVASTI: Yrityksen projektitoiminta (24B2)
272. DAHLBERG: Systeemilaboratoriotyöt 1 (24B9)
273. Ruotsin kieli taloustekstit II 72C1
274. BINHAM, DILLINGHAM, MILLER: A Level Spoken English
275. LAMPI, LAURINEN: Export English for HKKK
276. MÄKELÄ: KAPU 2, kansantaloustieteen apuneuvot 2
277. LAUTSILA, SEPPÄNEN, STEUER: B-stufe Wirtschaftsdeutsch, Arbeitsheft 2 2 aufl
278. SAARSALMI: Markkinointitutkimus ja päätöksenteko 7. painos
279. SALO: Englanti III jakso (taloudell. tekstit III) kev. 84
280. KANGASHARJU, KEKÄLÄINEN: Tutkielman kirjoittamisen opas
281. KORHONEN: Esimerkkianalyseja demonstraatioaineistolla
283. LERVIKS: DYNAMA — yrityspeli
284. HUHTALA: PKT yrityspeli (uud. painos)
285. LARMOLA: Yrityspeli NHH-6
286. VERTANEN, WASILJEFF: COBOL kielioppi
287. AHLSTEDT: CASE-harjoituksia
282. ÅBERG: Viestintä työorganisaatiossa
288. SÄÄKSJÄRVI: Systeemisunnittelun jatkokurssi 245E
289. ANTTILA: Yrityksen hintapolitiikka ja...
290. SALO: Matemaattinen optimointi
291. ANSIO: Laskentatoimen ATK-ratkaisuja

Innovaatioiden edellytykset ja esteet korkeakoulussa

Puhe, jonka rehtori, professori Arvi Leponiemi piti Helsingin kauppakorkeakoulun lukuvuoden avajaisissa 2.9.1983

Suuren maailmanpulan dramaattiset kokemukset 1930-luvulla antoivat taloustieteessä aiheen monien uusien ideoiden syntymiselle. Ehdottomasti käännteentekevin ja pitkävaikutteisoin on tietenkin ollut J.M. Keynesin Yleinen teoria. Mutta mitenkään vähäinen aikaansaannos ei ollut myöskään niin sanottu innovaatioteoria, joka ensi vuonna täyttää 50 vuotta. Schumpeter esitti vuonna 1934 tämän teorian, jonka mukaan taloudellista kasvua ei voi selittää ainoastaan työ- ja pääomapanosten lisäyksellä vaan suuressa määrin, jopa yli 50-prosenttisesti, teknologian ja osaamisen edistymisellä.

Parhaillaan elämme aikaa, jonka monet ilmiöt ovat verrattavissa suuren maailmanpulan tapahtumiin. Teollistuneet maat ovat tälläkin kertaa pääosassa: ne kokevat joutuneensa dramaattisten uhkien ja vaarojen eteen, joista ne voivat selvitä vain perinpohjaisten uudistusohjelmien avulla.

Tämä merkitsee samalla innovaatioteorian renessanssia, ei vain tekniikassa ja taloudessa vaan myös tieteessä ja koulutuksessa.

Termille innovaatio on annettu useita erilaisia käsitteisiä sisältöjä. Yleisesti ottaen innovaatio merkitsee samaa kuin keksintö tai uudenlainen ajattelu- tai menettelytapa. On siis kysymys ideasta, menetelmästä, näkökulmasta, organisaatiosta tai jopa politiikasta, joilla katsotaan olevan uutuusarvoa. Innovaatio eroaa kuitenkin eräissä tärkeissä suhteissa keksinnöstä tai uudeltaisesta ajattelusta. Olennaista innovaatiossa on se, että uudiste on jo otettu käyttöön, että se on alkanut kilpailla aiemmin käytössä olleiden ajattelutapojen tai tuotteiden kanssa. Voi kestää hyvin kauan ennen kuin keksinnöstä tulee innovaatio ja se alkaa levitä tai sitä ryhtyvät jäljittelemään suuret käyttäjäjoukot. Siksi on tarpeen puhua innovaation omaksumisprosessista, leviämisestä ja toteutumisesta.

Innovaation ja muutoksen erottaminen toisistaan on joskus vaikeaa. Kaikki innovaatiot johtavat samalla muutokseen. Eräs erottava tekijä on, että innovaatiot ovat laadullisia eivätkä niinkään määrällisiä muutoksia. Niiden odotetaan siksi luovan pikemminkin uudenlaista suuntautumista kuin muutoksia nykyisiin systeemeihin.

Aikaansa seuraava taloustiede ja korkeakoulut kokevat innovaatioiden tarpeen ikäänkuin kaksinkertaisena paineena, sekä sisältäpäin lähtevänä että ulkoisena. Ruotsalainen Staffan Gran on käyttänyt seuraavanlaista mallia innovaatioiden kuvaamiseen laitostasolla korkeakoulussa. Idea käy läpi seuraavat vaiheet: ideoiden

generointivaihe, ideoiden kehittelyvaihe, mobilisointivaihe ja täytäntöönpanovaihe. Eri aiheet läpäissyt idea on joutunut usein kokemaan vastustusta, tyypistämistä, kenties vääritymistäkin riippuen sitä käsitellessä henkilöistä ja organisaation rakenteesta, teknologiasta tai tavoitteista.

Innovaatioiden edellytykset

Arvosteltaessa korkeakoulujen suorituskykyä on tarkoituksenmukaista tarkastella erikseen tutkimusta ja toisaalta koulutusta, sen tavoitteita, sisältöä ja pedagogiikkaa. Tutkimuksen tehtävänä on aina uuden tiedon tuottaminen — ellei tietoa ole, tutkimus on täysin turhaa. Tutkimuksessakin erotetaan kuitenkin ns. läpimurtotutkimukset, joilla tarkoitetaan uutta aluevaltausta tiedon kentässä. Käsitelen seuraavassa pelkästään pohjoismaisen korkeakoulutyypin nykyistä organisaatiota ja sen muuttumispotentiaalia eli kykyä innovaatioihin. Innovaatiot eivät tietenkään voi olla itsetarkoituksellisia. Perusteellisten muutosten välttämättömyyttä täytyy aina arvostella kussakin tapauksessa erikseen — suhteessa niiden tarpeeseen. Lähes kaikkien organisaatioiden on jatkuvasti sopeutettava tehtävänsä ja toimintansa muuttuvan ympäristönsä mukaisesti. Markkinataloudessa kilpailu poistaa tehottomat yritykset ja organisaatiot. Sen sijaan korkeakoulu ei yleensä tee konkurssia, joskin esimerkiksi USA:ssa arvellaan suuren joukon marginaalisia kauppakorkeakouluja joutuvan lopettamaan toimintansa vuoden 1985 jälkeen.

Innovaatioiden yleiset edellytykset ovat:

- a) luovuutta edistävä ilmapiiri,
- b) virikkeitä antavat ulkoiset kontaktit ja
- c) riittävät kehittämisresurssit

ja nämä samat edellytykset koskevat myös korkeakoulujen laitoksia. Juuri laitokset ovat osoittautuneet korkeakoulutuksen pääinnovaattoreiksi. Ruotsissa vuonna 1976 tehdyn tutkimuksen mukaan aloitteen tekijä loppuunviedyssä muutoksessa oli useimmiten oma laitos eli 67 %:ssa tapauksista, keskushallinto 17 %:ssa, ja jokin muu elin 16 %:ssa.

Perinteinen suuri vapaus laitoksissa on edellytys ideoiden synnyttämiselle ja kehittämiselle. Innovaatioiden edellytyksiä heikentää kuitenkin se, että vapaus merkitsee usein tavoitteettomuutta ja haluttomuutta yhteistyöhön. Toisaalta tiukka korkeakouluburokratia ei edistä innovaatioprosessia vaatiessaan tutkimukselta ja opetukselta yhtenäisiä rakenteita, muotoja ja samankaltaistavia standardeja.

Laitostasolla on havaittu tarpeelliseksi säännölliset tavoitekeskustelut. Ne helpottavat rakentavaa kysymyksenasettelua tutkimuksen ja opetuksen sisällöstä, innovatiivisesta suuntauksesta ja tuloksista. Ne antavat myös mahdollisuuksia tulosten arviointiin ja priorisointiin resurssien jaossa.

Kontaktien luominen ja ylläpitäminen korkeakoulusta ympäristön suuntaan on tulossa yhä tärkeämmäksi. Ne luovat kehitysimpulseja ja estävät haitallisen eristäytymisen. On tärkeitä, että korkeakoululla on hyvä informaatiojärjestelmä ja toimiva yhteydenpitomekanismi hoitamassa yhteyksiä sekä kansallisella että kansainvälisellä tasolla.

Lisäresurssien saanti ei enää 1970-luvun alusta saakka ole ollut missään maassa itsestäänselvyys. Laitokset on pakotettu tulemaan toimeen ilman resurssien lisäyksiä silloinkin, kun uusia ideoita on kehittelyvaiheessa. Myös resurssien leikkauksia on tehty jo vuosien ajan Manner-Euroopassa, Englannissa ja USA:ssa.

Suomalainen korkeakoulu tunnistaa edellä kuvatut innovaatioiden edellytykset ja kokee niistä kipeimpänä kehittämisresurssien puutteen. Oma korkeakoulumme tietää, että sen on oltava edelleenkin vahva traditionaalisisilla aloilla, mutta sen tulisi samalla nopeasti tehdä uusia aluevaltauksia tutkimuksessa ja opetuksessa. Kysymys on ennen kaikkea siitä, mistä saadaan ”uutta verta”, käyttäkseni koulutuksen kielen uutta avainsanaa.

Meillä on edessämme niukkojen resurssien käytön case, jota ei ole tarvinnut keksiä. HKKK:lla pitäisi alan erikoiskorkeakouluna olla edellytykset kehitellä korkeakoulun kapasiteetin optimaalisen tai ainakin tehokkaan käytön malli ja pyrkiä toteuttamaan se — eli pyrkiä itsekin tekemään sitä mitä muille opetamme. Dramaattista pontta asialle antaa tuore tilasto, jonka mukaan kuusi vuotta uuden ekonomin tutkintoa opiskelleista vasta 39,5 % on valmistunut. Unohtaa ei pidä, että tutkinnon uudistuksessa ohjajaksi valmistumiselle säädettiin neljä vuotta ja takarajaksi kahdeksan vuotta.

Innovaatioiden esteitä

Yhtenä varsinaisena innovaatioiden esteenä Gran mainitsee hierarkisen päätöksenteko-organisaation. Ylimmät päätöselimet ovat tavallisesti kokoonpanoltaan suuria ja eri yksiköiden edustus on niissä pyritty turvaamaan. Käytännössä niiden työskentelyä leimaa hyvin usein kilpailu resursseista ja eduista, tiukka reviiirivartiointi ja suvaisemattomuus, mikä on omiaan luomaan luovuuden kannalta epätydyttävän sisäisen ilmapiirin. Tähän voidaan lisätä, että moniportainen hallintomalli toimii joten kuten kasvun kautena, mutta nykyisen kaltaisen niukkuuden vallitessa on osoittautunut vaikeaksi uudistaa korkeakoulua. Tulevaisuuden kilpailukykyisen korkeakoulun tavoite unohtuu ymmärrettävästi kyllä silloin, kun keskitytään lyhytnäköiseen puolustustaisteluun yksittäisen aineen puolesta suostumatta edes keskustelemaan koko korkeakoulun voimavarojen kohdentamisen tärkeysjärjestyksestä.

Budjettikäytännölle ja virkojen täytölle pohjoismaisissa korkeakouluissa on ominaista erittäin pitkä käsittelyaika ja laaja oikeusturvakäytäntö, mitkä sinänsä hyvät seikat ovt omiaan vaikeuttamaan henkilöresurssien ja aineellisten resurssien disponointia. Myös virkavuosiin perustuvan meriittijärjestelmän paino palkkauksessa ei ole välttämättä innovatiivisuutta edistävä.

Sekä suomalaisissa että ruotsalaisissa tutkimuksissa on laitosten hallintotyöskentelyssä todettu melkein kaiken ajan kuluvaan aktuellien hallinnollisten kysymysten ratkaisuun. Liian vähän aikaa käytetään pitkän ajan ja strategisten kysymysten käsittelyyn, mikä olisi ensiarvoisen tärkeätä korkeakoulun kehittämisen kannalta.

Paljon aikaa pitäisi omistaa laitoksen tutkimuksen ja opetuksen laadun arvioimiselle, koska se vasta muodostaa edellytykset parannustoimenpiteiden suunnittelulle ja suuremman tehokkuuden vaatimukselle.

Useissa selvityksissä on todettu, että liian pienet laitokset harvoine tutkimusvirkoineen muodostavat luonnollisen esteen suurille ja menestyksellisille tutkimuspro-

jekteille ja niiden myötä innovaatioille. Tämän vuoksi yhteistyö korkeakoulun laitosten ja ulkopuolisten tutkimuslaitosten kanssa tulee tärkeäksi uudisteita tuottaessa. Suuremmissakin laitoksissa tapahtuu usein, että tutkimusresurssit hajotetaan liian monille ja toisistaan kaukana oleville erikoisalueille, jolloin tutkijat ovat usein tietämättömiä toistensa tutkimussuunnitelmista ja -metodeista. Seurauksena on tällöin, että tavoitteet laitoksen piirissä saattavat olla epäselviä, ja sisäisiä vastakohtaisuuksia syntyy esteiksi uudisteille.

Tässä kohdin voidaan liioittelematta todeta, että HKKK:n kansainväliset tutkimusseminaarit, joista järjestyksessä toinen päättyi runsas viikko sitten, ovat ikäänkuin "sivutuotteena" tutustuttaneet tukijoitamme toisiinsa ja myös muiden kauppakorkeakoulujen tutkijoihin onnistuneesti valittujen teemojen puitteissa. Tästä ei liene pitkä matka aineiden välisten tutkimusprojektien luomiselle, jota kaikkialla pidetään ideaalisena tavoitteena. Päätarkoituksena näillä seminaareilla on ollut saada suomalaisia tutkijoita kosketuksiin alansa kansainvälisten huippuedustajien kanssa ja mahdollisesti mukaan kansainväliseen tutkimusyhteistyöhön. Aika näyttää, miten tässä onnistutaan.

Helsingin kauppakorkeakoulu on saamassa eräiden muiden 1970-luvulla hallintonsa uudistaneiden korkeakoulujen lailla väliaikaisen hallintoasetuksensa vakiinaistetuksi vuoden 1985 alusta lukien. Korkeakoulumme pyrkii käyttämään tilaisuutta hyväkseen kehittääkseen hallintoaan paremmin soveltuvaksi kohtaamaan tulevaisuuden haasteet. Tavoitteina on ollut:

- 1) Hallinnon rakenteen yksinkertaistaminen, asioiden monikertaisen käsittelyn välttäminen, päätöksenteon tehostaminen ja vastuuajattelun korostaminen,
- 2) tutkimuksen aseman vahvistaminen hallinnossa,
- 3) demokratian turvaaminen ja
- 4) suunnittelun ja koordinaation tehostaminen ja johtamisedellytysten parantaminen.

Mikään hallintomalli ei sinänsä takaa organisaation menestymistä. Erityisesti olisi tärkeätä saada synnytyksi yhteisössämme yhteistyön henki, päämäärätietoinen pyrkimys kehittää korkeakoulua kokonaisuutena kilpailu- ja uudistumiskykyiseksi, innovatiiviseksi yksiköksi. Aivan varmaa on, että jos resurssien saanti on jatkossakin niukkaa, epäsuorat ohjausmekanismit kuten koulutuksemme taso ja tutkimustulosten määrä sekä laatu tulevat eniten vaikuttamaan siihen, mitä tehtäviä yhteiskunta meille antaa ja kuinka paljon voimavaroja saamme käyttöömmemme.

1980-luvun haasteet

On selvästi nähtävissä, että yhteiskunnan ja talouden kehitystendenssit ovat 1980-luvulla johtamassa ristiriitaisiin ja ennalta arvaamattomiin seuraamuksiin, joiden leviämistä kansalliset rajat eivät voi estää. Näitä tendenssejä ovat mm. seuraavat:

- Vanhusväestön nopeasti kasvava määrä pakottaa uudelleenarviointeihin sekä taloudessa että yhteiskuntapolitiikassa.
- Työmarkkinoilla teknologian kiihtyvä edistyminen vähentää työpaikkoja, joita palvelusektori tuskin voi vastaavasti lisätä.
- Arvaamattomat seuraukset ovat uuden kommunikaatiosektorin kasvulla.
- Maailmantalouden muutokset, kehitysmaiden poliittinen ja taloudellinen nou-

su, mutta toisaalta monikansallisten yritysten ja globaalisten markkinoiden ekspansio, ennakoivat uutta ja kovaa kilpailun aikakautta.

Edellä mainittujen demografisten muutosten vaikutuksesta on monissa huomattavissa yliopistoissa terveyden taloustiede saanut merkittävän jalansijan. Myös eräissä ulkomaisissa kauppakorkeakouluissa toimii jo tutkimuskeskuksia, aihepiireinä terveyden taloustiede, terveydenhuollon kustannukset, terveydenhoitolaitosten strateginen ja operationaalinen suunnittelu ja johtaminen sekä eläkejärjestelmien vertaileva tutkimus.

Työmarkkinain muutokset vaativat inhimillisiin resursseihin kohdistuvalle tutkimukselle ja siihen perustuvalla opetuksella vihdoinkin sitä asemaa, mikä tärkeimmälle tuotannontekijälle kuuluu. Rajut muutokset yritys- ja liiketoiminnan ympäristössä vaativat ennennäkemättömän suurta joustavuutta ja tuottavuutta kaikilta talouselämän organisaatioilta. Menestymisen perusedellytykseksi nousee teknillistyvässä taloudessa ihmisten rooli, erityisesti johdon panos. On tärkeätä johtaa ihmisiä hyvin. Maailman muuttuessa yhä monimutkaisemmaksi tarvitaan johtajalta tulevaisuudessa ensiluokkaisia analyttisiä valmiuksia, ympäristökehityksen ymmärtämistä, kykyä informaation hyödyntämiseen ongelmien ratkaisemiseksi ja päätösten tekemiseksi, taitoa johtaa ihmisiä ja tajuta innovaatioiden tarkeys.

Viimeksi kuluneen vuosikymmenen aikana on kaupallisessa koulutuksessa seurattu kansainvälistyvän talouden vaatimuksia ja kehitetty koulutusohjelmia tämän mukaisesti. Suuntaus jatkuu korostuneena. Kansainvälisen talouden ja liiketoiminnan teoria kokee lähivuosien voimakkaan ekspansion ja johtaa laajenevaan tutkimukseen, jota ennennäkemättömässä määrässä tultaneen tekemään kansainvälisenä yhteistyönä.

Monien muiden organisaatioiden ohella tällä vuosikymmenellä kysytään nimenomaan kauppakorkeakouluilta muuttumispotentiaalia. On parempi osata sopeutua kuin tulla sopeutetuksi muutosten edessä.

On tärkeätä määritellä aika ajoin uudelleen korkeakoulun funktiot tutkimuksessa ja opetuksessa. On erityisesti välttämätöntä selvittää, mitä tehtäviä on syytä ylläpitää ja mitä alueita ja aineita on otettava traditionaalisten ohjelmien täydentämiseksi ja mitä aineita on poistettava. Pysyvänä tavoitteena tulee olla korkeakoulun suorituskyvyn parantaminen.

HKKK:n kansainvälinen opettaja-, tutkija- ja opiskelijavaihto

Korkeakoulumme ajankohtaisista tapahtumista kauaskantoisin on kansainvälistymisohjelman käynnistäminen. Ennestään HKKK:lla on ollut opettaja- ja tutkijavaihtoa Moskovan Plehanov-instituutin ja Tukholman kauppakorkeakoulun kanssa. Nyt ensimmäisenä tehtävänä on ollut uusien yhteistyökorkeakoulujen hakeminen ja opiskelijavaihdon aloittaminen. Ensimmäisistä vaihto-ohjelmista päästiin alustavasti sopimukseen jo viime syksynä Ecole Supérieure de Commerce de Paris'in, London Business Schoolin ja Manchester Business Schoolin kanssa. Alustavia neuvotteluja yhteistyön mahdollisuuksista on käyty USA:n suunnalla New York University School of Business'in, Wharton Schoolin ja State University of

New York at Buffalon kanssa, ja niitä jatketaan alkavana lukuvuotena varsin toiveikkain odotuksin.

Kahden koulun, Pariisin ja Manchesterin, ensimmäiset seitsemän vaihto-opiskelijaa ovat olleet Suomessa päättymässä olevana kesänä. Koska korkeakoulussamme ei ole toistaiseksi riittävästi englanninkielistä opetusta, on tänne saapuville opiskelijoille järjestetty harjoittelupaikkoja yritysten palveluksessa. Kuten missä tahansa alkavassa toiminnassa, on vaihto-ohjelmassakin koettu tiettyjä alkuvaikeuksia. Ensinnäkin on ollut vaikeuksia löytää riittävästi yrityksiä, jotka olisivat valmiita ottamaan vastaan kesäharjoittelijoita. Toiseksi on ollut vaikeata saada yritykset järjestämään riittävän mielekkäitä tehtäviä graduate-tasoisille vaihto-opiskelijoille, jotta nämä voisivat laatia jostakin työnsä aihepiiristä oman koulunsa edellyttämän tutkimusraportin. Osasyynä viimeksi mainittuun hankaluuteen on luonnollisesti harjoittelun osuminen suomalaisen lomakauteen. Kokemusten karttuessa näihinkin ongelmiin toivottavasti löytyy ratkaisuja.

Sopimuksemme Pariisin ja Manchesterin kanssa tekevät mahdolliseksi myös opettaja- ja tutkijavaihdon. Tarkoituksena on, että sopimusten puitteissa vaihdamme informaatiota ja tutkimusraportteja ja että yhteisiä tutkimusprojekteja syntyisi. Opettajavaihto tekee mahdolliseksi saada kurssitarjontamme tervetullutta täydennystä. Kaiken kaikkiaan osallistumalla tehokkaasti yhteistyöhön voimme samalla mitata oman laadullisen tasomme ja parantaa sitä.

Kansainvälinen keskus

Kevätlukukaudella 1983 aloitti toimintansa Kansainvälinen keskus korkeakoulun uutena erillisenä laitoksena. Johtosääntönsä mukaisesti keskuksen tehtävänä on edelleen kehittää Helsingin kauppakorkeakoulun kansainvälistä luonnetta lisäämällä ja tehostamalla kansainvälisesti orientoitunutta tutkimus- ja opetustoimintaa korkeakoulun piirissä sekä pyrkimällä monipuoliseen yhteistyöhön muiden koti- ja ulkomaisten korkeakoulujen ja laitosten kanssa.

Keskuksen johtajaksi onnistuttiin saamaan pätevä henkilö, kauppatieteiden tohtori Veikko Jääskeläinen, jolla on laaja kokemus yritystoiminnan johtopaikoilla ja joka 1960—70-luvulla toimi kulussamme liiketaloustieteen apulaisprofessorina ja professorina.

Suunniteltu kansainvälinen täydennyskoulutusohjelma

Kansainvälinen keskus on ottanut lähiajan tavoitteekseen kansainvälisen täydennyskoulutusohjelman käynnistämisen. Ohjelman esikuvina voidaan pitää kansainvälistymiseen painottuvia ulkomaisia Master of Business Administration -ohjelmia.

Ohjelma on tarkoitettu ensisijaisesti perustutkinnon suorittaneille ja joitakin vuosia työelämän palveluksessa jo olleille hiukan alle 30-vuotiaille henkilöille. Ekonomit tulevat olemaan korkeakouluumme suunnitellun ohjelman tärkeä kohderyhmä, joskin se on tarkoitettu yhtä hyvin muunkinlaisen perustutkinnon suorittaneille.

Noin puolet ohjelmasta on tarkoitus suunnata kattamaan MBA-ohjelmiin tavanomaisesti sisältyvät osa-alueet, kuten kansantalouden, yrityksen sisäisen organisaatioympäristön, johdon tehtäväkentät sekä kvantitatiiviset menetelmät, tietojenkäsittelyn ja informaatiojärjestelmät. Toinen puoli ohjelmasta suunnataan kansainvälistymisen ongelmiin.

Opettaresurssien rajoitusten vuoksi ohjelma on suunniteltava periodiopetuksen pohjalle. Osa opetuksesta joudutaan sitä paitsi ajoittamaan normaalien lukukausien ulkopuolelle. Alustavien yhteydenottojen perusteella voidaan uskoa, että näin ajoitettuun ohjelmaan on saatavissa nimekkäitäkin ulkomaisia opettajavoimia ja toisaalta myös opiskelijamme saanevat opiskelupaikkoja ulkomaisissa kauppakorkeakouluissa.

Jos anottu rahjoitustuki saadaan, voidaan ohjelma aloittaa vuoden 1984 alusta. Ohjelman täysimittainen käynnistyminen vaatii kuitenkin aikaa vähintään kaksi vuotta.

Vaikka ohjelma onkin tarkoitettu ensisijaisesti perustutkintonsa suorittaneille, parantaa sen käynnistäminen epäilemättä huomattavasti myös ekonomintutkintoa opiskelevien mahdollisuuksia osallistua kansainvälistämistä edistävään koulutukseen. Korkeakoulumme on myös helpompi saada muut korkeakoulut kiinnostumaan opiskelijavaihdosta, kun pystymme tarjoamaan entistä enemmän englanninkielisiä opintojaksoja tänne tuleville vaihto-opiskelijoille. Helsingin kauppakorkeakoulu on kiitollinen valtiovalle ja erityisesti opetusministeriölle myötämielisyydestä ja tuesta kansainvälistymispyrkimyksiämme kohtaan. Olemme saaneet Kansainvälisen keskuksen perustetuksi ja toivomme saavamme rahoitustukea kansainvälisen täydennyskoulutusohjelman käynnistämiseksi.

Uusia virkoja

Viime lukuvuoden aikana saimme vakinaisesti täytetyksi kolme professuuria. Vientimarkkinoinnin professoriksi nimitettiin Reijo Luostarinen, tietojenkäsittelyn professoriksi Markku Sääksjärvi ja yrittäjyyden ja pienyritysten johtamisen professoriksi kutsuttiin Veikko Leivo. Kaksi viimeksi mainittua professuuria on saatu elinkeinoelämän järjestöiltä ja yrityksiltä lajoituksina, joista korkeakoulu on syvästi kiitollinen.

Olemme kiitollisia myös Mikkelin lääninhallitukselle, joka on toiminut primus motorina HKKK:n Mikkelin täydennyskoulutusyksikköä kehitettäessä, ja seudun kunnille, jotka suurenmoisoin lahjoituksin ovat tukeneet yksikön toimintaa pitäen lähtökohtana PK-yritysten toimintaedellytysten parantamiseen tähtäävän monipuolisen koulutus- ja tutkimuskeskuksen luomista. Tähän mennessä on eri koulutusohjelmiin osallistunut jo yli 200 henkeä. Mikkelin kaupunki on luovuttanut yksikön käyttöön tarkoituksenmukaiset tilat ja yhdessä seudun kuntien kanssa lahjoittanut yksikön johtajan, koulutussuunnittelija/yritysasiamiehen ja kahden tutkijan virat sitten kun Itä-Suomen Instituutti sulautuu Mikkelin PK-yksikköön.

Mainonnan professuuri

Mieluisa tehtäväni on tänään julkistaa tieto siitä, että 16 mainosalan, markkinoinnin ja sanoma- ja aikakauslehdistön yhteisöä ovat päättäneet lahjoittaa

HKKK:lle varat professuuriin, jonka korkeakoulun hallintoelimet ovat ilmoittaneet vastaanottavansa nimikkeellä liiketaloustiede — markkinointi, opetusala mainonta.

Helsingin kauppakorkeakoulun puolesta kiitän kaikkia lahjoittajia. Keräyksen taitavina ja tehokkaina organisaattoreina ja suorittajina ansaitsevat pääjohtaja Seppo Kouhi ja toimitusjohtaja Kristiina Suhonen erityiset kiitokset. Uuden professuurin avulla voidaan käynnistää uutta tutkimusta ja opetusta markkinoinnin kommunikaation ja mainonnan aloilla, joiden tärkeyden osoittamiseksi voidaan mainita, että mainontaan käytettiin viime vuonna Suomessa yli 4 miljardia markkaa.

Aivan sattumalta tällä toimenpiteellä juhlistetaan mainonnan opetuksen alkamista Kauppakorkeakoulussa tasan 50 vuotta sitten. Koulun vuosikertomuksessa lukuvuodelta 1933—34 kerrotaan seuraavaa: ”Jotta kaikille liikemiehille niin tärkeän mainonnan opetus olisi saatu tehokkaammaksi, päätti opettajaneuvosto kokouksessaan 6 p:nä kesäkuuta 1933 korkeakoulun hallitukselle esittää ylimääräisen opettajanviran perustamista tässä aineessa. Yhtyen täydellisesti opettajaneuvoston mielipiteeseen päätti hallitus kokouksessaan elokuun 1 p:nä 1933 perustaa ylimääräisen opettajanviran mainonnassa sekä opettajaneuvoston esityksen mukaisesti kutsua tämän viran ensimmäiseksi haltijaksi Mainosmiesten kerhon puheenjohtajan, fil. maisteri H.J. Viherjuuren.”

Toivotan korkeakoulun opettajat, muun henkilökunnan ja opiskelijat tervetulleiksi aloittamaan uutta lukuvuotta. Erityisesti haluan nämä toivotukset osoittaa uusille opiskelijoille, jotka nyt aloittavat opintonsa Helsingin kauppakorkeakoulussa.